

చైతన్య మాసపత్రిక

VOL : 3

ISSUE : 5

GUNTUR

MAY, 2021

40 PAGES

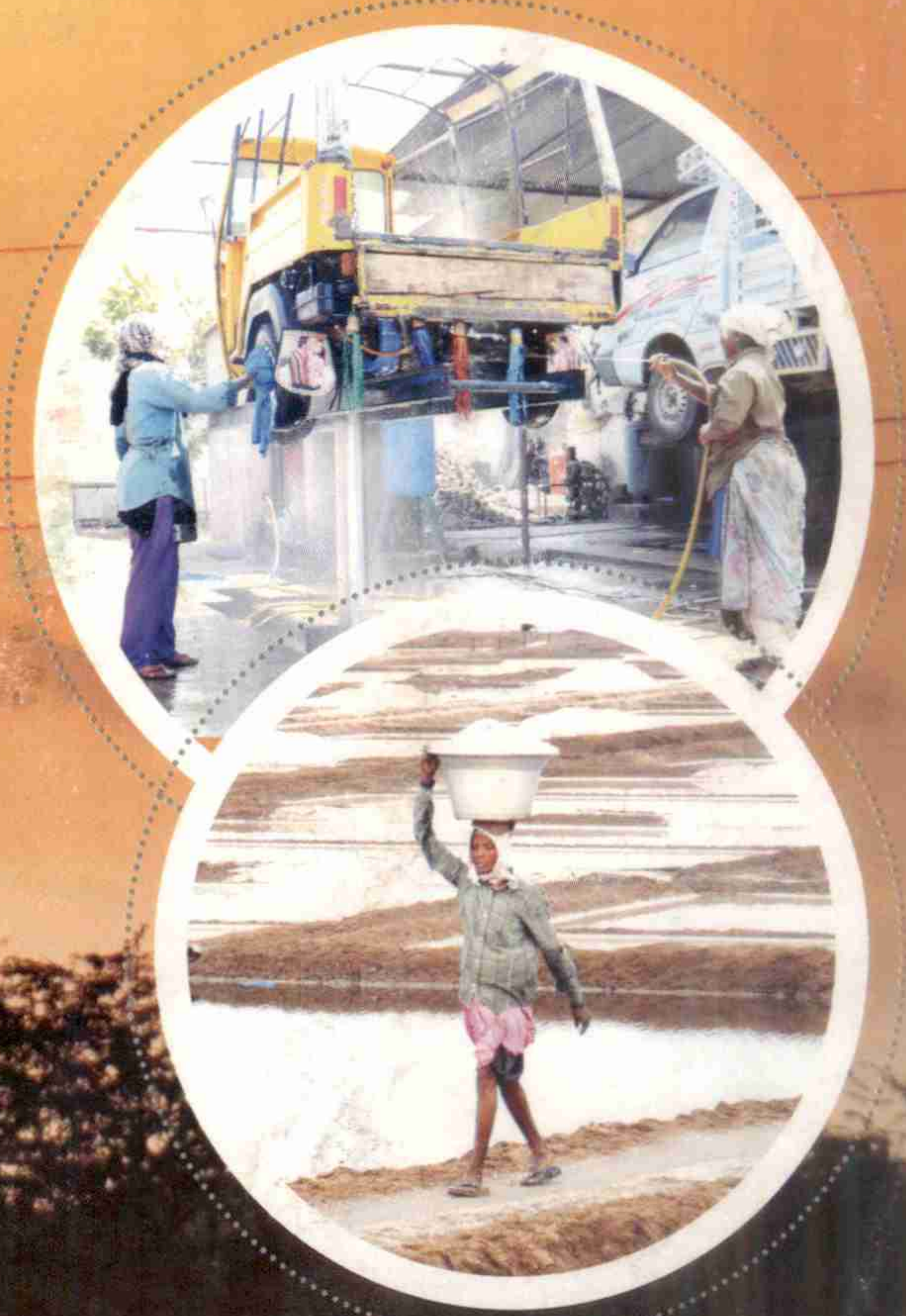
RS. 10/-

కట్టుబాట్ల సంకెళ్లను తెంచేయ్..!

వివక్షపు చీకట్లను చీల్చేయ్..!

వెలుగు రేఖలవైపు అడుగుకోయ్..!

(మేడే శుభాకాంక్షలతో..)

ప్రచార జోరు!

తిరుపతి పార్లమెంటు నియోజకవర్గ సీపీఎం అభ్యర్థి నెల్లూరు యాదగిరికి ఓటు వేయడం, మహిళా సమస్యలపై పోరాడటం అని మహిళలు తిరుపతి, నెల్లూరు జిల్లాల్లో జోరుగా ప్రచార కార్యక్రమం చేపట్టారు. వాల్ పోస్టర్లు అంటించారు. ఇంటింటికీ తిరిగి కరపత్రాలు పంపిణీ చేశారు. ఓటును అమ్ముకోవద్దని, జనం పక్షాన నిలబడి పోరాడే వారిని యాదగిరిని గెలిపించాలని ఓటర్లను అభ్యర్థించారు.

తిరుపతిలో..

నెల్లూరు జిల్లాలో..

నెల్లూరు జిల్లా మనుబోలులో

తిరుపతిలో..

విశాఖలో..

విశాఖ ఉక్కును రక్షించుకోవాలని, పైవేటికరణను ఆపాలని డిమాండ్ చేస్తూ విశాఖలో ఐదవ వివిధ రూపాల్లో ఆందోళనను చేపట్టింది. అందులో భాగంగా జరిగిన దీక్షలో మహిళలు పాల్గొని నినాదాలు చేశారు.

కరోనా ప్రమాద ఘంటికలు భీకరంగా ఘోషిస్తున్నాయి . ఊపిరి పీల్చుకోవడం కష్టంగా మారింది. కరోనా బాధితులలో, మరణాలలో భారతదేశం మొదటి స్థానానికి చేరడమే కాదు ,రోజు రోజు రికార్డు బద్దలు కొడుతుంది.

ఆక్సిజన్ కొరత! మంచాల కొరత! అంబులెన్సు కొరత! మందుల కొరత! చివరకు స్మశానంలో స్థలం కొరత!! వేలమంది కుటుంబ సభ్యులు, సన్నిహితులు ప్రతిరోజు మృత్యువాత పడుతున్నారు.

ఎవరు దీనికి కారణం? కోవిడ్ ను పారదోలాం అన్నారు. ప్రపంచ దేశాలకు మందులు సరఫరా చేస్తున్నామన్నారు. గోమూత్రంతో, పేడతో, యోగాతో కరోనా మన వంక చూడదన్నారు. రెండో దశ కరోనా మరింత తీవ్రంగా ఉంటుందన్న శాస్త్రవేత్తల, ఆరోగ్య నిపుణుల మాటలు మోడీ ప్రభుత్వానికి పట్టలేదు.

తబ్లిక్ జమాతే ని తూర్పార పట్టి, క్రిమినల్ కేసులు పెట్టిన బిజెపి ప్రభుత్వం అంతకంటే వందల రెట్ల సంఖ్యలో జనం గుమికూడే కుంభ మేళాను ప్రోత్సహించారు. ఐదు రాష్ట్రాలలో ఎన్నికలలో గెలవడమే లక్ష్యం తప్ప ప్రజల ప్రాణాలు పట్టలేదు. అందరికీ సుద్దులు చెప్తూ కనీసం మాస్కు ధరించ లేదు ప్రధాని తో సహా.

మన దేశానికి అవసరమైన వ్యాక్సిన్ ఉత్పత్తికి గాని, పంపిణీకి గాని ప్రణాళిక లేదు. భారత ప్రభుత్వ సంస్థ ఐసిఎంఆర్, ట్రిటన్లోని ఆక్స్ఫర్డ్ సంస్థలు ఇచ్చిన టీకాలను ఎలాంటి బహిరంగ వేలం లేకుండానే భారత్ బయోటెక్, సీరం అనే ప్రైవేటు సంస్థలకు అప్పజెప్పారు. ఈ కంపెనీలు వ్యాక్సిన్ తయారీకి చేసిన పరిశోధనలు లేవు. వారికి ఇష్టమైనట్లు రకరకాలుగా అమ్ము కునే హక్కును దఖలు పరిచారు. రాష్ట్రానికి ఒక రేటు! కేంద్రానికి ఒక రేటు! ప్రైవేటు ఆసుపత్రులకు మరో రేటు! ఒకే మతం, ఒకే పన్నులు, ఒకే ఎన్నికలు అంటూ జపం చేసే బీజేపీ ప్రభుత్వం ఇన్ని రకాలుగా అమ్ముడానికి ఎందుకు ఆమోదించింది? ఇప్పటి వరకు కేంద్రమే బాధ్యత వహించి టీకాలను రాష్ట్రాలకు, ప్రజలకు ఉచితంగా సరఫరా చేసే విధానానికి మోడీ స్వస్తి పలికారు. పైగా 45 వేల కోట్ల రూపాయల ప్రజాధనాన్ని ఇందుకోసం ప్రైవేటు కంపెనీలకు కట్టబెట్టారు. నిస్సిగ్గుగా కార్పొరేట్ కంపెనీల లాభాల కోసం ఉచిత పంపిణీ నుండి మోడీ ప్రభుత్వం పక్కకు తప్పుకుంది. బహిరంగ వేలంలో అతి తక్కువ ఖరీదుకే వ్యాక్సిన్ పొందడం సాధ్యపడేది. పెద్ద నోట్ల రద్దును బిజెపి నాయకులు సొంత లాభాల కోసం ఉపయోగించుకున్నట్లే నేడు రెమ్డెసివిర్, టీకాలను కూడా బిజెపి ఎంపీలు అక్రమంగా పొందగలుగుతున్నారు. కరోనా టీకాలను రాజకీయ, వాణిజ్య టీకాలుగా మోడీ మార్చేశాడు.

కుంభమేళాకు రైళ్ళు నడిపిన మోడీ హటాత్తుగా లక్ష్నో ప్రకటించి వలస కార్మికుల కోసం రైళ్ళను నడపలేదు. నేడు కనీసం అవసరమైన పరిమితిలో కూడా లాక్డౌన్ లేకుండా రాష్ట్రాలకు వదిలేశారు.

అవసరమైన ఆక్సిజన్ తయారీ మీద దృష్టి లేదు. ఢిల్లీ, ముంబై, ఆంధ్ర అన్నిచోట్ల గాలి లేక ఆక్సిజన్ కొరతతో ఆత్మీయులను కోల్పోవడం గుండెను పిండేస్తుంది. నేడు కనీసం ఐసోలేషన్ లేక ఇళ్ళలోనే ఉండిపోమ్మని సలహాలు ఇస్తున్నారు. పరిస్థితి క్లిష్టంగా మారితే వైద్యం అందించడానికి ఆస్పత్రిలో అడ్మిషన్ లేదు. నడి బజార్లో ప్రాణాలు కోల్పోతున్నారు. కనీసం కరోనా టెస్ట్ చేయడానికి కూడా యంత్రాంగం లేదు. పది గంటల్లో ఫలితం వచ్చే పరీక్షకు నాలుగైదు రోజులు తీసుకుంటున్నారు. రోగులు ఈ లోపు ఏమి చేయాలి?

దేవాలయ నిర్మాణాలకు కొరత లేదు. కొత్త పార్లమెంటు భవనాలకు వేలకోట్లు ఖర్చు చేస్తారు. భారీ విగ్రహాలకు ఆటంకాలు లేవు. కానీ ఆస్పత్రులను నిర్మించుకోవడం, నిర్వహించుకోవడం చేతకాదు. గో మూత్రం గురించి ప్రచారంలో నాలుగో వంతు అయినా ఆరోగ్యం కోసం చేయాల్సిన పని చేశారా.

ప్రపంచ మీడియా మోడీని దుమ్మెత్తి పోస్తోంది. డబ్ల్యూహెచ్ఎం ఆందోళన పడుతోంది. కానీ మనదేశంలో ప్రధాన మీడియా నోరు కుట్టుకుంది. కనీవినీ ఎరుగని ఈ కల్లోలానికి కారణం మోడీ బిజెపి పాలన. 135 కోట్ల భారత ప్రజలు మాత్రమే కాదు, ప్రపంచ ప్రజలు కూడా మోడీ పాలన వలన ప్రమాదంలో పడ్డారు. అందువల్లే ప్రపంచ దేశాలు, పార్లమెంటు స్పందిస్తున్నాయి.

ఈ దుర్మార్గాన్ని, దుర్భర స్థితి ని అధిగమించ లేమా? ఖచ్చితంగా అధిగమించగలం. ఎలా? ప్రజా చైతన్యం ద్వారా మాత్రమే! ప్రతిఘటన ద్వారా మాత్రమే! ఈ పాలనను ప్రశ్నించాలి. ఢీ కొట్టాలి. నెటిజన్లు మోడీ రాజీనామా చేయాలని ఘోషిస్తున్నారు. ఇది ఆఫ్ లైన్లో మాత్రమే కాదు ఆఫ్ లైన్లో భౌతికంగా కూడా నిరసనలు తెలియజేయాలి. యువత కదలాలి. ప్రైవేటీకరణ ఎంత నష్టమో అనుభవంలోకి వచ్చింది. మొత్తం ఆరోగ్య రంగాన్ని ప్రభుత్వం నిర్వహించడానికి బాధ్యత తీసుకోవాలని డిమాండ్ చేయాలి. సార్వజనీన వైద్యం అందించాలని కోరాలి. చైతన్యంతో కదలాలి! సాధించుకోవాలి! మనల్ని మనం రక్షించుకోవాలి! రాజకీయ, వాణిజ్య ప్రయోజనాల రక్షణ కోసం నిలబడే అన్ని శక్తులను ఎదిరించాలి!

శ్రమను గుర్తిద్దాం. శ్రమను గౌరవిద్దాం.
శ్రమనే ఆయుధంగా మలుచుకుందాం.
శ్రమ జీవులందరికీ మేడే శుభాకాంక్షలు

చైతన్య మాసవి

సంపుటి: 3

సంచిక: 5

ఈ సంచికలో

అధ్యయిజర్ బోర్డు

వేములపల్లి సీత్యవేతి
డాక్టర్ జి. విజయభారతి
డాక్టర్ శిలాశాంతి
కె. విజయ లక్ష్మి
ఎం. ప్రగతి

విద్యా ఆంధ్రప్రదేశ్ మహిళాసంఘం

చిరునామా :
విద్యా రాష్ట్ర కార్యాలయం,
పి.ఎల్.రావు భవన్, 2/7 బ్రాడీపేట,
గుంటూరు, గుంటూరు జిల్లా - 522002,
ఆంధ్రప్రదేశ్, ఫోన్ : 9490098620
chaitanyamanavi@gmail.com
fb : aidwaap
Blog : aidwaap@blogspot.com

సంపాదకులు
డి.రమాదేవి

సంపాదక వర్గం

కె. స్వరూపరాణి

బి. ప్రభావతి

బి.హరిత

మేనేజర్ : కె. శారద

ప్రజాశక్తి ప్రింటర్స్ & పబ్లిషర్స్

ప్రైవేట్ లిమిటెడ్

పోస్టల్ చందా

సంవత్సరానికి రూ : 150/-

విడి ప్రతి వెల రూ : 10/-

వ్యాసాలు, లేఖలు పంపించవల్సిన చిరునామా:

డోర్ నెం. 31-5-6, మారుతీనగర్,
ప్రకాశరావు వీధి, చుట్టు గుంట సెంటర్,
విజయవాడ - 4

ఆదర్శం

అవగాహన

ధారావాహిక

కథ

సీరియల్

గిరిజనం

మూఢాచారాలు

స్ఫూర్తి

ప్రత్యేకం

పుస్తక సమీక్ష

సామాజికం

ఆరోగ్యం

జీవనయానం

చిత్ర సమీక్ష

1. అలనాటి అగ్గిరవ్వలు - ఎస్.పుణ్యవతి.....5-6

2. ప్రచారం ఘనం.. ఆచరణ అధ్వానం!

-నందూరి పద్మాంజలి, ప్రసన్న.....7-8

3. రాజ్యలక్ష్మమ్మ గారి మరణం! (కందుకూరి వీరేశలింగం పంతులు)

జీవిత చరిత్ర- వేములపల్లి సత్యవతి9

4. చేదు - కోవూరి పుష్పాదేవి.....11-12

5. పెళ్లిళ్లు - దురవస్థ (మహిళలు-సోషలిజం)

-అగస్ట్ బెబెల్13

6. నగరంలోనే అరణ్యం - ప్రజాశక్తి.....14-15

7. దేవుడితో పెళ్లట! - చేలూరి రమాదేవి.....16-17

8. సాంఘిక సంస్కరణలకు పుట్టిల్లు

అహల్య రంగేకర్ నివాసం-జి.ప్రియాంక.....18-19

9. అతడు..ఆమె! - వాట్సన్.....20-21

10. గంగ ఎక్కడికెళ్తుందో! - పి.జ్యోతి 25-27

11. 'సైబహర్' సారథి శ్రీహర్షిత - ఈనాడు.....28

12. కరోనా టీకాపై అపోహలొద్దు - సురేష్ బాబు కుర్రా ..29-32

13. స్వతంత్రత! - కె.శారద33-34

14. మానవీయతను తట్టిలేపే 'ఐడీ'

- రమా సుందరి35-36

పత్రికలో విభిన్న అంశాలపై వస్తున్న వ్యాసాలు రచయితల
అభిప్రాయాలు మాత్రమే. అందులో పేర్కొన్న అన్ని అంశాలతో మానవి
సంపాదక వర్గం ఏకీభవిస్తుందని భావించవలదు. - ఎడిటర్

PRINTED AND PUBLISHED BY D. RAMA DEVI, AIDWA ANDHRA PRADESH MAHILA SANGHAM, PRINTED AT PRAJASAKTI PRINTERS &
PUBLISHERS PVT. LTD. 14-12-19, PRAKASH NAGAR, KRISHNA NAGAR (P), TADEPALLI (M), GUNTUR DIST. PUBLISHED AT AIDWA
ANDHRA PRADESH MAHILA SANGHAM AIDWA STATE OFFICE P.L.RAO BHAVAN, 2/7 BRODIPET, GUNTUR-522002, ANDHRA PRADESH STATE.
EDITOR: D. RAMA DEVI. R.NO. APBIL/2019/78298

గుండెనిచ్చిన గున్నమ్మ బావిరెడ్డి
వియ్యమ్మ వీరనారి అయిలమ్మ
వంటి ఎందరో సామాన్య స్త్రీలు
చరిత్రను మలుపు తిప్పిన
పోరాటాలకు ఆద్యులయ్యారు.
ఆనాటి జమిందార్లు, జాగీర్దార్లు
దోపిడీ దౌర్జన్యాలకు వ్యతిరేకంగా
రగులుతున్న ప్రజా చైతన్యానికి
పదునుపెట్టారు. మార్క్స్ భాష్యాన్ని
రుజువు చేశారు.

అలనాటి అగిరవ్వలు

‘మా ‘నవ సమాజ చరిత్రలో
సామాజిక మార్పు కోసం జరిగిన ఏ
విప్లవమూ స్త్రీల కీలక పాత్ర లేకుండా
జయప్రదం కాలేదు” అని కారల్ మార్క్స్
1968లో తన మిత్రుడు కుగెల్ మాన్కు
రాసిన లేఖలో ప్రస్తావించాడు.

గత నాలుగు మాసాలకు పైగా
రాజాధాని సరిహద్దుల్లో సాగుతున్న రైతు
ఆందోళనను మన కాలంలో చూస్తున్నాం.
మూడు వ్యవసాయ నల్ల చట్టాలకు
వ్యతిరేకంగా రైతాంగం సాగిస్తున్న
ఉద్యమాన్ని యావత్ ప్రపంచం ఆసక్తిగా
చూస్తోంది. మన కాలంలో... అందునా
మీడియా, రవాణా సాధనాలు, వగైరా బాగా
అభివృద్ధి చెందిన కాలంలో జరుగుతున్న
పోరాటాలివి.

ఒక్కసారి చరిత్రలోకి తొంగి చూద్దాం.
బెంగాల్‌లో తెభాగ, త్రిపురలో గిరిజన
పోరాటాలు, కేరళలో పున్నప్ర వాయలార్,
మహారాష్ట్రలో వర్లి ఆదివాసీ పోరాటం,
అన్నిటికీ ఉత్పేరకంగా ఉన్న తెలంగాణ సాయుధ రైతాంగ
పోరాటం వంటివి మన తరానికి ప్రత్యక్షంగా తెలీదు.
అయితే రైతాంగ ఉద్యమాల చరిత్రనెరిగిన వాళ్ళకి బాగా
తెలిసిన సత్యాలు. తెలుగు రాష్ట్రాల్లో మందస, చల్లపల్లి
వంటి జమీందారీ వ్యతిరేక పోరాటాలు పదుల సంఖ్యలో
జరిగాయి. ఈ పోరాటాల్లో రైతులతో పాటు రైతు స్త్రీల
పాత్ర చాలా గొప్పది. ఏప్రిల్ 10వ తేదీన బావిరెడ్డి
వియ్యమ్మ, మరో ముగ్గురు రైతు సోదరులు తుపాకి గుళ్లకు

చాకలి బలమ్మ

బలైన రోజు. సరిగ్గా 2021 ఏప్రిల్ 10 నాటికి 75
సంవత్సరాలు పూర్తయ్యాయి.

వియ్యమ్మది గుంటూరు జిల్లా గాజుల్లంక గ్రామం.
కృష్ణా నది ఒడ్డున ఉన్న గ్రామం. కృష్ణా జిల్లాలోని దివి
తాలూకాకు సరిహద్దు గ్రామం కూడా. గాజుల్లంక,
పోతారంక, పెసర్లంక వగైరా లంక గ్రామాలు చల్లపల్లి
జమీందార్ల ఆధీనంలో ఉండేవి. కృష్ణా నదికి వరదలు
వచ్చినప్పుడు రైతుల భూములు వరదల్లో కొట్టుకు పోయేవి.

మరెక్కడో తేలేవి.
అలా తేలిన లంక
భూముల్ని
జమీందారు
స్వాధీనం
చేసుకునేవాడు.
భూములపై హక్కుల
కోసం రైతులు
పోరాడేవారు.
జమీందారు
ఆధీనంలో వున్న 60
గ్రామాల ప్రజలు
భారీ శిస్తులకు
వ్యతిరేకంగా
దీర్ఘకాలంగా
పోరాటం
చేస్తున్నారు.
అందులో భాగమే
వియ్యమ్మ తదితర
రైతుల పోరాటం.
అందులో భాగమే
వియ్యమ్మ
తదితరులపై
జమీందారు పక్షాన పోలీసులు
కాల్పులు జరపడం. ఆ కాల్పుల్లో
బావిరెడ్డి వియ్యమ్మతో పాటు మత్తి
సుబ్బారావు, సనకా సుబ్బారావు,
తాడిశెట్టి వెంకటేశ్వర్లు అనే రైతుల
ప్రాణాలు పోయాయి.

మరో పోరాటం మందస
జమీందారీ వ్యతిరేక పోరాటం. ఈ
పోరాటంలోనే 1940 ఏప్రిల్ 1వ
తేదీన వీర గున్నమ్మ మరణించింది.
శ్రీకాకుళం జిల్లా మందస ప్రాంతంలో
అధిక పన్నులకు వ్యతిరేకంగాను,
అటవీ ఉత్పత్తులపై హక్కుల కోసం
పెద్ద పోరాటమే జరిగింది. ఇటు
బ్రిటిష్ పోలీసులతోను, అటు
అధికార్లతోను పెద్ద పోరాటమే

వీరనారి గున్నమ్మ

జరిగింది. ఈ పోరాటంలో
కొంతమంది రైతులను అరెస్టు చేసి
తీసుకుపోతుంటే గున్నమ్మ
అడ్డుపడింది. పోలీసు బెదిరింపులకు,
తూటాలకు ఆమె బెదరలేదు.
పోలీసుల తూటాలు గున్నమ్మ పొట్టను
చీల్చుకుంటూ పోయాయి.

భర్త చిన్న వయసులోనే
చనిపోయినా, అప్పటికి నిండు
చూలాలుగా వున్న సాసునూరు
గున్నమ్మ రైతుల పక్షాన నిలబడి
బ్రిటిష్ పోలీసు తూటాలకు ప్రాణాలు
బలిపెట్టింది. రైతాంగ పోరాటాలకు
ప్రేరణగా నిలిచింది.

చాకలి అయిలమ్మ
తెలంగాణా వీర వనిత. ఆమెది
జనగామ దగ్గరున్న పాలకుర్తి గ్రామం.

సామాన్య రైతు మహిళ.
కులవృత్తి చేసుకుంటూ
భూమిని సాగు చేసుకుంటూ
కుటుంబం గడిపేది. తన
భూమిని స్వాధీనం
చేసుకునే దురుద్దేశ్యంలో
పంటను కోసుకుపోవడానికి
విసునూరు దేశ్ముఖ్
గూండాలు ప్రయత్నించారు.
అప్పటికే ఆంధ్రమహాసభ
సభ్యురాలిగా ఉన్న
అయిలమ్మ తిరగబడింది.
అయిలమ్మ భర్త,
కుమారులను అరెస్టు
చేశారు. అయినా
లొంగలేదు. భీమిరెడ్డి
నరసింహారెడ్డి వంటి నాటి
నాయకుల సహకారంతో
పోరుబాట బట్టి తన
భూమిని దక్కించుకుంది.
అయిలమ్మ సాహసం
అప్పటికే రగులుతున్న
తెలంగాణ ప్రజల్లో

చైతన్యాన్ని పుట్టించింది. ప్రజలు
పోరుబాట పట్టారు.

1946 జూలై 4వ తేదీన
దొడ్డి కొమరయ్య వీర మరణంతో
నాటి తెలంగాణ ప్రజలు ఉవ్వెత్తున
లేచారు. దొరల పెత్తనాన్ని, వారికి
మద్దతిచ్చిన నైజామ్ సర్కారుని గద్దె
దించారు.

ఆడవాళ్లు అబలలు, అసమర్థులు
కారు. అవసరమైతే తిరగబడతారని
నిరూపించారు. ఆ పోరాటాలే
రాష్ట్రంలో జమీందారీ, జాగీర్దారీ
వ్యవస్థను రద్దు చేసి రైతాంగానికి
భూములపై హక్కులు వచ్చేలా
చేశాయి. ఆ పోరాటాలే రైతాంగం
కాస్త ఊపిరి పీల్చుకునేలా చేశాయి. ♦

ప్రచారం ఘనం.. ఆచరణ అధ్వానం!

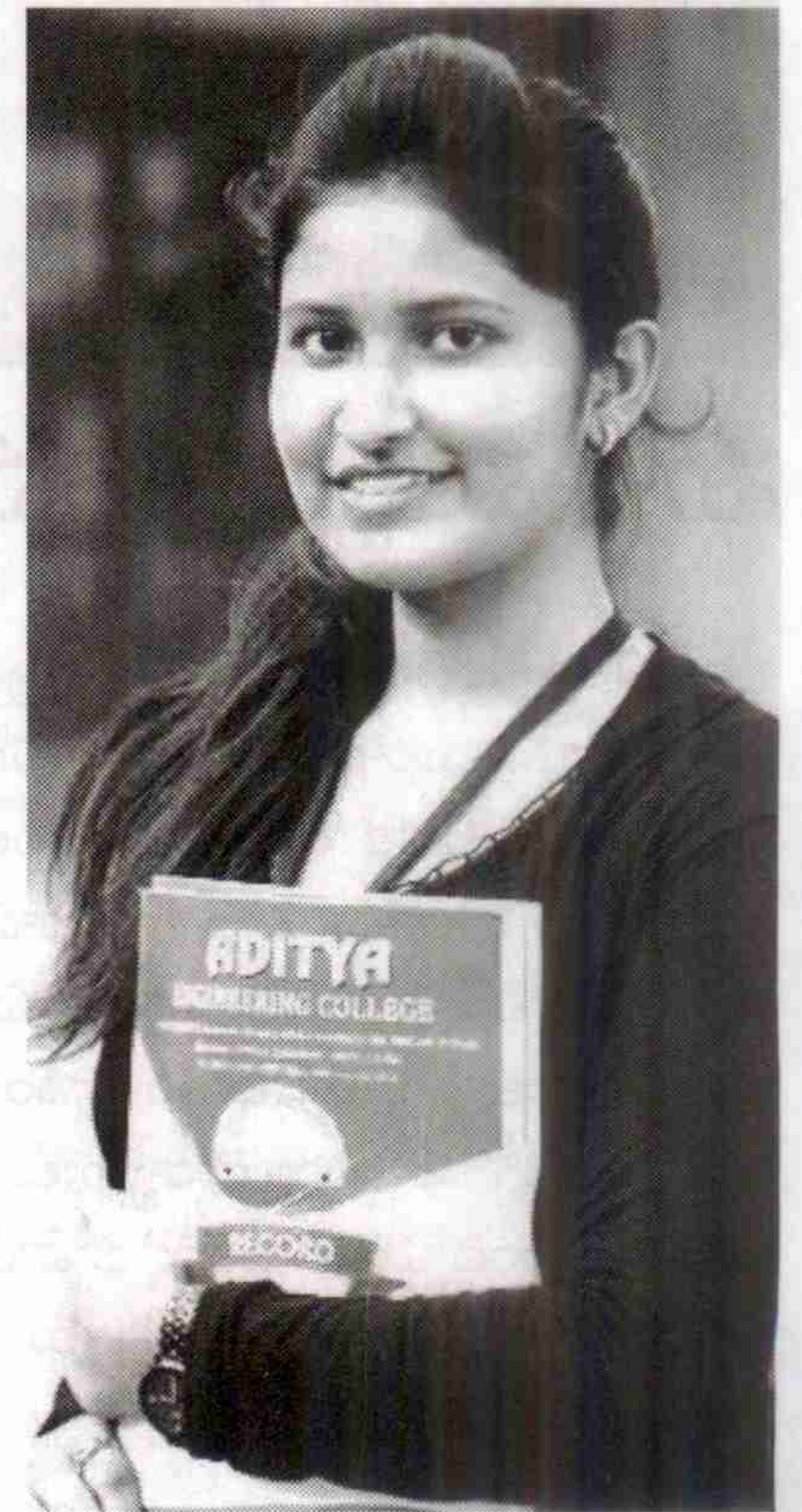
రాష్ట్రంలో వైసీపీ ప్రభుత్వం ఎన్నికల హామీలో భాగంగా నవరత్నాల పేరుతో ముంచెత్తింది. సంక్షేమ పథకాల కార్యక్రమాన్ని మల్టీప్లెక్స్ థియేటర్లో 100 రోజుల సూపర్ డూపర్ హిట్ సినిమాలా ప్రజానికీ రాజకీయ ప్రచార కార్యక్రమంలో ఉంది. కానీ చూడటానికి, మాట్లాడుకోవడానికి బానే ఉన్నా ఆచరణలో మాత్రం పథకాలు విద్యా ప్రయివేటీకరణకు దారితీస్తున్నాయి. పథకాలు ఇస్తున్నామనే మోజులో ప్రజలను దింపి విద్యారంగంలో వ్యవస్థలను భ్రష్టు పట్టిస్తున్నారు. గోడలకు రంగులు వేయడమే పాఠశాలల అభివృద్ధిగా చూపిస్తున్నారు. కానీ నేటికీ రాష్ట్రంలో 7,774 పాఠశాలలు ఒకే ఉపాధ్యాయుడితో నడుస్తున్నాయి. ప్రస్తుతం పాఠశాలలో 30వేల పోస్టులకుపైగా ఖాళీలు ఉన్నాయి. పాఠాలు చెప్పడానికి టీచర్లు లేకుండా గోడలకు రంగుల పేరుతో ప్రజాధనాన్ని నిరుపయోగం చేస్తున్నారు.

అమ్మఒడి పేరుతో ప్రతి ఇంటిలో ఎంత మంది చదువుతున్నా వారికి పథకాన్ని అమలు చేస్తామని చెప్పి ప్రభుత్వం అందరికీ ఇస్తామన్న నగదు కాస్త ఇంట్లో ఒకరికే పరిమితం చేసింది. కారు, టాక్సీ, ఆటో ఉన్నా

వారికి పథకాలు వర్తించబోవనే కొద్రిలు పెట్టింది. అర్హులను కోత కోసింది. దీనికి తోడు ప్రయివేటు, కార్పొరేటు విద్యాసంస్థల కూడా అమ్మఒడి ఇస్తుండటంతో ఈ విద్యాసంవత్సరం ప్రభుత్వ పాఠశాలల నుంచి ప్రయివేటు, కార్పొరేటు పాఠశాలలకు 11,339 మంది విద్యార్థులు బదిలీ అయ్యారు. దీని వల్ల ప్రభుత్వ పాఠశాలలో విద్యార్థుల సంఖ్య తగ్గి చివరికి విద్యార్థులు లేరనే నెపంతో మసివేతకు దారితీస్తున్నాయి.

ప్రభుత్వం నవరత్నాల్లో భాగంగా ఫీజురీయింబర్స్, మెస్ ఛార్జీల స్థానంలో జగనన్న విద్యాదీవెన, వసతిదీవెనలు అమలులోకి వచ్చాయి. గతంలో ఫీజురీయింబర్స్ నగదును నేరుగా కాలేజీల అకౌంట్లో జమచేసేవారు. దాని వల్ల ప్రభుత్వం కొన్ని సందర్భాలలో రీయింబర్స్ను లేటుగా విడుదల చేసినా విద్యార్థులకు ఫీజుల ప్రభావం ఉండేది కాదు. కానీ నూతనంగా తీసుకువచ్చిన విద్యాదీవెనలో అమౌంట్ నేరుగా విద్యార్థుల తల్లిదండ్రుల ఖాతాలోకి జమ అవుతున్నాయి. ఫలితంగా విద్యార్థి తన ఖాతాలో ప్రభుత్వం నగదును జమ చేయకముందే కళాశాల యాజమాన్యాలు కాలేజీలో అడ్మిషన్ తీసుకున్న వెంటనే ఫీజులు చెల్లించాలని మక్కుముండి వసూలు

చేస్తున్నారు. దీని వల్ల కుటుంబాలపై ఫీజుల భారం పడుతుంది. దీని అర్థం ప్రభుత్వం విద్యపై తన బాధ్యతను పక్కకు నెట్టి విద్యార్థులపై భారం మోపి ప్రయివేటు యాజమాన్యాలకు పెత్తనాన్ని పెంచి నగదు బదిలీ పథకం పద్ధతిలో అమలు చేస్తుంది. భవిష్యత్తులో రాష్ట్ర బడ్జెట్లో డబ్బులు లేక లేటుగా ఖాతాలో జమ అయితే ప్రజలు మరింతగా ఆర్థిక పతనాన్ని చవిచూడాల్సి వస్తుంది. వసతి దీవెన పేరుతో విద్యార్థికి రూ.20 వేల

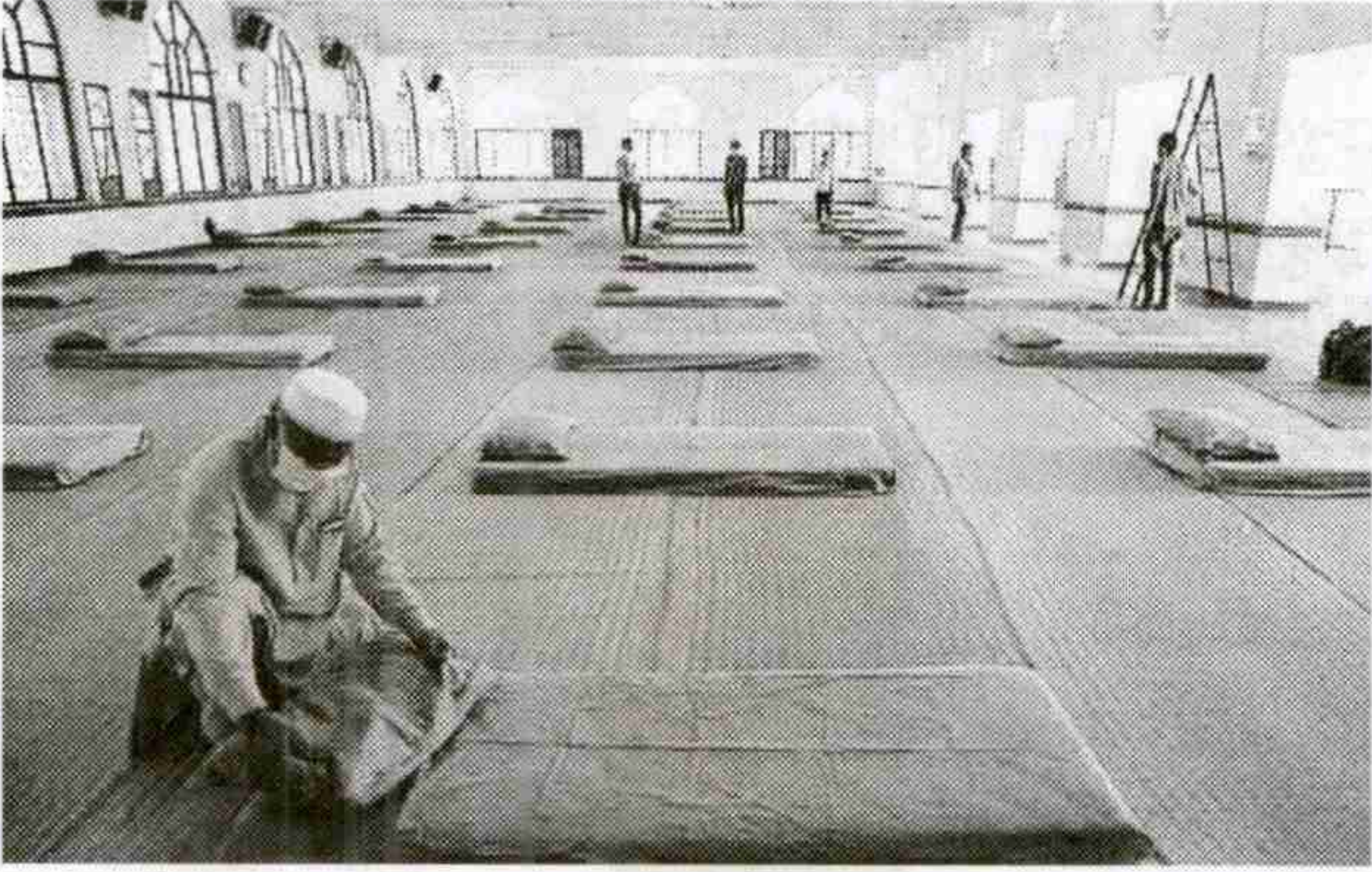
చొప్పున ఇస్తున్నారు. దీని వల్ల హాస్టల్స్లో చదివే విద్యార్థులు అక్కడ ఉండే అరకొర వసతులతో హాస్టళ్ళకు దూరం అవుతున్నారు. ఫలితంగా రాష్ట్రంలో ఉన్న 2500 హాస్టళ్ళ ప్రమాదంలో ఉన్నాయి. హాస్టళ్ళ మూసివేతకు కరోనా విపత్తు కూడా తోడయ్యింది. 2019-20, 2020-21 విద్యా సంవత్సరాలకి గాను రూ.40 వేలలో ఒక రెండు విడతలు మాత్రమే విడుదల చేశారు. అంటే రూ.20 వేలు మాత్రమే తల్లుల ఖాతాలో జమ అయ్యింది.

ఉన్న పథకాల కోత

విద్యార్థులకు ఇచ్చే స్కాలర్‌షిప్‌లకు కోత విధించారు. రాష్ట్రంలో ఉన్న ఉత్తమ ప్రయివేటు

పాఠశాలలను చదవాలనుకునే ఎస్‌సి, ఎస్‌టి, బిసి విద్యార్థులకు బెస్ట్ ఎవైలబుల్ స్కీం అవకాశం కల్పించేది. వాటికి కూడా పంగనామం పెట్టింది. దాదాపు 53,000 మంది విద్యార్థులకు నష్టం చేకూరుతుంది. ద్వైతా మహిళల పిల్లలకు ఇచ్చే నగదును నిలిపివేసింది. కార్పొరేటు విద్యాసంస్థల్లో పేద విద్యార్థులను చేరే డిఆర్‌డిఎ పథకాన్ని ఎత్తివేశారు. ఒక వైపు ఇస్తున్నట్టుగానే ఇస్తూ మరోవైపు ఉన్న పథకాలకు పంగనామం పెట్టింది. జిఓ నెం.77ను తీసుకువచ్చి ప్రయివేటు, ఎయిడెడ్ విద్యాసంస్థల్లో చదివే పిజీ విద్యార్థులకు ఫీజురీయింబర్స్ నిలిపివేసింది. దీనివల్ల ఈ విద్యా సంవత్సరం పిజి చేరే

విద్యార్థుల సంఖ్య తగ్గిపోయింది. ఈ జిఓ ద్వారా భవిష్యత్తులో ఉన్నత విద్య కొంతమందికే పరిమితం అవుతుంది. విదేశీ విద్య ద్వారా రాష్ట్రంలో ఉన్న పేద విద్యార్థులు విదేశాలలో చదవాలంటే వారికి రుణాన్ని ఇచ్చేది. గత విద్యాసంవత్సరం మన రాష్ట్రం నుండి 1200 మంది విద్యార్థులు విదేశాలలో చదవడానికి వెళ్ళారు. వారికి ఇస్తానన్న నగదును కూడా నిలిపివేశారు. రాష్ట్రంలో ఉన్న పథకాలను ఎత్తివేసి వాటి నగదును కొత్త పథకాలకు మరల్చి కుటుంబాలపై మరింతగా ఫీజుల భారం, విద్యలో వ్యవస్థలను విచ్చిన్నం చేసే దిశగా కొత్త పథకాలను అమలు చేస్తున్నారు. ♦

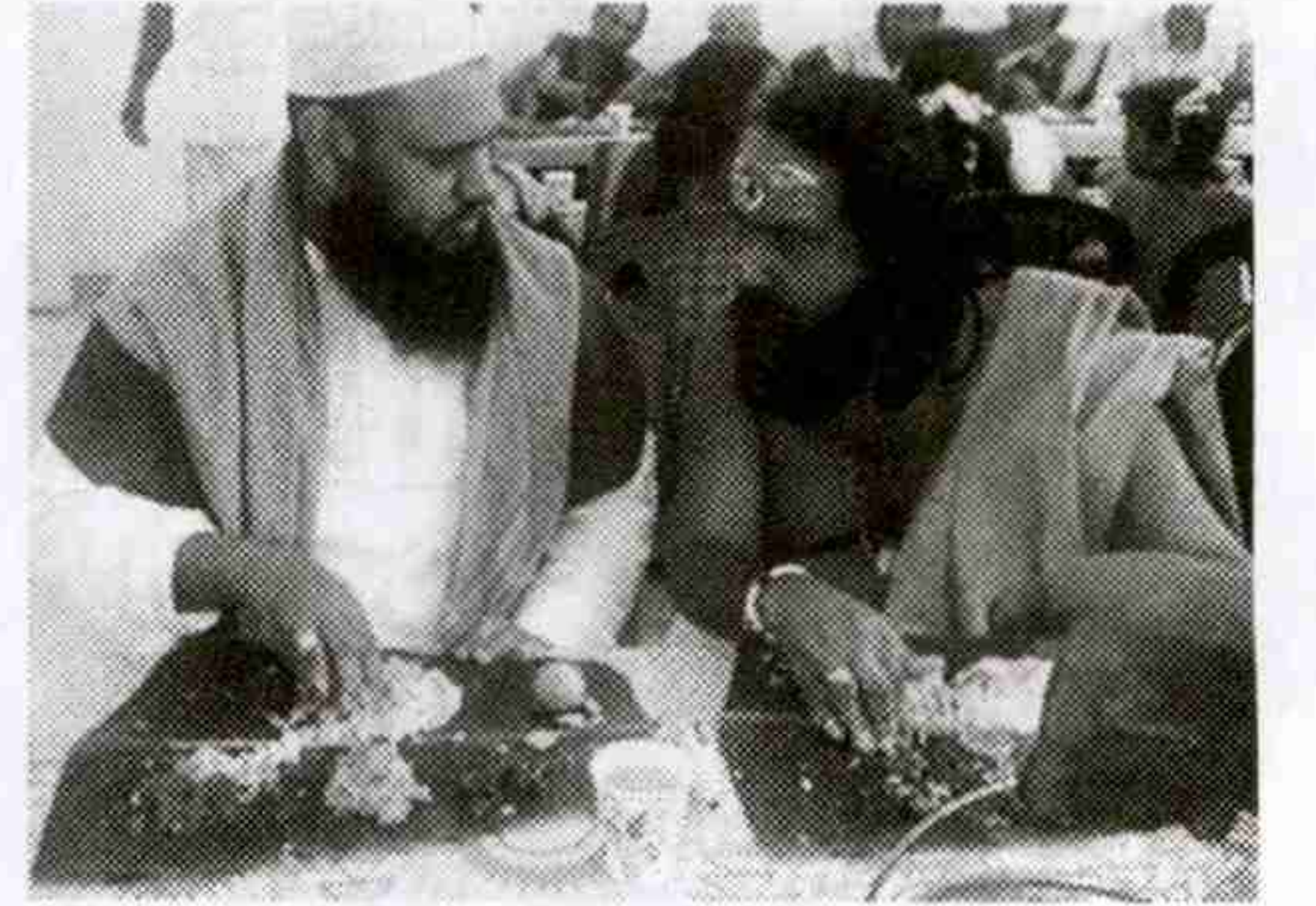

మానవత్వం పరిమళించే..

మతం కంటే మానవత్వమే మిన్న అని నిరూపించారు మహారాష్ట్రలోని పూణేలో ఒక మసీదు నిర్వాహకులు! పవిత్ర రంజాన్ మాసంలో స్వలాభం కన్నా ప్రజల ప్రాణాలు మిన్న అని భావించి, తమ మసీదుని కోవిడ్ సెంటర్‌గా మార్చి, మానవత్వాన్ని చాటారు! మీకు సలామ్! మతం కోసం ప్రాణాలు తీసే అన్ని మతాల్లోని కొందరు దౌర్భాగ్యులు వీరిని చూసి నేర్చుకోవలసింది ఎంతో ఉంది. భోపాల్‌లో కోవిడ్‌తో మరణించిన హిందువులకు ముస్లింలు అంత్యక్రియలు నిర్వహించారు.

మతసామరస్యానికి ప్రతీక ఆ ఘటన

ఆ అమ్మాయి పేరు అంజూ. కేరళలోని చేరావలి మస్జిద్ పక్కనే నివసించే నిరుపేద హిందూ కుటుంబం. తండ్రి చనిపోయాడు. ఆమె పెళ్లి చేయడానికి

తల్లికి తగిన ఆర్థిక స్థోమత లేదు. ఏంచేయాలో తోచక సమీపంలో ఉన్న మస్జిద్ కమిటీ వారికి తమ బాధ చెప్పుకున్నారు. కమిటీవారు చర్చించి అంజూ పెళ్లి బాధ్యత తామే తీసుకున్నారు. 10 సవర్ల బంగారు నగలతో పాటూ, 2 లక్షల రూపాయలు నగదు కూడా ఇచ్చారు. మస్జిద్ ప్రాంగణంలోనే పూర్తి హిందూ సాంప్రదాయం ప్రకారం పురోహితులను పిలిచి అంజూ, శరత్‌లకు పెళ్లి జరిపించారు. 1000 మంది అతిథులకు శాకాహార విందు ఏర్పాటు చేశారు. మతసామరస్యానికి ప్రతీకగా నిలిచిన ఈ దృశ్యం చూపరులకు కనువిందు కలిగించింది.

రాజ్యలక్ష్మమ్మగారి మరణం!

బెంగళూరు నుంచి రాజమహేంద్రవరం వచ్చిన తరువాత రెండు మూడు నెలలు పంతులుగారి భార్య రాజ్యలక్ష్మి ఆరోగ్యంగా ఉన్నారు. ఒకరోజు తెల్లవారుజామున ప్రతిరోజూ నాలుగు గంటలకు నిద్ర లేచే రాజ్యలక్ష్మిగారు ఆరోజు లేవలేదు. ఆమె గాఢ నిద్రలో ఉన్నదనుకొని పంతులుగారు లేపలేదు. కానీ అదే ఆమె దీర్ఘ నిద్ర అయ్యింది. తెల్లవారుజామున మూడు గంటలకే చనిపోయి ఉండొచ్చని వితంతు శరణాలయం డాక్టర్ వచ్చి చూసి చెప్పి పంతులుగారిని ఓదార్చి వెళ్లారు. పంతులుగారు ఆమె ఎటువంటి ప్రయాసా లేకుండా నిద్రలోనే ప్రాణం విడిచిందని నిర్ధారణకు వచ్చారు. ఈ వార్త వినగానే ప్రజలు పంతులుగారి ఇంటికి తీర్థప్రజలాగా వచ్చారు. క్రైస్తవ పాఠశాల, హితకారిణి పాఠశాల సంతాపం ప్రకటించి ఆరోజు మూసివేశారు. సంతాప సూచికంగా న్యాయస్థానం, పత్రికా కార్యాలయాలు మూసివేశారు.

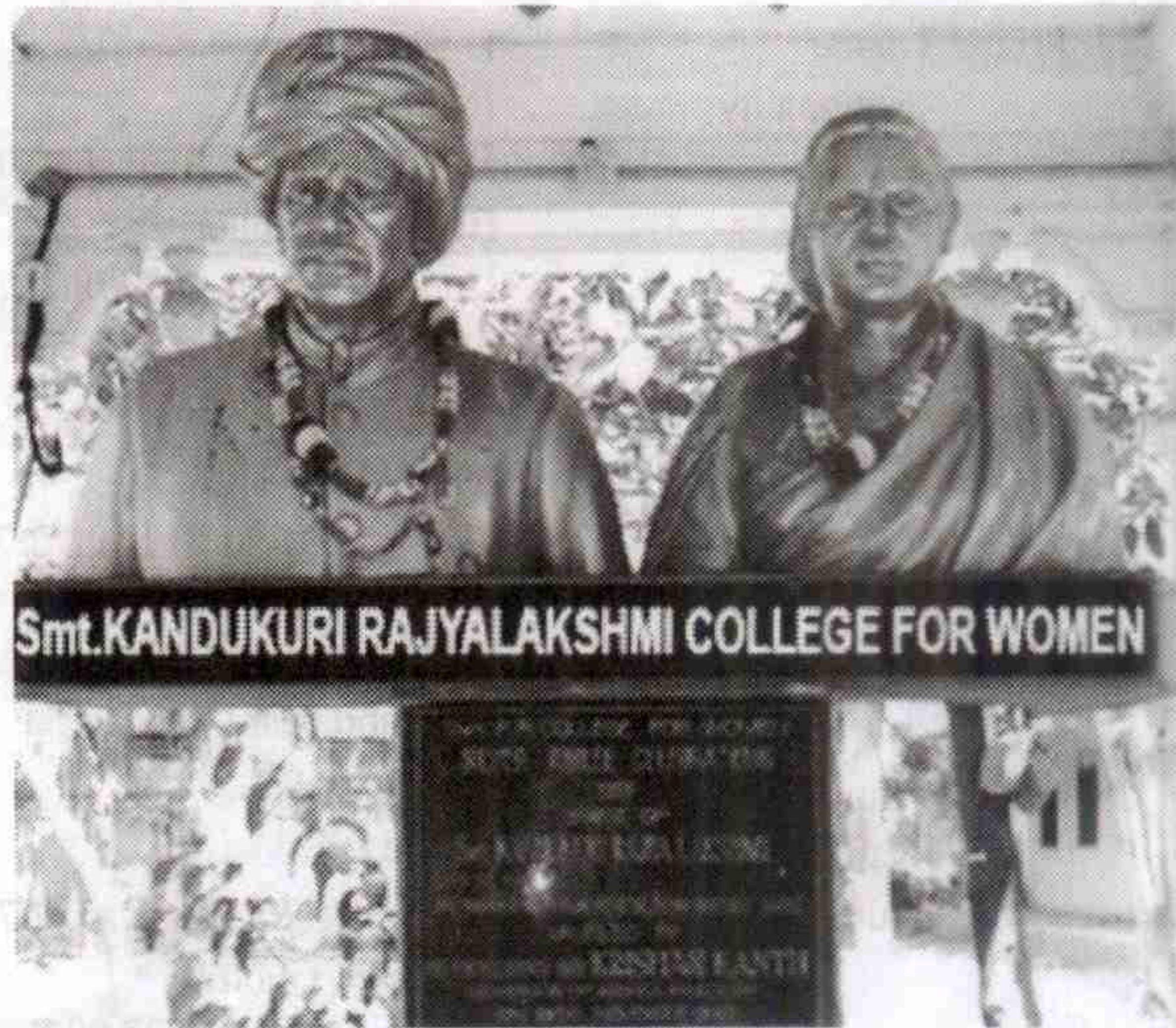
అందరూ పంతులుగారికి సాయంగా వచ్చి... రాజ్యలక్ష్మి దహన సంస్కారాలు వారి తోటలోనే పూర్తి చేశారు. రాజ్యలక్ష్మి గారి అస్తికలు వితంతు వివాహం చేసుకున్నవారు కొందరు అడిగి తీసుకెళ్లి వారుండే ఆశ్రమానికి దగ్గరగా రాజ్యలక్ష్మి నివాసం అని ఇల్లు కట్టించి అక్కడ పాలరాతి సమాధిలో ఉంచారు. రాజ్యలక్ష్మి చిన్నతనంలోనే తల్లిని కోల్పోయారు. మేనమామే పెంచి పెద్ద చేసి పెళ్లి చేశారు. ఆమెకు పుట్టింటివారు పెట్టిన

పేరు బాపమ్మ.

ఆమె పంతులుగారు తలపెట్టిన అనేక సాహసకార్యాలు, వితంతు వివాహాలు, స్త్రీ విద్య మొదలైన కార్యక్రమాలకు తాను కూడా సహాయం అందించారు. పంతులుగారిని ప్రోత్సహించారు.

రాజ్యలక్ష్మిని

పెంచి పెద్ద చేసిన మేనమామ కూడా వారి ఈ కార్యక్రమాలకు అడ్డుపడుతున్న రాజ్యలక్ష్మిని పంతులుగారికి సహాయపడ వద్దని చెప్పినా ఆమె అంగీకరించలేదు. పంతులుగారు తలపెట్టిన కార్యక్రమాలు మంచివని నమ్మి ఆమె తాను కూడా అనాథ బాలల పట్ల, బాల వితంతువుల పట్ల ఎంతో ప్రేమగా ఉండేది. వారికి ఆమె చదువు నేర్పేవారు. ఒకవేళ వారు తప్పు చేసినా కన్నతల్లి వలె వారిని మందలించి మంచి మార్గంలో పెట్టేవారు. బాల వితంతువులకు వేరే వివాహం చేసినా కూడా వారి యోగక్షేమాలు ఆమె ఉత్తరప్రత్యుత్తరాల ద్వారా తెలుసుకునేవారు. ఎంతోమంది బాల వితంతువులు మోసపోయి వంచక పురుషుల ద్వారా గర్భవతులై పంతులుగారి ఇంటికొచ్చి సహాయం ఆర్థిం చేశారు. ఆ బాధ్యతలన్నీ రాజ్యలక్ష్మి చూసుకునేవారు. ఒక వితంతు గర్భవతి రాజ్యలక్ష్మిని సహాయం ఆర్థించగా ఆమె క్రైస్తవ ఆస్పత్రిలో ఆమెకు వైద్యం చేయించింది. ఆ యువతి తనకు పుట్టిన ఆడపిల్లను రాజ్యలక్ష్మి వద్దే వదిలి

వెళ్లిపోవాలని నిర్ణయించుకుంది. రాజ్యలక్ష్మికి ఈ సంగతి తెలిసి తల్లిని, బిడ్డనూ కూడా ఆమె తీసుకొచ్చి తన వద్దే ఉంచి వారిని పోషించారు. ఆ పాపను రాజ్యలక్ష్మి పెంచుకున్నారు. తల్లిని ఆమె స్వగ్రామానికి పంపారు. రాజ్యలక్ష్మి మరణానంతరం ఆ బిడ్డ పోషణ చూసేవారు ఎవరూ లేక పంతులుగారు క్రైస్తవ ఆస్పత్రి అధికారికి పెంచుకోవడానికిచ్చారు. ప్రతి ఏడాది ఉత్సవాలు జరిపి చందాలు వసూలు చేసి వికలాంగులకు, పేదలైన వృద్ధులకు రాజ్యలక్ష్మి జీవించి ఉండగా భోజనాలు పెట్టించేవారు. ఆమె విగ్రహారాధనకు వ్యతిరేకిగానీ ఈశ్వర భక్తురాలు. రాజ్యలక్ష్మి మరణానంతరం పంతులుగారికి భోజన సౌకర్యం లేక ఇబ్బందులు పడ్డారు. చివరకు దుర్గమ్మ, మంగమ్మ, వెంకట సుబ్బమ్మ అనే బాల వితంతువులు పంతులుగారికి సహాయం గా ఉండటానికి వారి భోజన సదుపాయాలు చూడటానికి ఆయనపై ఉన్న అభిమానంతో వారే పంతులుగారి ఇంట్లో ఉండి పని చేసేవారు. ♦

FORM - IV

Statement about Ownership and other particulars about magazine
(Chaitnya Manavi)

1. Place of Publication : Guntur
2. Periodicity of its publication : Monthly
3. Printers name : D.Rama Devi
Nationality : INDIAN
Address : D.No : P.L.Rao Bhavan, 2/7,
Brodipet, Guntur,
Guntur District - 522 002
Andhrapradesh
4. Publisher's name : D.Rama Devi
Nationality : INDIAN
Address : D.No : P.L.Rao Bhavan, 2/7,
Brodipet, Guntur,
Guntur District - 522 002
Andhrapradesh
5. Editor's name : D.Rama Devi
Nationality : INDIAN
Address : D.No : P.L.Rao Bhavan, 2/7,
Brodipet, Guntur,
Guntur District - 522 002
Andhrapradesh
6. Names and addresses of individuals
Who own the news paper and partners or
shareholders holding More than
one percent of the total capital

I D.Rama Devi here by declare that the particulars given above are
true to the best of my knowledge and belief.

Sd/-

D. Rama Devi
signature of publisher

Date : 30-04-2021

కేరళలో జయకేతనం ఎగురవేసిన నారీమణులకు జేజేలు!

కేరళలో వెలువడ్డ 2021 అసెంబ్లీ ఎన్నికల ఫలితాల్లో ఎర్రజెండా విజయ గర్వంతో రెపరెపలాడింది. ఐదేళ్లకొకసారి అధికార, ప్రతిపక్షాలను మార్చే కేరళీయులు ఈసారి వరుసగా రెండోసారి సీపీఎం నేతృత్వంలోని అధికార ఎల్డీఎఫ్ఎ కూటమికి విజయాన్ని అందించి 40 ఏళ్ల చరిత్రను తిరగరాశారు. గెలుపొందినవారిలో పది మంది మహిళలు ఉండటం ప్రత్యేకత. ఈ విజయాన్ని అందించిన కేరళ ప్రజలకు, విజయ బావుటా ఎగురవేసిన శైలజా టీచర్, డా.ఆర్ బిందు, చించు రాణి, జమీలా కనతిల్, వీణా జార్జి, శాంతకుమారి, ప్రతిభ, ఆశ, దలీమా, ఓఎస్ అంబికాలకు ఏపీ ఐదా అభినందనలు తెలపుతోంది.

మనిషి

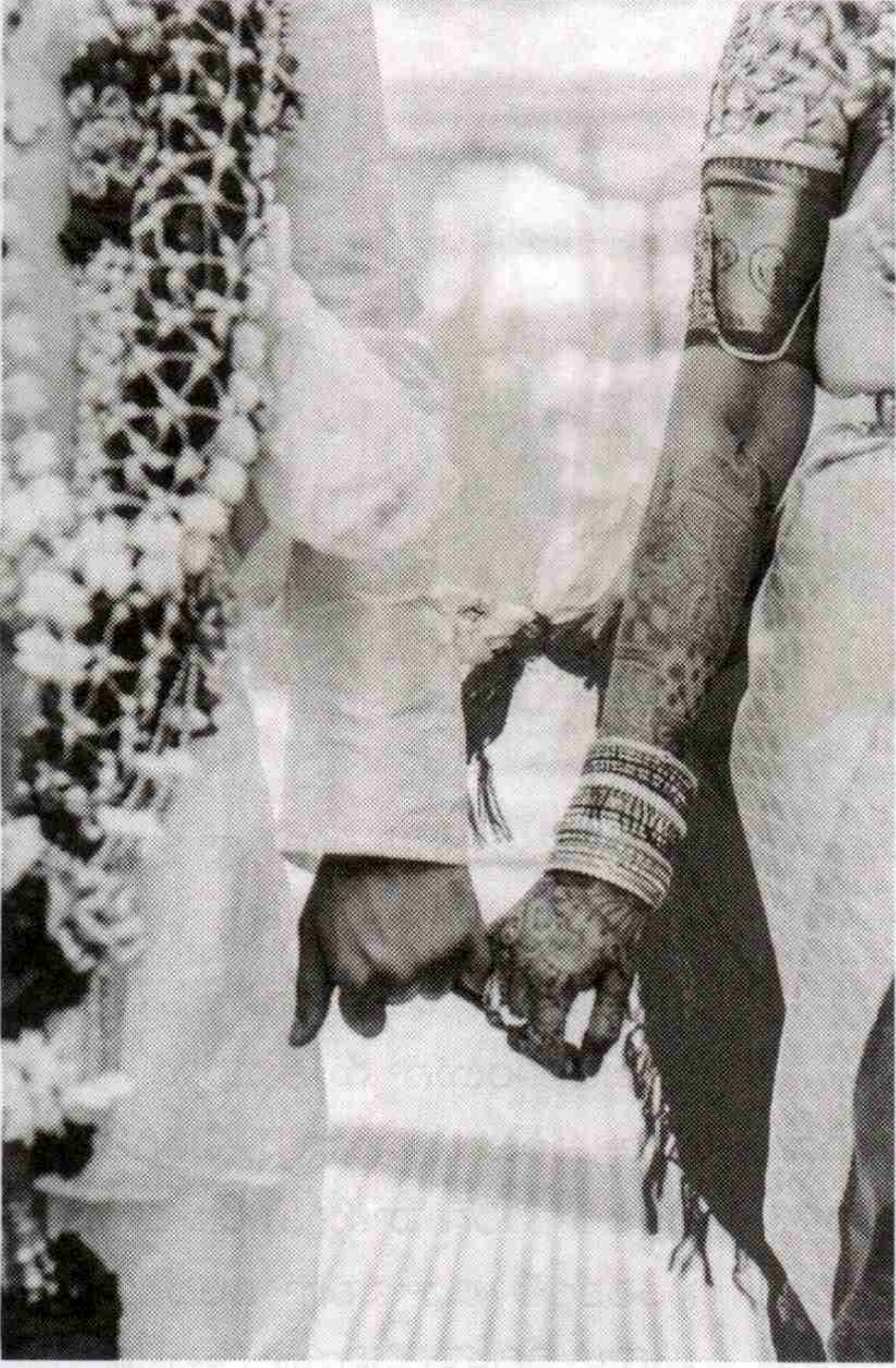
బతికుందాలిగా..

మనిషి ఉంటేనే కదా
ప్రకృతిలో భాగమయిన
సహజ ప్రత్యుత్పత్తి కొనసాగేది
మనిషి ఉంటేనే కదా
సకల ఉత్పత్తులు విరిసేది
త్రమ సౌందర్యానికి

సమిష్టి చైతన్యానికి
మనిషే కదా చిరునామా
ఒకరినొకరు పొదవుకుని
చెట్టపట్టాలేసుకుని సాగిన
ఆదిమ సహజీవన
సంస్కృతికి వారసులమే కదా
మనం
ఎన్ని విపత్తులు, మరెన్ని
సంక్షోభాలు
దాటి వచ్చింది

మనమే కదా..
నదులు పారినంత మేరా
నదులతో పాటు
నడిచి వచ్చాం
విత్తుమొలిచే
రహస్యం తెలిసి
భూమినంటుకుని బతుకు
మొదలుపెట్టాం
భూమితో పాటూ తిరుగుతూ
సొంత లాభం తప్ప మరేదీ
పట్టని

స్థితికి వచ్చాం..
ఇప్పుడు తిరిగి చూస్తే
పిడికెడు మంది
దోపిడీ సమాజాలనే
క్వారంటైన్లోకి నెట్టింది
మనిషి మనిషి మనిషి
మనిషి ఉంటేనే కదా
ఒకరికొకరం ఆసరయ్యేది..
- రాంకీ
(మిగతా తరువాయి
సంచికలో)

చేదు!

“ఆయనైతే నాకెందుకు తెలీదు. నాకే కాదు మీకూ బాగా తెలుసక్కా” అన్నాడు భార్గవ్. “నాకూ తెలుసా.. ఎవర్రా వాళ్లు” అంది అరుంధతి.

“15 ఏళ్ల క్రితం మేం సూర్యారావుపేటలో ఉన్నప్పుడు వాళ్లు మా పక్కింట్లో ఉండేవాళ్లు.

ఆయనకు పేకాట పిచ్చి జాస్తి. వాళ్లావిడ గొడవ చేస్తే, చస్తానని బెదిరిస్తే నగలు చేయించి ఆవిడ నోరు మూయించేవాడు” అన్నాడు భార్గవ్.

“అవునా. నువ్వు చెబుతుంటే నాకూ గుర్తొస్తోంది. ఇద్దరమ్మాయిలు, ఒక అబ్బాయి కదా వాళ్లకి. ఇప్పుడు మనం చూడబోయేది వాళ్ల రెండో అమ్మాయిని” అంది అరుంధతి.

“ఇంతకీ ఆ అమ్మాయి ఏం చదువుతోంది? ఏం చేస్తోంది? కట్నం ఎంతిస్తున్నారు?” అని అడిగాడు భార్గవ్. ‘అమ్మాయి ఎంబీఏ చదివిందట. కానీ ఉద్యోగం ఏం చేయదట. లావుగా, పొట్టిగా, నల్లగా ఉంటుందట. కట్నం బాగా ఇస్తారట’ అని వివరాలు చెప్పి “నాకే మనసు బాధగా ఉంది తమ్ముడు... కోడలు నలుపు అయితే కులమంతా నలుపే అంటారు. కానీ అంత కట్నం

వస్తుంటే నీకేం దొబ్బుడాయా? అందం కొరుక్కు తింటామా? అని అంటున్నారు మీ బావగారు” అంది అరుంధతి. “మరి నీకొడుకు ఏమంటున్నాడు” అని అడిగాడు భార్గవ్. “నీకు తెలియందేముంది? వాడు రూపంలోనూ, గుణంలోనూ తండ్రి పోలికే. వాళ్ల నాన్న ఏమంటే వాడు అదే అంటాడు” అంది. “సరే వాల్లిద్దరికీ ఇష్టమయ్యాక నీదీ.. నాదీ ఏముంది?” అన్నాడు భార్గవ్.

పెళ్లి చూపుల కార్యక్రమం కూడా చాలా ఆర్భాటంగా, అట్టహాసంగా జరిగింది. పెళ్లి కూతురు తల్లితో సహా ఆడవాళ్లందరూ బ్యూటీపార్లర్ నుంచి దిగుమతి అయినట్లుగా ఉన్నారు. ఇంట్లో వెండి, బంగారం, విస్తారంగా కనిపిస్తోంది. మొక్కుబడి తతంగాలన్నీ అయ్యాక అసలు విషయానికొచ్చారు. ఆస్తులు, అంతస్తులు ఒకరికొకరు సరిపోతారని అనుకున్నాక వివాహ తేదీలు నిర్ణయించారు.

అన్నీ అధునాతన సౌకర్యాలతో అత్యంత భారీగా నిర్మించిన కళ్యాణ మండపంలో పెళ్లి. విద్యుద్దీపాల అలంకరణతో భవనం శోభాయమానంగా వెలుగుతోంది. గేటు వద్ద ఫోకస్ లైట్ల వెలుగులో వధూవరులు వారి తల్లిదండ్రుల ఫోటోలు పేర్లతో పెద్ద వినెల్ బ్యానర్

రా తమ్ముడూ.. మంచి సమయానికొచ్చావు” అని ఆనందంగా భార్గవ్ను ఆహ్వానించింది అరుంధతి. “ఏంటక్కా విశేషం. అందరూ గొప్ప హుషారుగా ఉన్నారు” అని అడిగాడు భార్గవ్ మేనకోడలు తెచ్చిన మంచినీళ్లు అందుకుంటూ. “అదేరా.. మన శిరీష్ పెళ్లి చూపులకు వెళుతున్నాం ఈ వేళ. నువ్వు కూడా మాతో రావాలి అన్నది అరుంధతి భార్గవ్కు టిఫిన్ పెడుతూ. “మొన్న ఉద్యోగస్తుడయ్యాడు. ఇంక పెళ్లికొడుకు కాబోతున్నాడన్నమాట నీ కొడుకు. ఇంతకీ ఎవరమ్మాయి? ఏ వూరు?” అని అడిగాడు భార్గవ్.

“ఈ వూరే. జాలాది గోపాలరావుగారు అని మెయిన్ రోడ్డులో కిరాణా షాప్ వాళ్లది. వాళ్లమ్మాయి. ఆయన రెండు చేతులా బాగా సంపాదించాడట” అన్నాడు అరుంధతి భర్త గుర్నాథం.

ధగధగలాడుతోంది. మేళాలు, తాళాలు చెవులు దద్దరిల్లేలా మోగుతున్నాయి. టపాసులు ఆగకుండా మోగిస్తున్నారు. అద్భుతంగా అలంకరించిన నాలుగు గుర్రాల రథంలో వధూవరులకు ఊరేగింపు జరిపారు. వారికి ఎనలేని మోదము, దారిపొడుగునా జనానికి ట్రాఫిక్ తో ఖేదము లభించాయి. డ్రోన్ కెమెరాలు విరామం ఎరుగకుండా విధులు నిర్వహిస్తున్నాయి.

సర్వాంగ సుందరంగా
అలంకరించిన వేదికపై పెళ్లి జరుగుతున్నట్లుగా లేదది. సినిమా షూటింగ్ జరుగుతున్నట్లుగా ఉంది. వేలమంది అతిథులు, వందల రకాల వంటకాలు, ఎవరికివారు ఫ్యామిలీ విఐపీలం అన్నట్లుగా ఫీలవుతూ తిన్నంత తిని పారేసినంత పారేస్తున్నారు. ఇది మామూలు కళ్యాణం కాదు. రెండు డబ్బు కొండలకు జరుగుతున్న పెళ్లి అనుకున్నాడు భార్గవ్.

మరునాడు పొద్దున సత్యనారాయణ వ్రతం. వధూవరులు వరుడి తల్లిదండ్రులు పీటలపై కూర్చొని వ్రతం చేస్తున్నారు. అత్తగారు, కోడలు వ్రతం కోసం ప్రత్యేకంగా కొనుక్కున్న పట్టుచీరలు, సకలాభరణాలు ధరించి, ఫోటోలకు ఫోజులిస్తూ 'భక్తిగా' పూజ చేస్తున్నారు.

పంతులుగారు ఎవరు వినకపోయినా వ్రత కథలు తన వంతుగా తను చెప్పుకుపోతున్నాడు. తండ్రి కొడుకు పూజ చేస్తూనే అతిథులను పలకరిస్తున్నాడు. సెల్ లో మాట్లాడుతున్నారు. ఫోటోగ్రాఫర్లు, వీడియో గ్రాఫర్లు వాళ్లపని వాళ్లు

చేసుకుంటున్నారు. పూజ దగ్గర కూర్చున్న బంధువులు దేవుడికో నమస్కారం పడేసి ఆడవాళ్లు సీరియల్స్, కిట్టి పార్టీల కబుర్లు చెప్పుకుంటుంటే మగవాళ్లు వేడివేడిగా రాజకీయ చర్చలు చేస్తున్నారు. “పెళ్లి కూతురు నాయనమ్మ వృద్ధాశ్రమంలో ఉందట. ఈ పెళ్లికి మేన్యువల్ ను కూడా ముందు రమ్మని పిలవలేదట” అంటూ భర్త చెవిలో గుసగుసలాడింది భార్గవ్ భార్య.

“ఇప్పుడందరి ఇళ్లలో
అనుబంధాలు అలాగే ఏడుస్తున్నయేలే” అన్నాడు భార్గవ్. రాత్రికి రిసెప్షన్! పెళ్లికన్నా బ్రహ్మాండంగా చేసి వాళ్లకన్నా మేమే గొప్పని నిరూపించుకోవాలని వరుని కుటుంబ తాపత్రయం.

గొప్ప పేరున్న ఆర్యేస్తా, టీవీ నటులతో కామెడీ స్కిట్లు, మెరిసిపోయే దుస్తులతో డ్యాన్సర్ల స్టెప్పులు.. అబ్బా మైండ్ బ్లాంక్ అయ్యే కార్యక్రమాలు జరుగుతున్నాయి. వేదికపైన సింహాసనాల్లాంటి కుర్చీల్లో ఆశీసులైన వధూవరులకు బహుమతులు ఇచ్చి అక్షింతలతో ఆశీర్వాదించి వారితో ఫోటోలు దిగి వస్తున్నారు బంధుమిత్రులు. బఫే

ప్రారంభమయింది. పళ్లెలతో జనం
కూర్చో నిలబడి కావల్సినవి పెట్టించుకుని ఎక్కడబడితే అక్కడ నిలబడి తింటున్నారు కబుర్లను నంజుకుంటూ. తినేవాళ్లు, ఎంగిలి పళ్లెలతో తిరిగే వాళ్లు కూరగాయల సంతకంటే అధ్వానంగా ఉందక్కడ. మరొక వేదికపై సినిమా పాటలతో ఆర్యేస్తాతో వేదికమీదకొచ్చి యాంకరమ్మ వధూవరులను వారి స్నేహితులను, బంధుమిత్రులను వేదికమీదకు లాగి అందరిచేత స్టెప్పులు వేయిస్తోంది. ఈలలు, చప్పట్లు, గోలలతో వేడుక మోతెక్కిపోతోంది. నెమ్మదిగా పాటలు, డ్యాన్సులు.. ఐటమ్ సాంగ్స్ మొదలయ్యాయి. సినిమాల్లో కూడా చూడలేని అసభ్య నృత్యాలను పెళ్లిళ్లలో ఫంక్షన్లలో సైతం చూడాలా? అని కొందరు పెద్దలు కంపరంగా ఫీలయ్యారు. ఇదేనా పెళ్లంటే. ఈ గోల, ఈ రిసెప్షన్ లేకపోతే పెళ్లి జరిగినట్లు కాదా? దీనికి ఇన్ని లక్షల రూపాయల ఖర్చు అవసరమా? ఈ డబ్బుతో ఎంతమంది పేదల జీవితాలు బాగుపడతాయి అని ఆలోచిస్తుంటే భార్గవ్ కు భోజనంలో తింటున్న స్వీట్లన్నీ చేదుగా అనిపించాయి. ♦

పెళ్లిళ్లు-దురవస్థ

సంపాదించుకోవడం కష్టమయ్యేకొద్దీ స్త్రీలు పెళ్లివైపు దృష్టి మరింతగా సాగించారు. తాము ఆనాడు ఎదుర్కొన్న అవమానాల నుంచి విముక్తిని ప్రసాదించే పరిస్థితులను సృష్టించుకునేందుకు స్త్రీలే కష్టపడి ప్రయత్నించడం చాలా ముఖ్యం. దీనికి పురుషుల సహాయం ఏ మాత్రమూ ఉండదు. ఒకవేళ ఉన్నా అది కార్మికులు, బూర్జువాల మధ్య ఉన్న పరిస్థితుల్లాగే ఉంటుంది. పారిశ్రామిక రంగంలో పోటీ ఏ విధంగా ఈర్ష్యా, అసూయలకు, అపనిందలకు దారి తీస్తాయో ఒక పురుషుడికి అనేక మంది స్త్రీలు పోటీపడినప్పుడు కూడా ఇటువంటి అవలక్షణాలే ఎదురవుతాయి. ఈ కారణం వల్ల స్త్రీలు వారికి వారే శుత్రువులుగా మారిపోయారు.

స్త్రీలకు ప్రత్యేకించిన కొన్ని లైంగిక కార్యకలాపాల వల్ల ఆమె శరీర నిర్మాణం పట్ల ప్రత్యేక శ్రద్ధ చూపడం, ఆమెకు పౌష్టికాహారం అందించడం చాలా అవసరం. అలాగే కొన్ని సమయాల్లో విశ్రాంతి కూడా చాలా అవసరం. కానీ ఎంత మంది స్త్రీలకు ఇవి దక్కాయో తెలియదు. సర్వత్రా మగవారి కన్నా స్త్రీలకు తక్కువ పోషకాలున్న ఆహారం చాలు సరిపోతుంది అన్న నమ్మకం ఆనాడు, ఈనాడు కూడా చాలా చోట్ల కనిపిస్తోంది. డాక్టర్లు అందుకే అమ్మాయి ఆరోగ్యం గురించి ఇలా చెబుతారు. చాలా మంది బలహీనంగా పాలిపోయి, నరాల బలహీనతతో బాధ పడుతూ ఉంటారు. సంతానాన్ని కని పెంచడం, పోషకాహారం లేకపోవడం స్త్రీల అనారోగ్యానికి కారణం. దీనివల్ల ఒక ఆరోగ్యవంతమైన భార్య, సమర్థురాలైన

తల్లి, ఇంటి పనులు చక్కగా చక్కదిద్దుకునే గృహిణి ఉన్న భర్తకు ఉండే ఆనందంకన్నా రోగిష్టి భార్య, నరాల బలహీనతతో బాధపడే స్త్రీ, ఇంటినీ, బిడ్డలనూ చక్కదిద్దలేకపోవడం వల్ల ఆమె భర్తకు ఆనందం లేకపోగా భర్త అనేక ఇబ్బందులను ఎదుర్కోవాల్సి ఉంటుంది. ఇటువంటి పరిస్థితులు స్త్రీని మరింత మానసిక వేదనకు గురయ్యేటట్లు చేస్తాయి. భార్య వల్ల కలిగే అశాంతి వల్ల భర్త వివాహేతర సంబంధాలకు అలవాటుపడతాడు. తమ వల్ల వారి భార్యలు అనారోగ్యాల పాలైనప్పుడు కూడా అనారోగ్యవంతురాలైన భార్యనే దూషిస్తాడు. కానీ దీనికి కారణం తనేనని అంగీకరించడు. దీనికి సమాధానం తెలిసిన వైద్యులు కూడా నోరెత్తే అవకాశాలు ఉండేవి కావు. అంతేకాదు ఆ రోజుల్లో సంతానం లేకపోవడానికి స్త్రీయే ప్రధాన కారణం అని నిందించేవారు. అప్పుడు వివాహాలు ఈ రీతిలో ఉండటం వల్ల అనేక మంది చదువుకున్న పురుషులు కూడా స్త్రీల ఉద్యమాలకు అభ్యంతరం చెప్పి స్త్రీకి నిజమైన ఉద్యోగం వివాహమేనని అన్నప్పుడు ఆ మాటకు ఉండే విలువ గురించి సందేహం వస్తుంది. అప్పటి సామాజిక పరిస్థితుల వల్ల పెళ్లి తన నిజమైన ప్రయోజనాన్ని వదిలి అపహాస్యంగా తయారైంది. తమ జీవిత సాఫల్యాన్ని వివాహ బంధంలోనే వెతుక్కోవాలని, అదే వారి అసలు కర్తవ్యమని స్త్రీలకు చేసే ఉపదేశాన్ని చాలా బాగుందని పొగిడేవాళ్లలో కూడా చాలా మంది పెళ్లికి దూరంగా ఉండటం చూస్తే విడ్డూరంగా ఉంటుంది. ♦

నాడున్న సామాజిక, లైంగిక సంబంధాల వల్ల స్త్రీలోని అణువణువు పెళ్లివైపే మొగ్గు చూపేలా వారికి దిశానిర్దేశనం చేయబడింది. ఆమె మాటల్లో ఆలోచనల్లో పెళ్లి అతిముఖ్యమైన విషయంగా భావించేది. శారీరకంగా పురుషుడి కన్నా బలహీనురాలు అయినందున ఆచారాలు, చట్టాలు ఆమెను అతని ఆధీనంలోనే ఉంచుతాయి. ఆమెకు ఉన్న ఏకైక ఆయుధం నోరే. అందుచేత ఆమె తన అశక్తతతో తన అసహనాన్ని పరుషపు మాటలు ద్వారా ధారాళంగా ఉపయోగించడానికి అలవాటుపడింది. స్త్రీ ఆర్థికంగా భర్త మీద ఆధారపడటం వల్ల పెళ్లి ఆమెకు జీవిత ఆధారం. అందుకే ఆమె వివాహం తరువాత పురుషుడికి దాసిగా, సొంత ఆస్తిగా మారుతోంది. ఈ కారణంతోనే పురుషుడు స్త్రీని ఒక ఆనందాన్ని ఇచ్చే వస్తువుగానే చూశాడు.

స్త్రీల సంఖ్య పురుషుల సంఖ్య కంటే ఎక్కువగా ఉండటం వల్ల ఈ పరిస్థితి మరింత ప్రతికూలంగా మారింది. ఈ అసమానతల వల్ల స్త్రీలు తమలో తామే పోటీ పడేలాంటి పరిస్థితి వస్తుంది. ఎందుకంటే ఒక స్త్రీ మగవాణ్ని ఆకర్షించేందుకు అతనితో వివాహం జరగడానికి ఇతరులైన స్త్రీలతోపోటీ పడి, ఘర్షణ పడి వివాహం జరిపించుకోవాల్సిన పరిస్థితి ఉండేది. తమకు తగిన జీవనోపాధి

నగరంలోనే అరణ్యం!

వారంతా నగరానికి కూతవేటు దూరంలోనే ఉన్నారు. కొండలపైనో, గుట్టలపైనో కూడా లేరు. అయినా విద్య, వైద్యం, ప్రభుత్వ సంక్షేమ పథకాలు, రహదారులు.. వంటి మౌలిక వసతులకు నేటికీ నోచుకోలేదు. వాటి సంగతి అలా ఉంచితే అసలు వారికి ప్రభుత్వంలో సరైన గుర్తింపే లేదు. విశాఖ జిల్లా కంబాల కొండ అభయారణ్య పరిసరాల్లోగల ఆ ప్రాంతమే శంభువానిపాలెం గూడెం.

ఏ క్ల తరబడిగా రెవెన్యూ అధికారుల దగ్గరకు కాళ్లరిగేలా తిరుగుతుంటే... “మీరు గిరిజనులైతే మైదాన ప్రాంతంలోకి ఎలా వచ్చారు? మన్నెం దొరలు అనడానికి ఆధారమేంటి? గిరిజన భాష వచ్చా? మీ వేషధారణ గిరిజనుల్లా లేదే? భాషే కాదు... యాస కూడా లేదు..” అన్న ప్రశ్నలే ఎదురవుతున్నాయి. కుల ధృవీకరణ కావాలని తహశీల్దార్ కార్యాలయానికి చెప్పులరిగేలా తిరుగుతున్నా ఇవ్వకుండా ఎదురు ప్రశ్నలతో వేధిస్తున్నారనీ... ఐదు

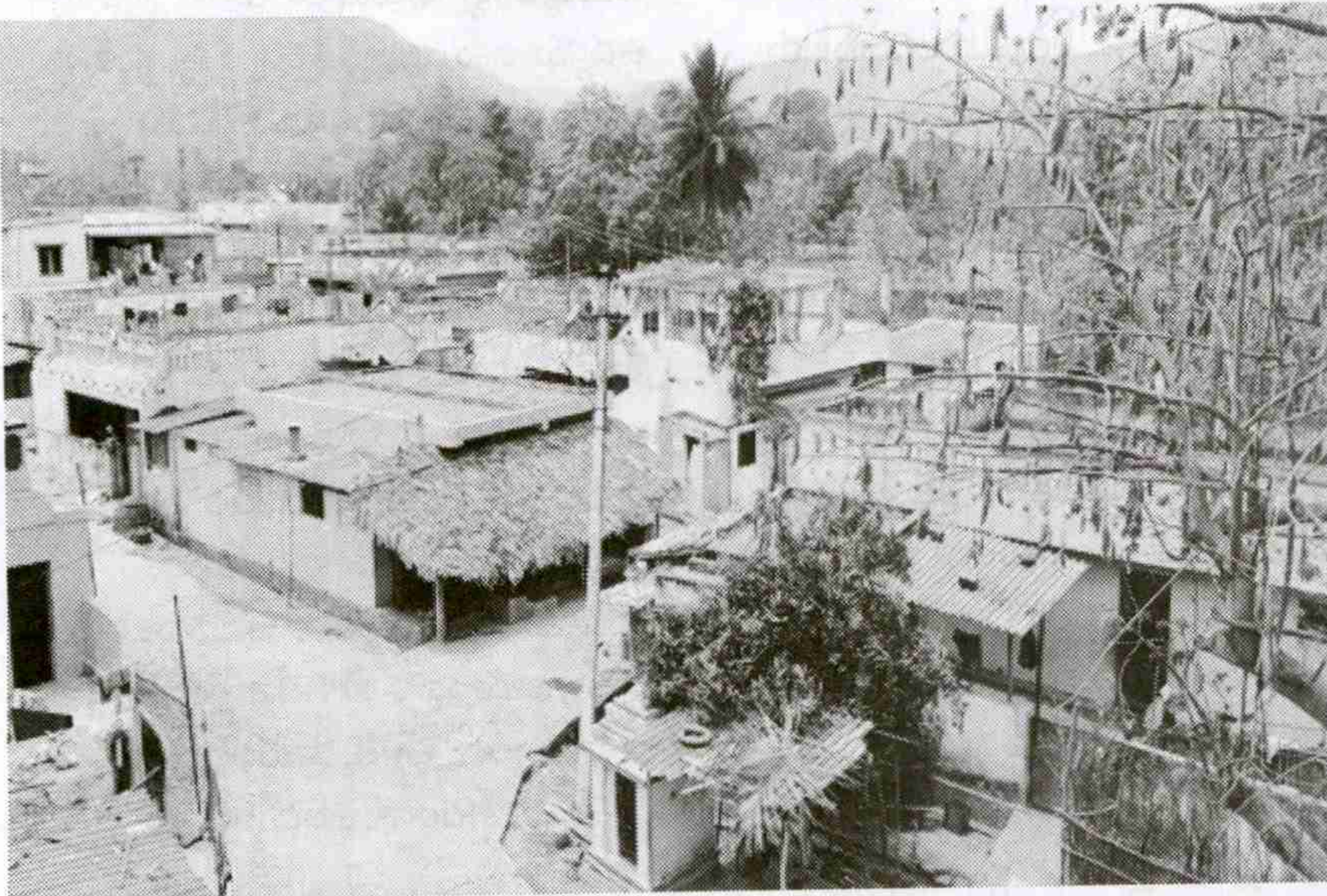
తరాలుగా ఇక్కడే జీవిస్తున్నా తమను ఎందుకు గుర్తించడం లేదు” అంటూ వారు ఆవేదన చెందుతున్నారు.

మహానగరం నడుమ గిరిజన గూడెం

విశాఖ నుంచి పిఎంపాలెం- బక్కన్నపాలెం రెండు దారుల గుండా ఈ శంభువానిపాలెం వెళ్లొచ్చు. సుమారు 6 కి.మీ ఉంటుంది..

నగరం మధ్యన గిరిజన గ్రామం ఎలా వచ్చిందన్న విషయం ప్రభుత్వాలకే కాదు.. విశాఖ వాసులకూ తెలియదు. ఇక్కడ 70 ఇళ్ల గడప, 350 జనాభా ఉంది. ఐదో తరగతి వరకూ స్కూలు

ఉంది. ఒకే ఒక్క టీచర్ ఉంటారు. తెలుగులో బోధన జరుగుతోంది. ఆసుపత్రి లేదు.. జ్వరమొచ్చినా... జబ్బొచ్చినా 6 కి.మీ. నడిచి మధురవాడ వెళ్లాల్సిందే. 108కి ఫోన్ చేసినా అడ్రస్ తెలియదని రావడం లేదు. పైగా జాతీయ రహదారికి ఆనుకుని ఉండే కంబాలకొండ అభయారణ్యంలో భాగంగా ఈ గ్రామం ఉండడంతో ఇక్కడ నుంచీ ఒక్క కర్ర, గంప బయటకు వెళ్లడానికి అటవీ అధికారులు ఒప్పుకోరు. అటవీశాఖ పూర్తి పర్యవేక్షణలో ఒక చెక్పోస్టు కూడా ఊరి పొలిమేరలో ఉంటుంది. ఎవరైనా గ్రామంలోకి రావాలన్నా. గ్రామ గిరిజనులు బయటకు వెళ్లాలన్నా చెక్పోస్టు తనిఖీలు తప్పవు. సుమారు 200 ఏళ్ల క్రితం నుంచీ ఇక్కడే జీవిస్తున్నా.. మన్నెం దొరలు అని చెబుతున్నా వీరిలో అతికొద్దిమందికే గిరిజన భాష వచ్చు. తమ ముందు తరాలు ఎలా వచ్చాయో కూడా ఇప్పుడున్న వీరికి తెలియదు. మొత్తం జనాభాలో 20 మందికే గిరిజన (మన్నెం దొర) సర్టిఫికేట్లు ఉంటాయి. మిగతావారికి ఏ కుల ధృవీకరణా లేదు. →

కరోనా అనంతరమూ కూలీ దొరక్క...

గ్రామంలో యువతకు ఉన్నత చదువులు చదివే అవకాశం లేకపోవడం వల్ల వీరంతా కంబాల కొండ (పర్యాటకుల అడ్వంచర్స్ పార్క్) లో కంప, పుల్ల, గట్టు, పుట్ట కొట్టు కోవడం, జంగిల్ క్లియరెన్స్లు చేస్తూ జీవిస్తున్నారు. లాక్డౌన్కు ముందు ఓ 20 మంది యువకులు గైడ్లుగా పనిచేసేవారు. ఇప్పుడా పని లేదు.

హుదూద్ తుపానుకు

ముందు శంభువానిపాలెం చెక్పోస్టుకు ఇవతల అంటే పిఎంపాలెం లాస్ట్ బస్టాప్ నకు సమీపంలో బిఎస్ఎన్ఎల్ సెల్ టవర్ ఉండేది. అది కుప్పకూలిపోయాక ఇంతవరకూ పునరుద్ధరించలేదు. హుదూద్కు ముందు గ్రామానికి దగ్గరగా ఫోన్లు కొంతైనా పనిచేసేవి. ఇప్పుడు గ్రామంలో సెల్ ఫోన్లు మోగవు. అభయారణ్యం అయినందున వన్య ప్రాణుల సంరక్షణ రీత్యా సెల్ టవర్ల నిషేధం అమల్లో ఉంది. గూడెంలో గల ఏకైక నీళ్లట్యాంకు ఎక్కితేకి ప్యాడ్ ఫోన్లకు మాత్రమే సిగ్నల్ వస్తుంది.. గ్రామానికి ఫోన్లు మాన్ కూడా లేదు. ఇటీవలే జివిఎంసి 6వ వార్డులో శంభువానిపాలెం గిరిజన గ్రామాన్ని

పాలకులు చేర్చారు. చేర్చడమైతే చేర్చారు గానీ ప్రభుత్వ సంక్షేమ పథకాలేవీ రావడం లేదని సీతమ్మ అనే గిరిజన మహిళ వాపోయింది. ఆన్లైన్లో రుణం (లోను) కోసం దరఖాస్తు పెట్టుకుని రెండేళ్లయినా తమకెవ్వరికీ రాలేదని ఉపాధి కోసం లోను ఇప్పించాలంటూ పాలకులను వేడుకొంటోంది. 6వ వార్డు నుంచే రాష్ట్ర పర్యాటక శాఖా మంత్రి కుమార్తె వైసిపి అభ్యర్థినిగా బరిలోకి దిగి గెలిచారు. ఊర్లో ఆసుపత్రిని కట్టిస్తానని, ఊర్లోగల చెరువును రిజర్వాయర్ చేయిస్తానంటూ ఆమె హామీ ఇచ్చారు. మంత్రి ముత్తంశెట్టి శ్రీనివాసరావు భీమునిపట్నం నియోజకవర్గంలోనే ఈ గ్రామం ఉన్నా ఎలాంటి అభివృద్ధికి నోచుకోలేదు. భవిష్యత్లోనైనా వారి బతుకులు మారతాయా అన్న భరోసా కానరావడం లేదు.

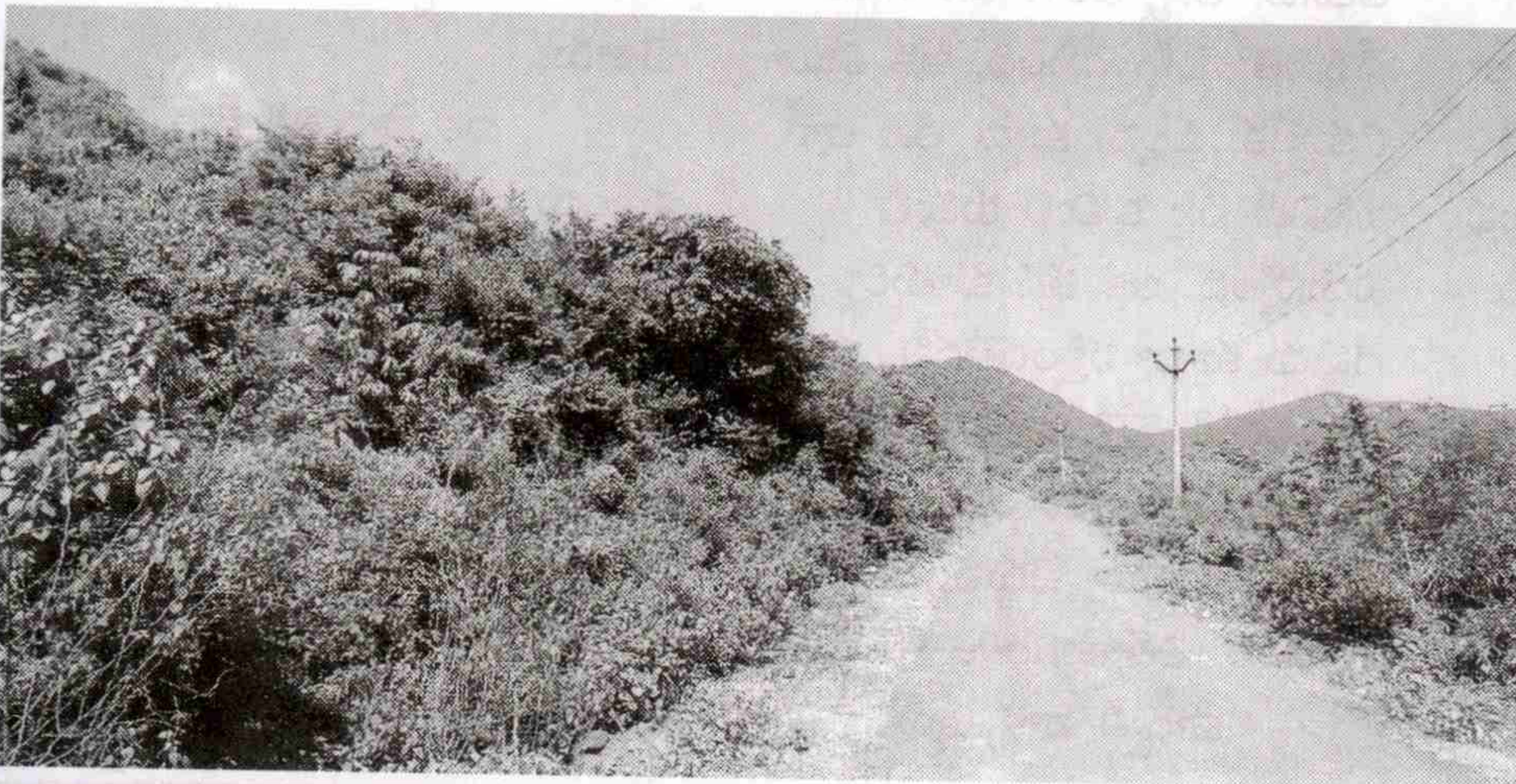
కరోనాతో మేం చేస్తున్న గైడ్ పని పూర్తిగా పోయింది. మూడు నెలల క్రితమే పనుల్లోకి తీసుకున్నారు. అయినా సగం జీతమే అంటే రూ.5 వేలు, రూ.6 వేలే ఇస్తున్నారు. ఈ సగం జీతంతో అర్థాకలి బతుకులు తప్పడం లేదు. మమ్మల్ని ప్రభుత్వాలు

గుర్తించడానికి ఇంకెన్నాళ్లో ..

కదరాసి చిన్నారావు గ్రామం నుంచి బయటకెళ్లి ఇంటర్ చదివాడు. గణేష్ కూడా డిగ్రీ చదువుకున్నాడు. ఏదేని పోస్టులకు దరఖాస్తు చేసుకుంటున్నా ఫోన్లు/ కాలేటర్లు రావడం లేదని ఆ యువకులు వాపోతున్నారు. 'ఊర్లో ఉంటే ఫోన్లకు సిగ్నల్ రావడం లేదు. వ్యవసాయం చేసుకోవడానికి వీలేదు. అందుకే మేకల పెంపకంపై దృష్టి సారిస్తున్నాం అంటారు వీళ్లు.

శంభువానిపాలెం అడవులు కంబాల ప్రకటిత అభయారణ్యంలో ఉన్నాయి. అక్కడ కట్టడాల నిర్మాణం కానీ, భూముల కొనడం కానీ చట్ట విరుద్ధం. అయినా ఎన్నో విధాలుగా అభయారణ్య చట్టానికి ఉల్లంఘనలు జరుగుతున్నాయి. అధికారులు రియల్ ఎస్టేట్ వ్యాపారులతో కుమ్మక్కవుతున్నారు. అక్రమంగా కొంతమంది వ్యాపారులు భూములు కొన్నారు. ఈమూ అనే విదేశీ పక్షుల వ్యాపారానికి ఫార్మలను పెట్టారు. అటవీ అధికారుల సహకారం లేకుండా ఇది సాధ్యం కాదు.. శంభువానిపాలెంలో ఒక రిజర్వాయర్ నిర్మించారు. అయితే ఈ నీటి

ప్రవాహాన్ని అడ్డుతూ ఒక ఫిలిం కంపెనీ షూటింగుల కోసం వందల చెట్లను నరికేసింది. ప్రభుత్వం దృష్టికి తీసుకెళ్లినా చర్యలేవు. దశాబ్దాలుగా నివసిస్తున్న గిరిజనంపై మాత్రం కఠిన నిబంధనలు అమలు చేస్తున్నారు. ముఖ్యమంత్రి దీనిపై దృష్టిసారించి శంభువానిపాలెం గిరిజనులకు అండగా నిలవాలి. ♦

ఆమె పేరు పార్వతి, ఆమె బసివిణి. వాళ్ళ అమ్మ కూడా బసివిణి. ఆ రోజు పార్వతి కూతుర్ని కూడా బసివిణి చేసేస్తున్నారు. ఒక అమ్మాయికి దేవునితో పెళ్ళి జరిగితే, ఆ అమ్మాయిని బసివిణి లేదా జోగిని అంటారు. ఆ రోజు అలాంటి పెళ్ళి జరుగుతోంది. అందుకే దళిత వాడంతా తప్పెట్లు, తాళాలు మెరవిణితో పోతురాజు గుడికాడికి పోలోమని పోతున్నారు జనం.

దేవుడితో పెళ్ళాట!

పా ర్వతి కూతురు గారికి, దేవునితో పెళ్ళి. గారి 12 ఏళ్ళ పసిపిల్ల. పార్వతికి, దేవునికి పుట్టిన బిడ్డ గారీ. దేవుని బిడ్డని ఎవరూ పెళ్ళి చేసుకోరు కాబట్టి, మళ్ళీ దేవుడికిచ్చి పెళ్ళి చేస్తోంది వాళ్ళ అమ్మ. కుండల నిండా పసుపు నీళ్ళు తెచ్చి తెచ్చి గారిని ముంచెత్తారు. ఆ పిల్ల చలికి ఉక్కిరి బిక్కిరైపోయింది. తెల్లటి పుచ్చపువ్వులాంటి చీరను, పసుపు నీళ్ళల్లో అద్ది, తంగేడు పూల రేకులా పచ్చటి వన్నె పులిమి, పిల్లకు చుట్టి పెట్టారు. ముఖానికి చారడేసి పసుపు, జానెడేసి కుంకుమ బొట్టు పెట్టారు. పోతురాజంటే శివుడే. ఆ దేవుని ముందు ముక్కు పచ్చలారని పిల్లని కూర్చోబెట్టి పెళ్ళి చేశారు. దేవుని తరపున పూజారే పిల్ల మెళ్ళో తాళి కట్టాడు. పిల్లకూ, దేవునికీ పెళ్ళయ్యింది.

బొమ్మల పెళ్ళిలా...! పిల్ల ఇష్టాయిష్టాలతోగానీ, మనసుతోగానీ, మాటతోగానీ, ఆ పిల్లకొచ్చిన కోపంతోగానీ ఎవ్వరికీ పని లేదు. ఎవరూ పట్టించుకోలేదు. ఆ పిల్ల ఘోష తల్లికి మాత్రమే అర్థమైంది. నిజానికి ఈ పెళ్ళి, గారీ వాళ్ళమ్మ పార్వతి కిష్టం లేదు. ఇది పెళ్ళి కాదని ఆమెకు తెలుసు. పెళ్ళి పేరుతో జరిగిన ఒక అన్యాయమని తెలుసు. అన్నీ తెలిసే తన బిడ్డకు దేవునితో పెళ్ళి చేసింది, ఇక ఎటూ దిక్కులేక. పిల్లను కూడా తన లాగే బసివిణి చేసి కుమిలి కుమిలి ఏడుస్తోంది. ఇక తన కూతుర్ని దేవుడు కూడా రక్షించలేడనీ, మురికి కూపంలోకి తోసేశానని బోరున విలపించింది. ఆమె తన గతాన్ని తలపోసుకుంటూ చెరువంత దుఃఖంతో ఏడ్వసాగింది. పార్వతి వాళ్ళమ్మనీ

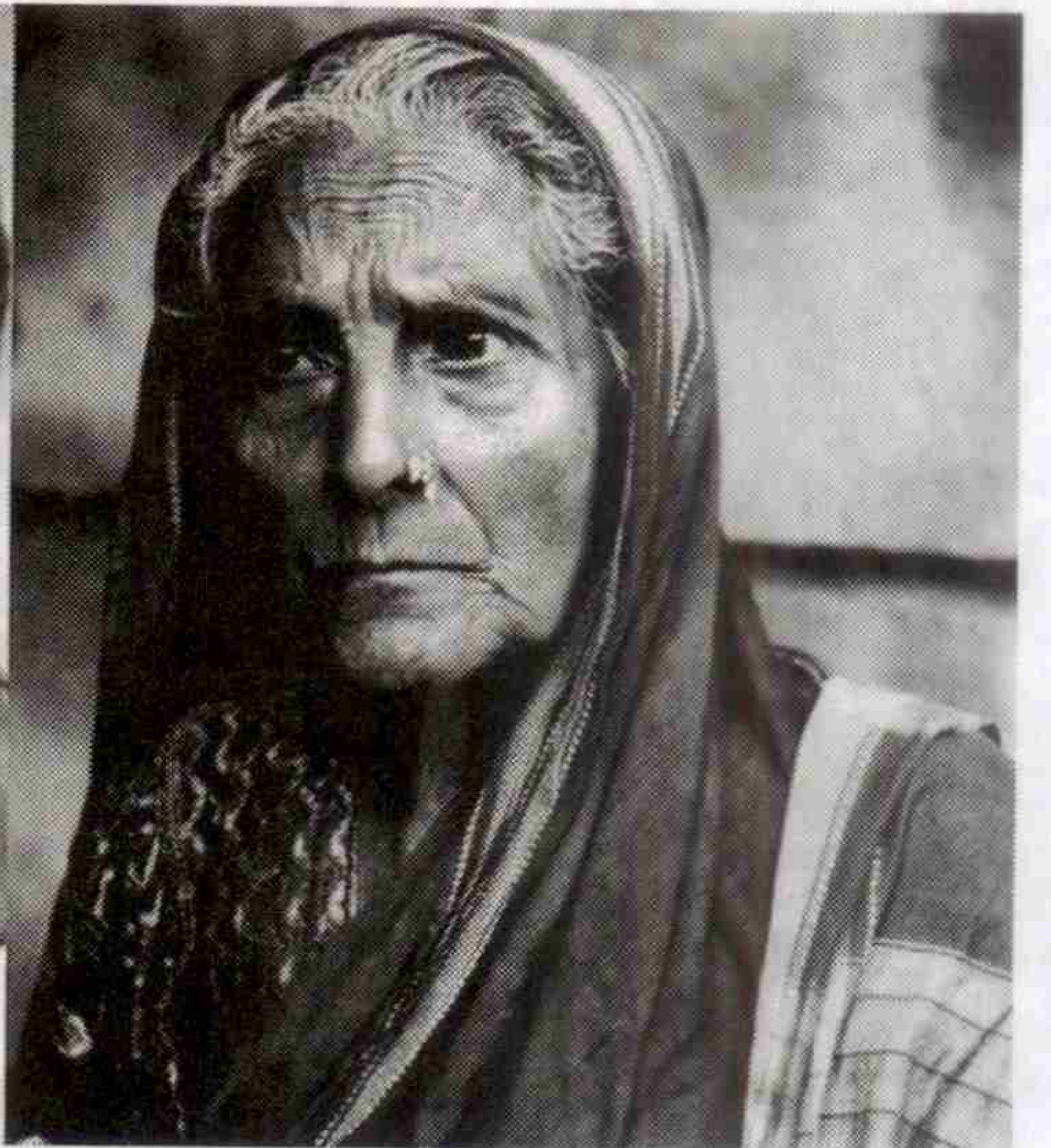
బసివిణిగా ఎందుకు మార్చారంటే, ఆమెకి 12 ఏళ్ళ వయసులో ఆ ఊర్లో ప్లేగు అనే అంటువ్యాధి వచ్చి, సగం ఊరంతా తుడిచిపెట్టుకు పోయిందట. దేవునికి కోపం వచ్చిందని ఊరోల్లందరూ కలసి, దేవుణ్ణి శాంతింప చేయాలని పార్వతి వాళ్ళమ్మను దేవుడికిచ్చి పెళ్ళి చేసి, ఆమెను బసివిణి చేసేశారు. ఆమెకు పార్వతి పుట్టింది. బసివిణి బిడ్డ బసివిణి అయ్యింది.. అవ్వలేదు చేశారు. ఇక పార్వతికి గారీ కంటే ముందు ఇద్దరు కొడుకులు పుట్టారు. పెద్ద వాడికి ఐదేళ్ల వయసులో బడిలో చేర్చడానికి పార్వతి బడికి పోయింది. అక్కడ వాళ్ళు తండ్రి పేరడిగితే చెప్పలేక వెనుదిరిగి వచ్చింది. ఏదో చెప్పంటే సరిపోయిండు. అవమాన భారంతో తలదించుకుని వచ్చింది. వాణ్ని పక్క ఊర్లో గొడ్ల కాపరిగా

కుదిర్చింది. అది మొదలు
వాడెప్పుడూ తిరిగి తల్లి
దగ్గరకు రాలేదు.

ఇక రెండవ
కొడుకును ఎత్తైనా
చదివించాలని ఆమెలో కసి
పెరిగి, తండ్రి పేరు
శివయ్యని చెప్పి, శివయ్య
చనిపోయాడని చెప్పి
బడిలో చేర్పించి, ఊపిరి
పీల్చుకుంది తృప్తిగా. వాడు
పెరిగి పెద్దవుతున్న కొద్దీ,
వీధిలో పిల్లలు ఆడే చోట, వాడి
జతగాళ్ళు వీడ్చి తండ్రి ఎవరని గేలి
చేయడం, వీడు వాళ్ళని కొట్టడం,
కొట్టించుకోవడం పరిపాటై
పోయింది. తుదకు ఒకానొక రోజు
వాడు, ఆ ఊరి ఏట్లో శవమై తేలి,
ఆమెకు దుఃఖాన్ని మిగిల్చాడు.
అనుకున్నదొకటి అయ్యిందొకటి.

పార్వతి తన గుడిసె పక్కనే
కొత్త గుడిసె వేసిచ్చిందా పిల్లకు. కొత్త
పెళ్ళి కూతురు వద్దకు రోజుకొక్క
మగడొచ్చిపోతున్నాడు. పెళ్ళి
చేసుకున్న అసలైన మొగుడు దేవుడు,
ఆయనేనాడూ ఆ పిల్లతో కాపురం
చేయ రాలేదు. రాడు. ఉల్లాసభరిత
మగాడి కామానికి, ఊరి నడిబొడ్డున
ఆమె మనశ్శరీరాలు భగ్గుమైనాయి
అందరూ చూస్తుండగనే. ఆమె
ఆక్రోశపు గావు కేకలు ఎవ్వరికీ
వినపడవు. తెల్లారి నిద్ర లేచి, గుడిసె
ముందు నీరెండలో నీరసంగా ఆ పిల్ల
దిగులుగా కూర్చుంటే, తల్లి మనసు
తరుక్కుపోతుంది. రక్తపు రూకల్ని
లెక్కించ చేతులు రావు.

ఊర్లో ఎవ్వరికెందుకు

కోపమొచ్చినా ఆమెనూ, వాళ్ళమ్మనూ,
వాళ్ళమ్మమ్మనూ అందర్నీ బూతులు
తిడతారు. ఇదే వీళ్ళ అసలైన స్థితి
గతీ. “వీళ్ళ దేవుడి భార్యలు” పేరుకు
మాత్రమే. దేవుడి భార్యలకు గౌరవం
దక్కలేదు. మెరిసే మేడి పండు
లాంటిది ఈ సమాజం. విప్పి చూస్తే
కుళ్ళుకంపు కొడుతుంది. పండుగా
పబ్బాల్లో, జాతర్లో ఆడి పాడి జనాన్ని
అలరించాలి. అప్పుడు పదేళ్ల పిల్లాడు,
డెబ్బై ఏళ్ళ ముసలాడు కూడా, పిల్ల
కొంగు లాగి చొంగ కారుస్తారు.
అంగాంగ ప్రదర్శనలతో సిగ్గు ఎగ్గు
లేక జనుల మనసుని తృప్తి పరచాలి.
బసివిణిల్ని చూస్తే సంఘంలో
తృణీకరణ భావన అందరికీ. కానీ,
పిచ్చోడి పెళ్ళాం ఊరందరికీ
వదినేనట!

అందరిలా వాళ్ళకీ ఒక
కుటుంబం, భర్త, పిల్లలు సంసారం
వుండాలని, సమాజంలో పరువు
ప్రతిష్ఠలతో బతకాలని ఎంతో
అభిలాష. నదీ నదాల స్రవంతి
విశాల సముద్రంలో కలిసి ఐక్యమై
పోయినట్లు, సమాజ జనజీవనంలో
మమేకమై అందరిలో తామూ ఒకరై

కలసి మెలసి పోవాలని వుంటుంది
వాళ్ళకు. అది ఎండమావే. ఇలా
వెలివేయబడ్డ బతుకు లీడ్చాలని
వుండదు. కుటుంబ జీవనం వాళ్ళకు
తియ్యని అందని ద్రాక్ష పండ్లు.
అవును నాకు తెలీక అడుగుతున్నా!
దేవుని భార్య దేవత కదా! దేవతతో
మనుషులెట్లా పడుకుంటారు?
దేవతంటే అమ్మ కదా! అమ్మతో...
ఉన్.. సారీ!... దేవుడేమీ అనుకోదా!
శపించడా వీళ్ళని? ఈ మనుషులకు
భయం లేదే దేవుడంటే! దేవుడా,
నిన్ను అడ్డం పెట్టుకొని, వాళ్ళ పబ్బం
వాళ్ళు యథేశ్చగా
గడుపుకుంటున్నారు చూస్తో!
మాతమ్మ, దేవదాసి, జోగినీ, బసివిణి
అనే వ్యవస్థ రద్దయ్యింది. అయినా
మరో రూపంలో యథేశ్చగా
చలామణిలో వుందిది. స్త్రీ శరీరంతో
వ్యాపార లావాదేవీలు జరుగుతూనే
వున్నాయి. అసమాన సమాజం
అంతం అయ్యేదాకా ఈ దుర్నీతి
ఆగదు. చీకటి గుహల్లో స్త్రీ శరీరాలు
చిద్రమవుతూనే వుంటాయి. వీటిని
బద్ధలు కొట్టాలి. ఆ పోరాటాలు
సాగాలి. ♦

నం

మ

అహల్య గారి కోసం మాట్లాడుకునే ముందు ఆమె తండ్రి త్రయంబక్ రణదివే , సోదరుడు బి.టి.రణదివేల కోసం మాట్లాడాలి. స్త్రీ అంటే వంటింటికే పరిమితం కావాలనే రోజుల్లో ఆయన పెద్ద కుమార్తెను మరియు కోడలిని ఉన్నత విద్యాభ్యాసం కొరకు కళాశాలకు పంపి తన కులం చేత వెలివేయబడ్డారు. ఆదాయపు పన్నుల శాఖలో కమీషనర్ గా పనిచేసిన ఆయన తన కార్యాలయంలో ఎటెండరు ఉద్యోగాల్లో దళితులను నియమించుకునేవారు. తద్వారా ఆదిపత్య కులాల ఆప్యాయతకు దూరమయ్యారు. సంక్రాంతి పండుగకు ఆదిపత్య కులాలని పిలిచి అందరు బహుమతులు ఇస్తుంటే ఈయన మాత్రం దళితులను మాత్రమే పిలవాలని ఇంట్లో నిర్ణయించే భార్యతో దళితులకు బొట్టు పెట్టి బహుమతులు అందజేశారు. ఇక పోతే అన్న బి టి రణదివే తను చదువుకుంటున్న విద్యాలయంలో దళితులకు ట్యూషన్ చెప్పేవాడు. దళిత విద్యార్థులను కూడా

సాంఘిక సంస్కరణలకు పుట్టిల్లు

అహల్య రంగేకర్ నివాసం

ఆటల్లో పాల్గొననివ్వాలని కోరుతూ ఉద్యమం చేవాడు. అంతేకాదు మగపిల్లలతో సమానంగా ఆడపిల్లలు మన మీద జరుగుతున్న దాడిని మిత్రుడు అప్పలనాయుడు వివరంగా రాసిన ఈ వ్యాసం చదవగలరు ఆటపాటలలో

భాగస్వాములు కావాలని కోరాడు. అటువంటి వాతావరణం నడుమ పెరిగిన అహల్య అదే స్ఫూర్తిని ఆ మగ జీవితంలో కొనసాగించారు. తను చదువుకునే రోజుల్లో బ్రిటిష్ సామ్రాజ్య వాదానికి వ్యతిరేకంగా స్వాతంత్ర్య ఉద్యమంలో పాల్గొన్నారు. జైలు జీవితం అనుభవించారు. జైల్లో సైతం ఆమె పోరాటం కొనసాగించిన ధైర్యశీలి. తన సహచరులతో కలసి తోటి ఖైదీల దగ్గర నుండి మూడు రంగుల చీర ముక్కలను సంపాదించి జెండాగా తయారు చేసి జైలు భవనంపై జాతీయ జెండాను ఎగురవేశారు. ఇది ఆనాడు ఎంతో సంచలనం సృష్టించిన సంఘటన. ఈ సాహసానికి ఒడిగట్టిన అహల్యను అదనంగా ఏడు రోజులు జైల్లో చిన్న గదిలో బంధించారు. మొత్తం ఆరు నెలలు జైలు జీవితం అనుభవించారు. జైలు నుండి విడుదల కాగానే కళాశాలకు పోతే వారు ఆమెను క్షమాపణ పత్రం కోరారు. ఆమె నిరాకరించటంతో ఆమెను కళాశాల నుండి బహిష్కరించారు. ఆమె భయపడలేదు మరో కళాశాలలో చేరి

విద్య పూర్తి చేశారు. ఆనాడే మగవాళ్లకి తీసిపోకుండా క్రికెట్ ఆడేవారు. డిగ్రీ చివరి సంవత్సరంలో కాంగ్రెస్ నుండి కమ్యూనిస్టు ఉద్యమం వైపు మరలారు. స్వాతంత్ర్య ఉద్యమంలో పనిచేస్తూనే స్త్రీల ప్రత్యేక సమస్యల పరిష్కారానికి కృషి చేశారు. 1943వ సంవత్సరం సహచరులతో కలసి పారెల్ మహిళా సంఘాన్ని స్థాపించారు. ఈ సంఘం నిత్యవసర ధరలు నియంత్రించాలని, వేతనాలు పెంచాలని, ప్రసూతి సెలవులు ఇవ్వాలని ఉద్యమించింది. స్వాతంత్ర్య అనంతరం అంబేద్కర్ ప్రవేశ పెట్టిన హిందూ కోడ్ బిల్లుకు అనుకూలంగా ప్రచారం చేపట్టారు. దీన్ని తట్టుకోలేక ఆర్ ఎస్ ఎస్ మహిళా సంఘాల నాయకులు మత వ్యతిరేకులని ముద్ర వేసి బహిరంగ సభను భగ్నం చేశారు. దీనితో తీవ్ర ఆగ్రహానికి గురయిన మహిళా సంఘం కార్యకర్తలు దారికాచి ఆర్ఎస్ఎస్ కార్యకర్తల చొక్కాలు చించి దాడిచేశారు. ఈ సంఘటనతో అహల్యకు కొంత ఊరట లభించింది. 1945లో పిబి రంగేకర్ తో వివాహం జరిగింది. వివాహనంతరం కూడా అత్తవారి కుటుంబం అహల్య ఉద్యమ జీవితాన్ని ముందుకు సాగటానికి ప్రోత్సహించారు. 1947 అజిత్ కు జన్మనిచ్చారు. ఏడాది తర్వాత రైల్వే సమ్మెలో పాల్గొని అరెస్టు అయ్యారు. ఏడాదిన్నర జైలు శిక్ష అనుభవించారు. అప్పుడు ఆ చంటి బిడ్డ సోదరి వద్ద పెరిగాడు. జైలు నుంచి విడుదల అయ్యాక మరాఠీ మాట్లాడే →

ప్రాంతాన్నంతా సమైక్య మహారాష్ట్ర ఏర్పాటు చేయాలని జరిగిన ఆందోళనలలో పాల్గొని అనేక లాఠీ దెబ్బలు తిన్నారు. 21 రోజులు నిరాహార దీక్ష చేశారు.

1961లో అహల్య బొంబాయి మున్సిపల్ కార్పొరేషన్ సభ్యురాలిగా ఎన్నికయ్యి 19 ఏళ్లబాటు కొనసాగారు. ఒక కార్పొరేటర్ గా ప్రజలకు అనేక సేవలందించారు.

ఇది ఇలా ఉండగా 1962 చైనా భారత యుద్ధం సందర్భంగా అరెస్టు చేసి మూడున్నర ఏళ్లు జైలు లో ఉంచారు. 1965లో విడుదలయ్యారు. తర్వాత 1974 రైల్వే సమ్మే సందర్భంగా మరల జైలు జీవితం అనుభవించారు. మరలా 1975-77 అత్యవసర పరిస్థితి

కాలంలో 9 నెలలు జైలు, పూనా యర్వాడ జైలులో 19 నెలలు జైలు. ఆ జైలులో మహిళా ఖైదీల సమస్యలపై పోరాడారు. 1977లో జైలు నుండి విడుదలయ్యాక బొంబాయి ఉత్తర నియోజకవర్గం నుండి పోటీ (సిపిఎం) చేసి విజయం సాధించారు.

మహిళా సంఘాలు - కృషి

పారెల్ మహిళా సంఘం అద్యర్శంలో అనేక ఉద్యమాలు చేపట్టారు. అనంతరం 19 మహిళా సంఘాలతో ఏర్పడిన సమన్వయ కమిటీకి నేతృత్వం వహించారు. అనంతరం శ్రామిక మహిళా సంఘంగా రూపాంతరం చెందింది. అటు పిమ్మట 1980లో ఐదవ ఏర్పాటు అయ్యాక ఈ పేరును జన వాది

మహిళా సంఘంగా మార్చారు. 1990లో ఆమె ఆరోగ్యం బాగులేనప్పటికీ 35 మహిళా సంఘాలను కలపి స్త్రీలపై నేరాల వ్యతిరేక కమిటీ వేసి నాయకత్వం వహించారు. ఈమె వ్యవస్థాపకుల్లో ఒకరు.

ఈమె 13 ఏళ్ల వయసు నుండి తుదిశ్వాస విడిచే వరకు అలుపెరగని అఖండిత దీక్షతో నిత్య ప్రజాసేవకి జీవితాన్ని గడిపారు. వ్యక్తిగత జీవితం కంటే ప్రజా జీవితానికే అధిక ప్రాధాన్యం ఇచ్చారు.

ఇలాంటి మహిళా మూర్తుల జీవితాలు నేను, నాది అని కుచించుకుపోతున్న ఈ సమాజానికి కనువిప్పుగా సాక్షాత్కరిస్తాయి. అందుకే వీరి సేవలు ఆలోచనలు అజేయం. ♦

మా పద్మావతి టీచర్

మా ఊరి ప్రభుత్వ బడిలో కొన్ని నెలల క్రితం వరకూ పది మంది పిల్లలు కూడా చదువుకోవడానికి వచ్చేవారు కాదు. దాంతో పాఠశాల మూసివేయాలనే పరిస్థితి వచ్చింది. కానీ మా పద్మావతి టీచర్ చొరవతో ఇప్పుడు అక్కడ 50 మంది విద్యార్థులు తయారయ్యారు. కూలి పనులకు వెళ్లేవారు కూడా తమ బిడ్డలను కార్పొరేట్ పాఠశాలల్లో చదివిస్తున్న ఈ రోజుల్లో ప్రభుత్వ బడుల్లో విద్యార్థుల సంఖ్య పెంచడానికి ఈమె ప్రయత్నాలు చూస్తే విస్తుపోక తప్పదు. ఈమె ఉదయం, సాయంత్రం విద్యార్థుల తల్లిదండ్రులను కలిసి స్కూలుకు వచ్చేలా ఒప్పిస్తున్నారు. ఇందుకుగాను ఈమె పోస్టాఫీస్ లో పొదుపు ఖాతాలు ప్రారంభించారు. ఒక్కొక్క విద్యార్థికి రోజుకొక రూపాయి చొప్పున పొదుపు

ఖాతాకు తన జీతం నుంచి జమచేస్తారు ఈ టీచర్. ఈ కారణంతో పిల్లల హాజరు పెరిగింది. ఈమె ప్రస్తుతం కృష్ణా జిల్లా అవనిగడ్డ మండలం పరిధిలో బందలాయి చెరువు ప్రాథమిక పాఠశాలలో ప్రధానోపాధ్యాయినిగా విధులు నిర్వహిస్తున్నారు. అక్కడ చదివే పిల్లలకు ఒకటో తరగతి నుంచి బ్యాంకు ఖాతా ప్రారంభించి అందులో సొమ్ము జమ చేస్తున్నారు. ఐదో తరగతి పూర్తయ్యాక ఆ సొమ్మును తీసి పై క్లాసులకు అవసరమైన పుస్తకాలు, దుస్తులు కొనుగోలు చేసి వారికి

అందిస్తారు. రవాణా సదుపాయం లేని పిల్లలకు ఆటోలో బడికి వచ్చే ఏర్పాటు చేస్తున్నారు. బడి వేళలకు ముందు, తరువాత కూడా ప్రత్యేక తరగతులు నిర్వహించేందుకు ఐదుగురు మహిళలను నియమించారు. వారికి నెలకు రూ.1500 చొప్పున ఆమె ఖాతాలోంచే సొంత డబ్బులు చెల్లిస్తారు. ఇలా ప్రతి నెలా విద్యార్థుల కోసం తన జీతం నుంచి రూ.12000 ఖర్చు చేస్తారు. పిల్లలకు చదువు చెప్పమని ప్రభుత్వం జీతం ఇస్తుంది. పిల్లలే లేకపోతే ఎవరికి చదువు చెప్పాలి. అలాంటి రోజు రాకూడదనే ఆమె ప్రయత్నం. ఈమె దగ్గర చదువుకున్నవారు చాలా మంది ఉన్నత వృత్తులో స్థిరపడ్డారు. ఇంతకుమించిన ఆత్మ సంతృప్తి నాకు ఏముంది అంటారామె. పని మొక్కుబడిలా కాకుండా దానిపై ప్రేమను పెంచుకుని చేస్తే అసాధ్యాలే సుసాధ్యాలు అవుతాయని నిరూపించారు మా పద్మావతి టీచరమ్మ. ♦

అతడు.. ఆమె!

భార్య మీద జోకులేస్తారు. కోపమొస్తే అరుస్తారు. అలుగుతారు. తిడతారు. కొందరు ప్రబుద్ధులైతే పురుషాహంకారంతో కొడతారు కూడా! అన్నింటినీ భరించే భార్యను 'టేకిట్ ఫర్ గ్రాంటెడ్'గా తీసుకుంటారు! ఆమె శాశ్వతంగా దూరమైతే మాత్రం.. తట్టుకొని బతికేటంత మానసిక బలం పురుషులకు ఉండదు! 'ఆమె' లేని మగాడి జీవితం.. మోడువారిని చెట్టుతో సమానం! అడగకుండానే అన్నీ అమర్చిపెట్టినన్నాళ్ళూ ఆమె విలువ తెలుసుకోలేని మగానుభావులు.. ఆమె వెళ్లిపోయిననాడు, మనసులో మాటను చెప్పుకొనే తోడు లేక.. అందరితో కలవలేక.. మనసులోనే కుమిలిపోయి శాలీరకంగా క్షీణించిపో..తా..రు!

ఎవరిస్తారు? అర్థరాత్రిపూట ఆకలేస్తోందని లేచి కూర్చుంటే ఆవిరికుడుములూ, కందట్లూ పొంగరాలూ ఎవరు చేసి పెడతారు?"...ప్రముఖ రచయిత శ్రీరమణ రాసిన 'మిథునం'లో భర్త మరణం గురించి బుచ్చిలక్ష్మి పాత్ర ఆవేదన ఇది!

నటుడు రంగనాథ్ గుర్తున్నారా? భార్యతో అపూర్వమైన అనుబంధం ఆయనది. మేడ మీద నుంచి పడటంతో నడుం విరిగి ఆవిడ మంచాన పడితే.. పద్నాలుగేళ్లపాటు ఆమెకు సేవలు చేశారాయన! తాను ఎంతగానో ప్రేమించిన భార్య శాశ్వతంగా దూరమవడాన్ని తట్టుకోలేక కుంగుబాటుకు గురై 2015లో ఉరి వేసుకుని చనిపోయారు.

ప్రముఖ చిత్రకారుడు, దర్శకుడు బాపు సైతం.. భార్య భాగ్యవతి మరణాన్ని తట్టుకోలేక ఆమె

వెళ్లిపోయిన ఏడాదిన్నరలోపే తుదిశ్వాస విడిచారు.

డాంపత్యం అంటే : రెండు మనసుల కలయిక. మరణం ఆ బంధాన్ని వేరు చేస్తే.. ఓ భాగస్వామి దూరమైతే.. మిగిలి ఉన్నవారి మనసు కకావికలమవుతుంది. స్త్రీ, పురుషులెవరికైనా ఆ బాధ ఒకటే. కానీ శేషజీవితాన్ని గడపడంలో మాత్రం తేడాలు కనపడతాయి. భర్త దూరమైనా భార్య తట్టుకుని జీవించగలదు. కానీ.. పురుషులు కుటుంబ సభ్యులతో కలిసిపోలేరు. మానసికంగా ఒంటరులైపోతారు. ఒక్క మన దేశంలోనే కాదు ప్రపంచ వ్యాప్తంగా ఇదే పరిస్థితి. కావాల్సింది సహకారం..

వ్యాపకం: కొన్ని కుటుంబాలను పరిశీలిస్తే భార్య గతించి ఏళ్లు గడిచినా ఉత్సాహంగా ఉన్నవారు ఉన్నారు. ఇదెలా సాధ్యమని ప్రశ్నిస్తే.. 'నా వయసు 90 ఏళ్లు. నా

స ను ముందు పోతే పసుపు, కుంకాలు మిగిలిపోతాయేమో గానీ ఆ జీవుడు ఎంత అవస్థపడతాడో నాకు తెలుసు. పైనన్న భగవంతుడికి తెలుసు. ఒరే.. పచ్చటి చెట్టుకింద కూర్చుని చెబుతున్నా. 'దేవుడా ఈ మనిషిని తీసుకెళ్లు. ఆ తర్వాత నా సంగతి చూడు' అని రోజూ దణ్ణం పెట్టుకునేదాన్ని. 'మొగుడి చావు కోరుకునే వెర్రి వాళ్లుంటారా?' అనుకోకు. వుంటారు. నాకు మీ మావయ్యంటే చచ్చేంత ఇష్టంరా. ఆయన మాట చెల్లకపోయినా కోరిక తీరకపోయినా నా ప్రాణం కొట్టుకుపోయేది. చీకటంటే భయం. ఉరిమితే భయం. మెరుపంటే భయం. నే వెన్నంటి ఉండకపోతే ధైర్యం

భార్య ఎన్నో ఏళ్ల క్రితమే మరణించింది. కొడుకు, కూతురు రమ్మన్నారు. కానీ, వెళ్లాలని అనిపించలేదు. అందుకే మా వూరిలో ఉన్న ఇంట్లోనే ఒంటరిగా ఉంటున్నా. ఆధ్యాత్మిక సేవలోనే గడుపుతున్నాను. ఇప్పుడు ఆరోగ్యం ఇబ్బందికరంగా ఉండటంతో అమ్మాయి ఇంటికి వచ్చేశా. ఆ భగవంతుడి పిలుపుకోసం ఎదురుచూస్తున్నాను' అంటూ ఓ పెద్దాయన చెప్పుకొచ్చారు. 'నా వయసు 92 ఏళ్లు. భార్య పాతికేళ్ల క్రితం అనారోగ్యంతో చనిపోయింది. అప్పటి నుంచి నా కోడలు నన్ను కన్న తండ్రిలా సాకుతోంది.

సాయంత్రంపూట గుడికి వెళ్లి ఆధ్యాత్మిక ఉపన్యాసాలు ఇస్తాను. ఖాళీగా ఉండకుండా పుస్తకాలు చదవుతుంటాను, రాస్తుంటాను' అని చెప్పుకొచ్చారు రఘురామ్ అనే మరో వృద్ధుడు.

అధ్యయనంలోనూ అదే తేలింది

దాదాపు ఆరేళ్లక్రితం.. అంటే 2012లో రోచెస్టర్ ఇన్స్టిట్యూట్ ఆఫ్ టెక్నాలజీ శాస్త్రవేత్తలు ఒక అధ్యయనం చేశారు. అందులో ఒక ఆసక్తికరమైన అంశం వెల్లడైంది. అదేంటంటే.. భర్తను కోల్పోయిన మహిళలతో పోలిస్తే, భార్యను కోల్పోయిన పురుషులు త్వరగా చనిపోయే అవకాశం 30 శాతం ఎక్కువని! భర్త చనిపోతే బాధ ఉంటుందిగానీ.. దాన్ని తట్టుకోగలిగే మానసిక స్థైర్యం మహిళలకు ఎక్కువగా ఉంటుందని ఆ అధ్యయనంలో తేలింది. సాధారణంగా భార్యభర్తల్లో పురుషులు వయసులో పెద్దవారై ఉంటారు కాబట్టి, వారు తమ కన్నా ముందే మరణిస్తారనే అంశాన్ని జీర్ణించుకోవడానికి

మహిళలు సిద్ధమై ఉంటారట. తన కన్నా చిన్నదైన భార్య చనిపోతుందనే సన్నద్ధత పురుషుల్లో ఉండదట. భార్య చనిపోతే భర్త కుంగుబాటుకు గురవడానికి ఇది కూడా ఒక ప్రధాన కారణం. వయస్సు పెరుగుతున్న కొద్దీ తమకంటూ ఒక ప్రపంచం ఉండాలి. అందుకే తమదైన ప్రపంచం సృష్టించుకోవాలి. అది తమ అభిరుచులకు తగినట్లుగా ఉండాలి. ప్రతి ఒక్కరికీ ఎంతో ఇష్టమైన హాబీ ఉండి ఉంటుంది. ఉద్యోగ బాధ్యతలు, ఇతర కారణాల వల్ల ఆ హాబీని మూలన పడేసి ఉండొచ్చు. దాన్ని పైకి తీస్తే కాలక్షేపం అవుతుంది.

స్నేహితులు, బంధువులతో తరచూ మాట్లాడటానికి ప్రయత్నించాలి. కొత్త స్నేహాలకు చేయించాలి. ఇలాంటి వాటివల్ల కాస్తంత ఉపశమనం కలిగి బాధ నుంచి తేరుకునే శక్తి వస్తుంది.

సాధారణంగా భార్య అంటే చాలా మందికి చులకన భావం ఉంటుంది. భార్య తన మీద ఆధారపడి ఉందని.. తాను తప్ప ఆమెకు దిక్కులేదని చాలా మంది పురుషులు అనుకుంటారు. కానీ వాస్తవంలో అందుకు విరుద్ధంగా జరుగుతుంది. చాలా మంది పురుషులు తమకు తెలియకుండానే భార్యపై మానసికంగా ఆధారపడిపోతారు. భార్యను కోల్పోయినప్పుడు ఆ లోటు వారికి బాగా తెలుస్తుంది. వారి జీవితం గందరగోళంలో పడిపోతుంది. భార్య దగ్గర ఉన్న స్వతంత్రం కొడుకు, కోడళ్ల వద్ద ఉండదు. దానికి తోడు వయోభారం. ఆరోగ్య సమస్యలు చుట్టుముడతాయి. అన్నీ కలిసి కుంగుబాటుకు దారితీస్తాయి. నాణేనికి

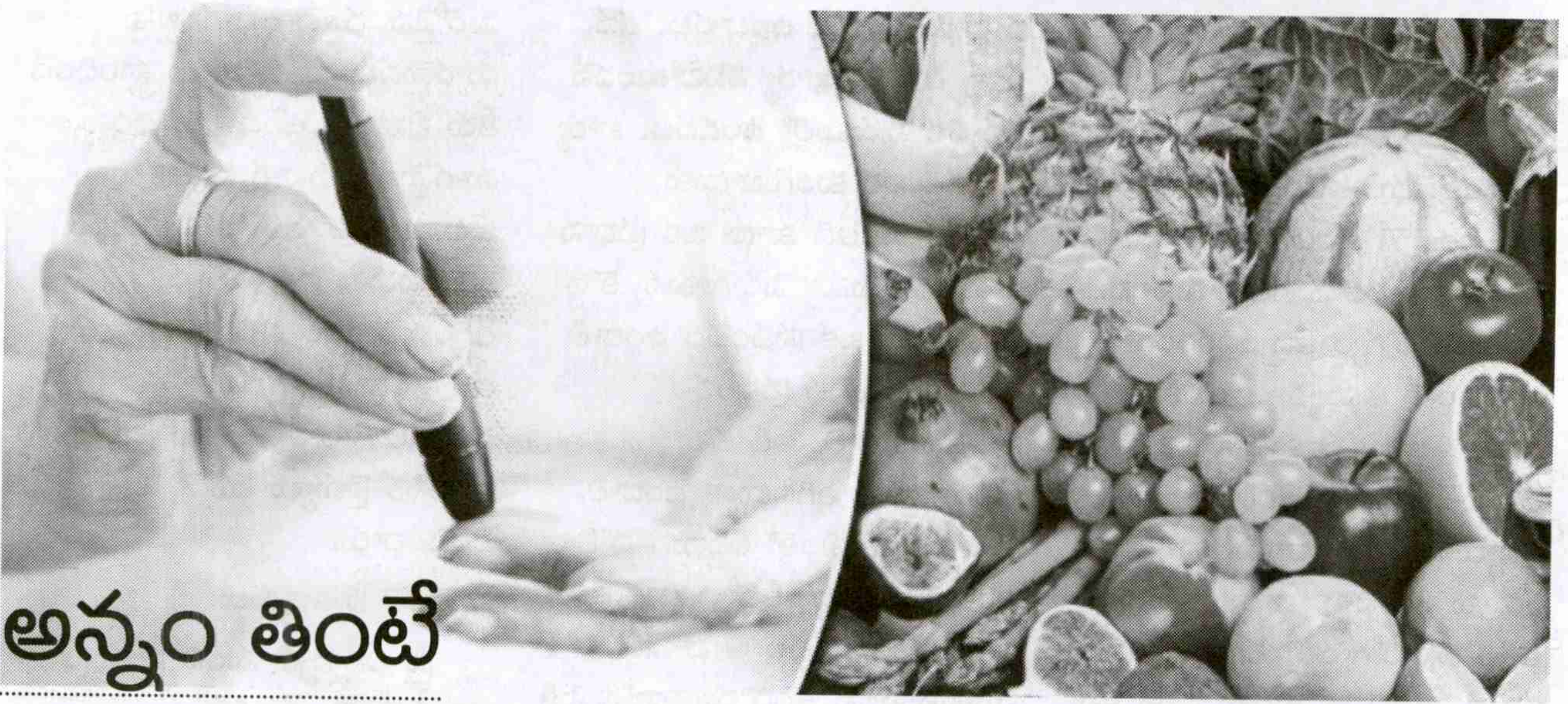
మరోవైపు చూస్తే.. భాగస్వామి దూరమైనప్పుడు మహిళలు స్పందించే తీరు భిన్నంగా ఉంటుంది. భర్తకు దూరమైన తరువాత మహిళలు కుటుంబ సభ్యులతో కలిసిపోవడం, కొన్ని బరువు బాధ్యతలు తగ్గించుకోవడం కారణంగా ఆరోగ్యంగా పూర్తి జీవితాన్ని గడపగలుగుతారని విశాఖ జీజీహెచ్ మానసిక వైద్యులు మురళీ కృష్ణ విశ్లేషించారు.

మహిళలే స్వతంత్రులు

స్త్రీ చిన్నప్పటి నుంచి స్వతంత్రంగా బతుకుతుంది. తండ్రికి బాగోలేకపోయినా, భర్తకు జ్వరం వచ్చినా, పిల్లలకు జలుబు చేసినా తనే సేవ చేస్తుంది. అదే తనకు ఏదైనా అయితే ఎవరి కోసమూ ఎదురుచూడదు. తనకు తానే మందులు వేసుకుంటుంది. ఓపిక లేకపోయినా లేచి పనులు చేసుకోవడానికి యత్నిస్తుంది. ఆ మనోబలమే... భర్త లేకపోయినా ధైర్యంగా బతకడానికి ఉపయోగపడుతుంది అంటారు ప్రొఫెసర్ రాజు.

భావోద్వేగ బలం ఆమెదే

పురుషుడు శారీరకంగా బలంగా ఉంటే, స్త్రీ భావోద్వేగాలపరంగా బలంగా ఉంటుంది. సామాజిక బాధ్యతలు భర్త తీసుకుంటే, భార్య కుటుంబ బాధ్యత మోస్తుంది. ఒక విధంగా చెప్పాలంటే.. ఇంట్లో ఆమె రిమోట్ కంట్రోల్. ఎక్కడ ఏది నొక్కాలో ఆమెకే తెలుసు. ఎంతటి భావోద్వేగాన్నయినా భరిస్తుంది. పిల్లలే సర్వస్వంగా బతుకుతుంది. అందుకే భర్త తనువు చాలించినా పిల్లల కోసం తను కష్టపడుతుంది. ♦

అన్నం తింటే

డయాబెటీస్ వస్తుందా.. ఇంకో తినాలి?

దక్షిణ భారతదేశంలో వరి అన్నం లేకుండా భోజనం ఊహించడం కష్టమే. అల్పాహారం నుంచి పిండివంటల వరకు చాలా వంటలలో బియ్యంతో చేసిన పదార్థాలు కనిపిస్తాయి. పిల్లలకు అన్నప్రాసన చేసేటప్పుడు బియ్యంతో వండిన పదార్థాలనే చాలా ప్రాంతాలలో తినిపిస్తారు. ఇక పెళ్లిళ్లు, పండగలు, శుభకార్యాలలో సైతం బియ్యంతో చేసిన రకరకాల పదార్థాలు వడ్డిస్తారు. ఆలయాలలో దేముడికి సమర్పించే నైవేద్యాలలో, పంచే ప్రసాదాలలో కూడా పులిహోర, పొంగలి, చక్కెర పొంగలి, దద్దోజనం లాంటి బియ్యంతో చేసే పదార్థాలే ఉంటాయి. ప్రపంచ వ్యాప్తంగా 300 కోట్ల మందికిపైగా ప్రజలకు వరి అన్నం ప్రధాన ఆహారం. ఇంత ప్రాముఖ్యమున్న వరి అన్నం తినడం

వలన చక్కెర వ్యాధికి గురయ్యే ప్రమాదం ఉందని 21 దేశాలలో పరిశోధకులు 10 ఏళ్ల పాటు 1,30,000 మందిపై చేసిన అధ్యయనంలో తేల్చారు. ఈ ముప్పు ఆగ్నేయ ఆసియా దేశాలలో నివసించే ప్రజలకు మరింత ఎక్కువగా ఉన్నట్లు ఈ పరిశోధన తెలిపింది. ఈ పరిశోధనలో భారత్, చైనా, బ్రెజిల్, దక్షిణ అమెరికా, ఉత్తర అమెరికా, ఆఫ్రికా దేశాల నుంచి పరిశోధకులు పాల్గొన్నారు. ప్రజల ఆహారంలో ప్రధానమైన అన్నం చక్కెర వ్యాధికి దారి తీస్తుందని పరిశోధనలు చెబుతుంటే అన్నం తినాలో వద్దో అనే అనుమానాలు తలెత్తుతాయి. మరి దీనిపై వైద్య నిపుణులు, పోషకాహార నిపుణులు ఏమంటున్నారో చూద్దాం.

ప్రకృతిలో సహజంగా లభించే ఏ ఆహార పదార్థమైనా ఆరోగ్యానికి మంచిదేననీ, కానీ,

దానిని ప్రకృతి నుంచి వేరు చేసి తినే ప్రక్రియలో వాటి సహజత్వాన్ని నాశనం చేయడం వల్లే సమస్యలు ఉత్పన్నమవుతాయని రాజమండ్రికి చెందిన డయాబెటాలజిస్ట్ కరుటూరి సుబ్రహ్మణ్యం అన్నారు. పొట్టు తీయని బియ్యం ఆరోగ్యానికి హానికరం కాదని ఆయన అన్నారు. “బ్రౌన్ రైస్ స్వల్ప మోతాదులో తినేసరికే ఆకలి తీరిపోవడం వలన ఎక్కువ తినలేరు. అదే, పాలిష్ చేసిన బియ్యం అయితే ఎక్కువ తినగలుగుతారు. అలా ఎక్కువ తినడం వల్ల శరీరంలోకి వెళ్లే కార్బోహైడ్రేట్ల శాతం కూడా పెరిగిపోతుంది. అలా అని మార్కెట్లో లభించే సెమీ బ్రౌన్ రైస్ వల్ల కూడా ఎలాంటి మేలు జరగదు” అన్నారాయన.

మన తాతయ్యలు, అమ్మమ్మలు, నానమ్మలు తిన్నటువంటి ఆహారం తీసుకోవడం వలన →

ఆరోగ్యానికి మేలే
జరుగుతుంది కానీ,
వారు చేసినంత పని
మనం చేస్తున్నామా
లేదా అనే విషయాన్ని
పరిశీలించి
చూసుకోవాలి కదా!

“పీచుతో

కూడిన ఆహారాన్ని
తీసుకోవడం వలన

శరీరంలోకి చేరే గ్లూకోజ్ స్థాయి
తగ్గుతుంది” అని ఆయన చెప్పారు.
“అన్నం మాత్రమే శత్రువు కాదని,
అన్నం మానేసి నాలుగు సార్లు
నాలుగు స్పూన్ల చక్కెరతో టీ తాగినా,
మరో రకమైన చక్కెరతో కూడుకున్న
పదార్థాలు తీసుకున్నా అది మరింత
ప్రమాదం అని” ఆయన అన్నారు.
రోజూ తినే ఆహార మోతాదులు
పరిశీలించుకుంటూ తగిన శారీరక
వ్యాయామం చేసినప్పుడు ఎలాంటి
సమస్యలు తలెత్తవు. ఇలాంటి
అభిప్రాయాన్నే ముంబయికి చెందిన
న్యూట్రిషనిస్ట్ రుజుత దివేకర్ కూడా
తన ఫేస్ బుక్ పేజీలో పోస్టు చేసిన
వీడియోలో వ్యక్తం చేశారు. “మంచి
ఆరోగ్యం, రోగ నిరోధక శక్తి ఒకే
చోట దొరకవు. మంచి ఆరోగ్యం మన
ఇంట్లో, స్థానికంగా, కాలానుగుణంగా
లభించే సంప్రదాయ ఆహారంలో దాగి
ఉంటుంది” రోగ నిరోధక శక్తి పెంచే
ఆహారంలో అన్నం, పప్పు
ఉండాలంటారు రుజుత. అన్నం,
జొన్న, గోధుమలు ఏడాది పొడవునా
తినొచ్చని ఆమె సూచించారు.

“బరువు తగ్గాలంటే
సంప్రదాయ ఆహారాన్ని
వదిలిపెట్టాలని చెప్పడం అతి పెద్ద

అబద్ధమని” ఆమె తెలిపారు.
భారతదేశంలో 20-79 ఏళ్ల మధ్య
వయస్కులలో 10.39 శాతం టైపు 2
డయాబెటిస్ బాధితులని
ఇంటర్నేషనల్ డయాబెటిస్ ఫౌండేషన్
2017 గణాంకాలు చెబుతున్నాయి.
ఆహారంలో బియ్యంతో తయారు
చేసిన పదార్థాల వినియోగానికి చక్కెర
వ్యాధికి సంబంధం ఉందని అనేక
పరిశోధనలు పేర్కొన్నాయి. అన్నంలో
అధిక స్థాయిలో పిండి పదార్థాలు,
గైసెమిక్ శాతం ఉండటంతో చక్కెర
వ్యాధితో బాధపడుతున్న వారిని
అన్నం తినొద్దని వైద్యులు సూచిస్తారు.

ఆహారంలో ఉండే పిండి
పదార్థాలు రక్తంలో ఉండే గ్లూకోజ్
స్థాయిలను ప్రభావితం చేసే స్థాయిని
గైసెమిక్ ఇండెక్స్ అంటారు.
డయాబెటిస్ తో ఉండేవారు కేవలం
ఆహారంలో అన్నంతో కూడిన
పదార్థాలను తగ్గించడం వలన
మాత్రమే రక్తంలో గ్లూకోజ్ స్థాయిలు
తగ్గవని చెబుతూ, రోజులో ఎంత
శాతం పిండి పదార్థాలతో కూడిన
ఆహారం తీసుకుంటున్నారో
చూసుకోవడం అవసరమని
ముంబయికి చెందిన క్లినికల్
న్యూట్రిషనిస్ట్, డయాబెటిస్ ఎడ్యుకేటర్

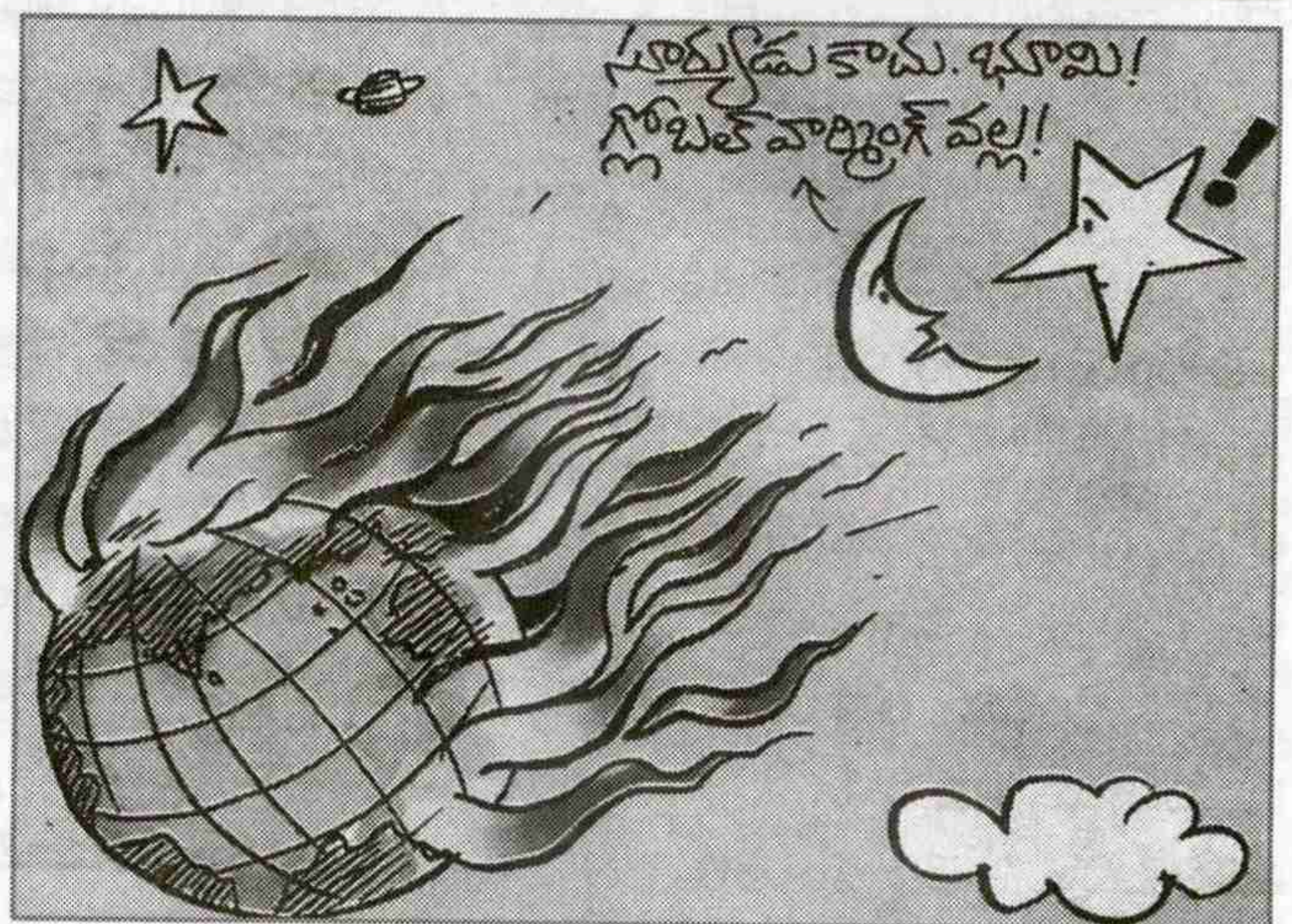
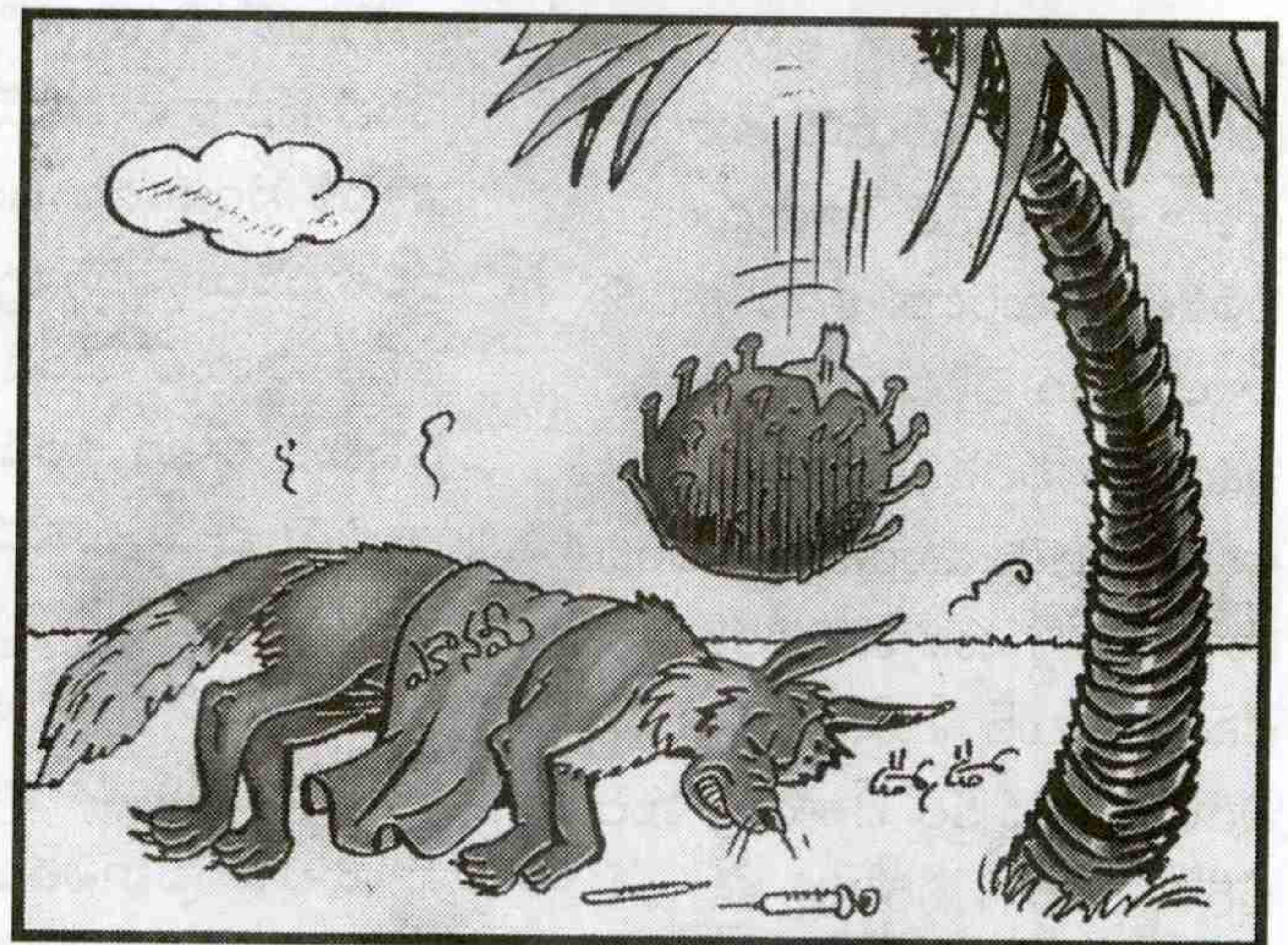
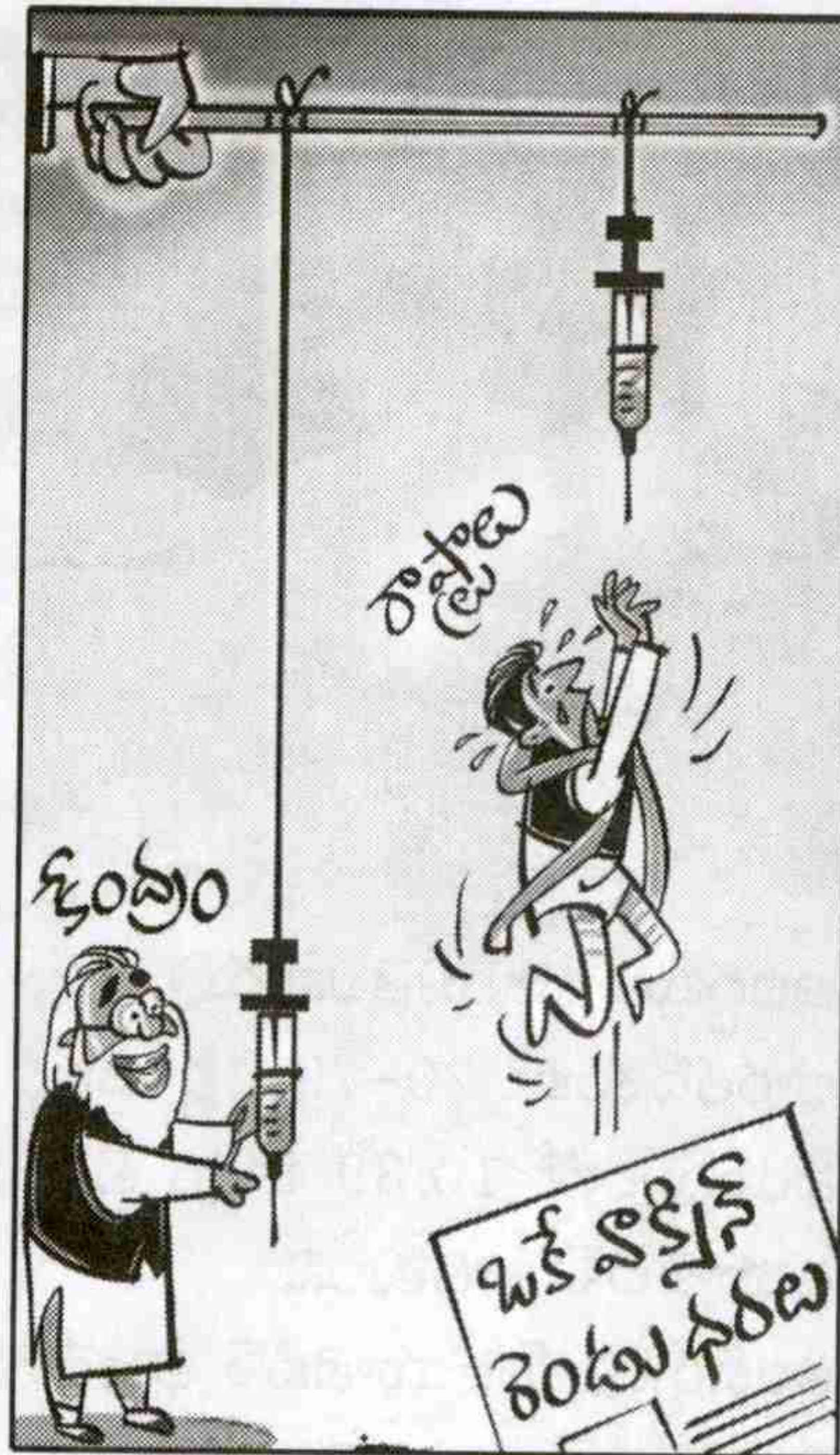
డాక్టర్ శుభశ్రీ రే
చెప్పారు. చక్కెర
వ్యాధితో ఉండేవారిలో
ఎముకల బలహీనత
త్వరగా ఏర్పడటం
వలన ప్రోటీన్,
ఆరోగ్యకరమైన కొవ్వు
పదార్థాలు ఆహారంలో
ఉండేలా చూసుకోవడం
ముఖ్యమని, ఆమె

సూచించారు.

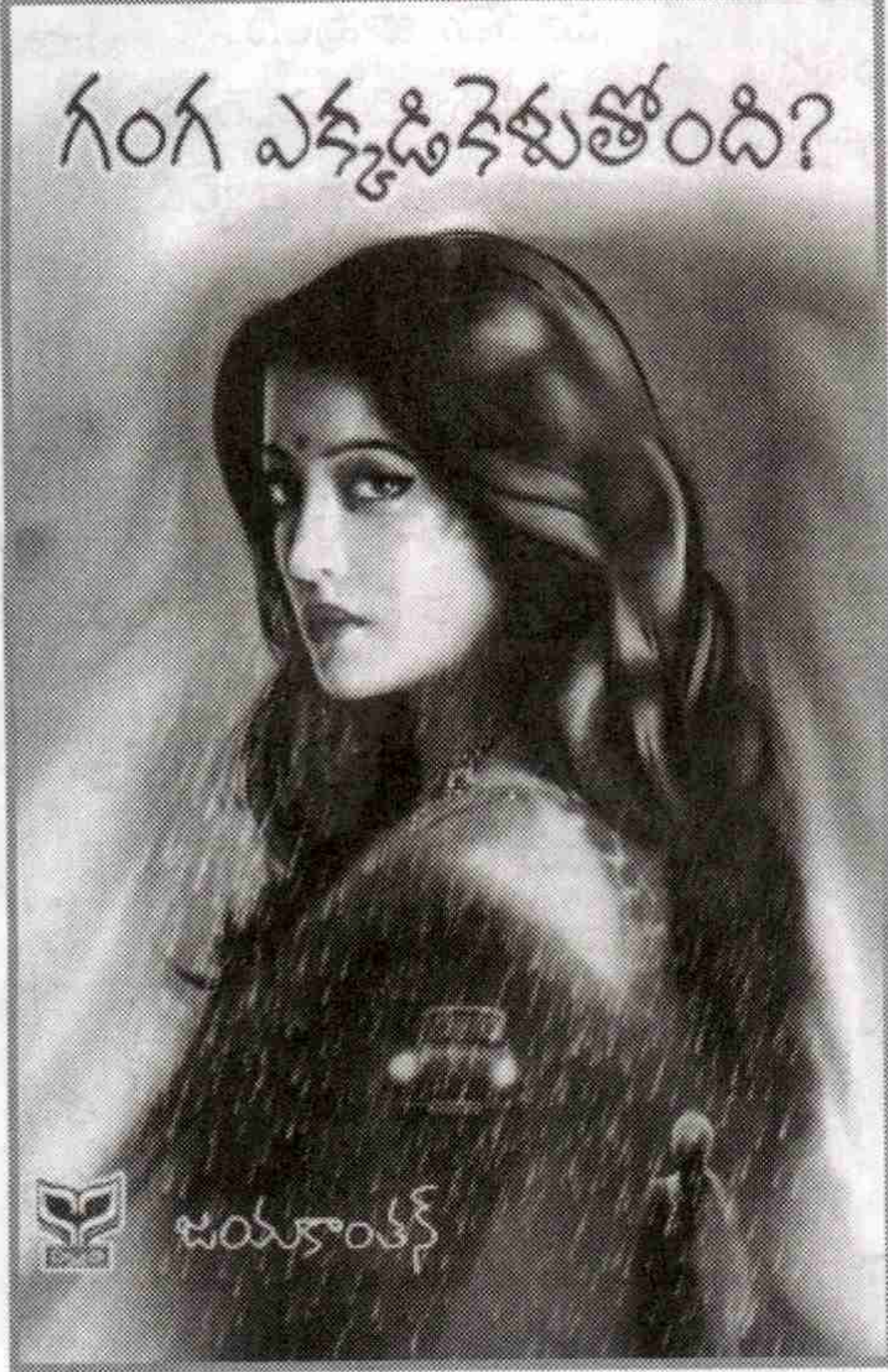
వారంలో కనీసం మూడు
సార్లు బియ్యంతో వండిన పదార్థాలైన
ఇడ్లీ, దోస స్థానంలో ఓట్స్, గోధుమ
నూక, తృణ ధాన్యాలతో చేసిన బ్రెడ్
తీసుకోవచ్చు. మిగిలిన రోజుల్లో
ఎప్పుడూ తీసుకునే అల్పాహారాన్ని
తీసుకోవచ్చు.

తెల్లని అన్నానికి బదులుగా
బ్రౌన్ రైస్ తినవచ్చు. తినలేకపోతే,
అన్నం మోతాదు తగ్గించి
తీసుకోవచ్చు. తక్కువ మోతాదులో
అన్నం, ఎక్కువ పప్పు, ఆకు కూరలు,
పెరుగు, ప్రోటీన్ ఉండే చికెన్, కోడి
గుడ్డులోని ప్రోటీన్, చేపలు, బీన్స్,
తక్కువ కొవ్వు ఉండే పనీర్
తీసుకోవచ్చు. చక్కెరకు బదులుగా
పళ్ళు తీసుకోవచ్చు.

పచ్చి మొలకలతో చేసిన
చాట్, ఫ్రూట్ సలాడ్ లాంటివి
తీసుకోవాలి ప్రతి రోజు 8 నుంచి 10
గ్లాసుల నీటిని తాగాలి. రాత్రి
భోజనం 8 గంటలలోపే ముగించాలి.
ఏ ఆహార విధానమైనా అందరికీ
ఒకేలా పని చేసే మ్యాజిక్ చిట్కా ఏమీ
లేదని, మనం చేసే పని, శరీర తీరుకి
అనుగుణంగా మనం ఆహారం
తీసుకునే విధానం చూసుకోవాలి. ♦

గంగ ఎక్కడికెళుతోంది!

నేరంగళిల్ సిల మనిదర్గళ్” అని జయకాంత్ గారు ఒక నవల రాశారు. దాన్ని మాలతీ చందుర్ గారు “ కొన్ని సమయాలలో కొందరు మనుషులు” అని తెలుగులోకి అనువాదించారు. ఆ నవలలో గంగ తనపై అత్యాచారం చేసిన వ్యక్తిని కనుక్కుని అతని వద్దకు వెళ్ళడం, అతనికి అప్పటికే వివాహం అయి ఇద్దరు పిల్లలు ఉండడం, మేనమామ సహాయంతో గంగ చదువుకుని ఉద్యోగస్తురాలు అవడం జరుగుతుంది. గంగపై అత్యాచారం చేసిన వ్యక్తి పేరు ప్రభు. అతను దుర్మార్గమైన

అవుతాడు. మేనమామ కూడా గంగ అవమానించిన తరువాత తనలోని వికారానికి సిగ్గుపడి ఇంటి నుండి వెళ్ళిపోతాడు. ఈ నవలలో మంచివాళ్ళుగా ఉండే మనుషులు కొన్ని సందర్భాలలో దుర్మార్గంగా ప్రవర్తించడం, దుర్మార్గులుగా జీవించిన వారు కొన్నిసార్లు ఎవరూ ఊహించని మంచితనం ప్రదర్శించడం కనిపిస్తుంది. ఈ నవలకు కేంద్ర సాహిత్య అకాడమీ అవార్డు లభించింది. అది సంపూర్ణమైన నవలగానే అందరూ పరిగణించినా గంగ పాత్రపై ప్రేమతో ఆ పాత్ర ముగింపు ఎలా ఉంటుందో అన్న ఉత్సాహంతో రచయిత ఆ మొదటి నవలకు మరో సీక్వెల్ గా “గంగ ఎక్కడికెళుతుంది” అనే ఈ నవలను రాశారు.

ఇక ఈ నవల కథకు వద్దాం. గంగ పెద్ద ఉద్యోగస్తురాలవుతుంది. ఉద్యోగంలో గొప్ప హోదా అనుభవిస్తూ ఉంటుంది. ప్రభు లేని లోటు ఆమెను మనశ్శాంతిగా ఉండనివ్వదు. మెల్లగా మద్యానికి అలవాటు పడుతుంది. అది లేకుంటే ఉండలేని స్థితికి వస్తుంది. అప్పుడే ఆమెను అసహించుకుని ఇంటి నుండి గెంటేసిన అన్నకు పక్షవాతం వచ్చిందని తెలుస్తుంది. అన్న పరిస్థితి గమనించి అతన్ని అతని కుటుంబాన్ని ఇంటికి తీసుకుని వస్తుంది గంగ. గంగ మేనమామ కాశీకి వెళ్ళిపోయి అక్కడే మరణిస్తాడు. తన యావదాస్తిని గంగకు రాస్తాడు. గంగ తన అన్న

జయకాంత్ గారు చాలా ఏళ్ళకు ముందు “అగ్ని ప్రవేశం” అనే ఒక కథ రాసారు. అందులో వచ్చే పాత్ర గంగ. ఆ కథలో ఆమె కాలేజీలో చదివే ఒక సాధారణ అమ్మాయి. ఒక రోజు కాలేజీ నుండి ఇంటికి రావడానికి బస్సు కోసం నిలబడిన ఆమెను కారులో ఎక్కించుకుని ఒక వ్యక్తి అత్యాచారం చేస్తాడు. ఇంటికి వచ్చి జరిగిన సంగతి తల్లికి చెప్తే ఆమె కొంత బాధపడినా, ఈ సంగతి ఎవరికీ చెప్పవద్దని, జరిగింది ఒక ఆక్సిడెంట్ అని మర్చిపోమని, జీవితాన్ని మామూలుగా జీవించమని బిడ్డకు చెబుతుంది.

ఆ కథలో వచ్చిన గంగ పాత్ర తరువాతి జీవితం గురించి “సిల

జీవితం జీవిస్తున్నా తరువాత గంగ స్నేహంతో పరిణితి చెంది ఒక ఉన్నతమైన వ్యక్తిత్వం ఉన్న మనిషిగా మారడం, అతన్ని గంగ ప్రేమించడం ఈ నవలలో జరుగుతుంది.

అయితే ప్రభు ఆమె ప్రేమను తిరస్కరిస్తాడు. తన కూతురు మంజు ఎంతో గంగ కూడా తనకు అంతే అని, తాను ఆమెను వివాహం చేసుకోలేననీ, కాని ఆమె జీవితం బావుండాలని కోరుకుంటాడు. తరువాత ఆమెను తండ్రిలా ఆదరించిన మేనమామ ఆమెను శారీరికంగా కోరుకుంటాడు. అయితే గంగ అతనిలోని ఈ పశు ప్రవృత్తిని అసహించుకుంటుంది. గంగ తనను ఒక పురుషుడిగా ప్రేమిస్తుందని తెలుసుకుని ప్రభు ఆమెకు దూరం

ముగ్గురి ఆడపిల్లలను చదివిస్తూ ఉంటుంది. ఒక రోజు రోడ్డు మీద ప్రభు కనిపిస్తాడు. అతన్ని తన ఇంటికి తీసుకుని వస్తుంది. ఆమె తాగుడు అలవాటు గమనించినా ప్రభు ఆమెని ఏమీ ప్రశ్నించడు.

అతనితో పాటు కూర్చుని మద్యం సేవించినప్పుడు ఇక తనకు ప్రభు ఉంటే చాలని మందు అవసరం ఉండదని గంగ అనుకుంటుంది. అలాగే ఆ అలవాటును మానుకుంటుంది. ప్రభు ఆమె స్నేహితుడిలా వ్యవహరిస్తాడు. అతనికి అతని కుటుంబంలో పెద్ద సత్సంబంధాలుండవు. కూతురు మంజు మాత్రం తండ్రిని అభిమానిస్తుంది. ప్రభు అలవాట్ల వల్ల నలిగిపోయిన అతని భార్య పద్మ అతన్ని ధ్వేషిస్తుంది.

గంగ తన అన్న పెద్ద కూతురుకు మేనమామ మేనేజర్ కొడుక్కు వివాహం జరిపిస్తుంది. ఆస్తి విషయంలో మేనేజర్ పన్నుతున్న కుట్రను అర్థం చేసుకుంటుంది. తనకు, మేనమామకు అక్రమ సంబంధం అంటగట్టే ప్రయత్నం జరుగుతుంటే ఆ అస్తి అంతా మేనేజర్ కు, మామ భార్యకు అప్పగిస్తుంది. వసంత, గంగ అన్న రెండవ కూతురు. చాలా ఆలోచనా పరురాలు. వివాహంపై ఆమెకు పెద్దగా నమ్మకం ఉండదు. “పెళ్లి అన్నది ఒక అపవాదుకు భయపడి చేసుకునే కార్యమా? ఒక నెగెటివ్ ఆస్పెక్ట్ లా ఎందుకు అయిపోయింది పెళ్లి” అన్న వసంత ప్రశ్న గంగను కూడా ఆలోచనలోకి పడేస్తుంది. “పెళ్లి అన్నది వేదాలు, శాస్త్రాలు,

అసలు స్త్రీ తన జీవితం గురించి ఆలోచించాలంటే ఆమె జీవితంలో ఒక ప్రమాదమే జరగాలా? కొందరు స్త్రీలు ఈ పెళ్లి అనే వ్యవస్థలో ఉండవద్దని కోరుకోవడం తప్పు కాదే అంటుంది వసంత. పెళ్లి చేసుకోకుండా ఆడవాళ్ళ పక్కన నిలబడే అర్హత కూడా లేని కొందరు మగవారు ఆడవాళ్ళ మీద అధికారం చెలాయించడం, దానికి స్త్రీలు తలొగ్గడం అందరికీ ఇష్టం కాకపోవచ్చు. అప్పుడు ప్రతి ఒక్కరిని ఈ పెళ్లి అనే చట్రంలో బిగించాలనుకోవడం ఎంత వరకు కరెక్ట్?

చట్టాలు, సంప్రదాయాలు చెప్పే భాష్యానికి, వ్యవహారంలో నిరూపణమయ్యే నిజాలకు చాలా తేడా ఉంది” అన్నది వసంత ఆలోచన. అసలు స్త్రీ తన జీవితం గురించి ఆలోచించాలంటే ఆమె జీవితంలో ఒక ప్రమాదమే జరగాలా? కొందరు స్త్రీలు ఈ పెళ్లి అనే వ్యవస్థలో ఉండవద్దని కోరుకోవడం తప్పు కాదే అంటుంది వసంత. పెళ్లి చేసుకోకుండా ఆడవాళ్ళ పక్కన నిలబడే అర్హత కూడా లేని కొందరు మగవారు ఆడవాళ్ళ మీద అధికారం చెలాయించడం, దానికి స్త్రీలు తలొగ్గడం అందరికీ ఇష్టం కాకపోవచ్చు. అప్పుడు ప్రతి ఒక్కరిని ఈ పెళ్లి అనే చట్రంలో బిగించాలనుకోవడం ఎంత వరకు కరెక్ట్? ఆడా, మగా విషయాలు ఒక సంతోషాన్ని కలిగించే విషయాలు అని నాకు అనిపించట్లేదు” అన్న వసంత వాదనలోని లోతు గంగకు అర్థం అవుతుంది. ఇప్పటి తరంలో ఒక స్పష్టత ఉందని వారి జీవితాన్ని వారు నిర్ణయించుకోగలరని గంగ నమ్ముతుంది.

ప్రభు తన పాత జీవితం వదిలేసి దూర ప్రాంతంలో ఒక కార్మికుడిగా బతుకుతూ ఉంటాడు. ఒక మగపిల్లవాన్ని పెంచుకుంటాడు. మంజు కోరిక మీద ఆమె వివాహానికి

వచ్చినా అక్కడే ఆ కుటుంబంతోనే కలసి ఉండిపోవాలనుకోడు. భార్య పద్మ అతనితో ఉండాలని కోరుకున్నా అతనికి ఆ దూరమే బావుంది అనిపిస్తుంది. ఎవరెంత మారినా వాళ్ళ క్వాలిటీకి తగ్గట్టుగానే మారతారు. కాబట్టి దూరం ఉండడంలోనే

శాంతి ఉంది అని నమ్ముతాడు. ఇప్పటి స్త్రీలు కూడా ఆధునికంగా కనిపిస్తున్నారు. కాని పురాణకాలం, వేదకాలం, ఆచారాలకంటా ప్రతినిధుల్లా ఉన్నారు. కాస్త ఐరోపా సాంప్రదాయాన్ని పై పూతగా పూసుకున్నారు అంటే అని ఒక సందర్భంలో గంగకు చెబుతాడు. వసంత కూడా ఒక సందర్భంలో తన శరీరం తనకు గౌరవానికి, మర్యాదకూ తగ్గ ఆబ్జెక్టివ్ అని తన శరీరంపై హక్కు తనదే అని పెళ్లి అనే పేరుతో ఆ హక్కుని మరొకరికి ఇవ్వలేనని స్పష్టం చేస్తుంది. ఒక పెద్ద డాక్టరుగా మరో మిత్రుడితో కలిసి హాస్పిటల్ పెట్టి తన జీవితాన్ని గడపాలని నిశ్చయించుకుంటుంది. గంగ ఆమె పేరున తన ఆస్తినంతా రాసి తన రిటైర్మెంట్ తరువాత కాశీలో జీవితాన్ని గడపడానికి వెళ్ళిపోతుంది. ఎంత అభిమానం ఉన్నా ఒకరితో ఒకరు పెనవేసుకుని ఎంత కాలం ఉండగలం అంటూ తన కుటుంబం నుండి వీడ్కోలు తీసుకుంటుంది.

“ఒక్కొక్కరికీ వాళ్లు చేయదగిన పనులంటూ కొన్ని ఉంటాయిగా, దాన్ని రోజూ పూర్తిచేసి హమ్మయ్య అంటూ వెనక్కు వాలటమేగా జీవితమంటే. అంతే కాకుండా ఒక ప్రాయంలో ఉండే

అనుబంధాలు ఇంకో ప్రాయంలో
ఎవరితోనూ ఉండవు. ఉన్న
అనుబంధమూ ఏదో ఒక జ్ఞాపకంలా
ఉండటమే మంచిది” అంటూ
అందరినీ వదిలి ఒంటరిగా
వెళ్లిపోవాలనుకుంటుంది. ఆమెతో
పాటు ఒక స్నేహితుడిగా ప్రభు కలిసి
కాశి వెళ్లిపోతాడు. వెళ్ళేముందు
పెంపుడు కొడుకుతో “జీవితాంతం
ఎవరో గీసిన గీతలోనే నడిచి, అన్ని
బాధ్యతలనూ నెరవేర్చి శరీరం
విశ్రాంతి కోరుకుంటున్నప్పుడు
కొంతమందికే ఈ స్వేచ్ఛా
స్వాతంత్ర్యాలన్న రెక్కలు మొలుస్తాయి”
ఆ స్వేచ్ఛ నాకు వచ్చింది. దాన్ని
వినియోగించుకోనివ్వ అంటూ
కొడుక్కు చెప్పి కాశీ వెళ్లిపోతారు
గంగ, ప్రభులు. ఒకరి సాంగత్యాన్ని
మరొకరు ఆస్వాదిస్తూ కలిసి కాశీలో
జీవిస్తారు. అక్కడే ప్రమాదవశాత్తు
గంగ గంగానదిలో మునిగి
చనిపోతుంది.

గంగ పాత్రలో మనకి
కనిపించే ఆధ్యాత్మిక ఎదుగుదలను
గమనించడం అవసరం.
నిస్సహాయమైన యువతిగా

అగ్నిప్రవేశం కథలో మొదట
దర్శనమిచ్చే గంగ చివరకు ఒక
మహాన్నత వ్యక్తిత్వంతో
కనిపిస్తోంది. అన్ని బంధాల నుండి
బంధనాల నుండి పరిణితితో
విముక్తమవడం కనిపిస్తుంది. ఆమెపై
అత్యాచారం చేసిన ప్రభు ఎందరో
అమ్మాయిలతో సంబంధం ఉన్నవాడు.
కాని గంగ అతని జీవితంలో
ప్రవేశించిన తరువాత అతని
ఆలోచనలో పరిణితి వస్తుంది. అన్ని
వ్యామోహాల నుండి దూరం అవడం
నేర్చుకుంటాడు. జీవితమనే బాటలో
తనలోని బలహీనతలపై ఒక్కొక్కటిగా
విజయం సాధిస్తాడు. గంగ
మేనమామ గంగను ఆదుకుని
ఉద్యోగస్థురాలిని చేసినా ఆమెపై
వ్యామోహ పడి ఆమెను శారీరకంగా
అనుభవించాలనుకుని భంగపడి
చివరకు అతనూ ఆధ్యాత్మిక బాటలోనే
ప్రయాణించి వైరాగ్యపు స్థితికి
చేరుకుంటాడు.

తనకే మాత్రమూ సంబంధం
లేని ఒక ప్రమాదం గంగ జీవితాన్ని
అతలాకుతలం చేస్తే దానికి బాధ్యుడైన
వ్యక్తితో పాటు తనను ద్వేషించిన ప్రతి

ఒక్కరికీ మార్గం చూపే ఉన్నత
వ్యక్తిత్వం ఉన్న వ్యక్తిగా పరిణితి చెందే
గంగ పాత్రలోని గొప్పదనం
పాఠకులను కట్టిపడేస్తుంది. అయితే
గంగ జీవిత ప్రయాణంలో ఆమె
బలహీనతలనూ, ఆమెలోని మనో
చంచలత్వాన్ని చూపడం జయకాంతన్
గారి నిజాయితీకి గుర్తు. ప్రతి
మనిషిలో కొన్ని మనోవికారా
లుంటాయి. వాటిని తీర్చుకోవాలనే
తపన మనిషిని ఎన్నో పనులకు
ఉసిగొల్పుతుంది. కాని వారి జీవన
ప్రయాణంలో వారు ఏ దిక్కుగా
ప్రయాణించారన్నది ముఖ్యం. ఏ ఒక్క
సంఘటనతో జీవితం ఆగిపోదు.
మనిషి జీవితం ముగిసిపోదు.
అన్నిటినీ గంగానదిలా తనలో
ఇముడ్చుకుని తనను తాను పరిణతి
చెందించుకుంటూ ముందుకు
సాగిపోవడమే గంగ చేసిన పని.
అందుకే ఆ పాత్రలో కొన్ని
బలహీనతలు, కొన్ని ఆశలు, కొన్ని
మనోవికారాలు కనిపిస్తాయి. అయితే
గంగ వీటిని అధిగమించి తన
జీవితాన్ని నడిపించుకున్న తీరు ఆ
పాత్రపై గౌరవాన్ని కలిగిస్తుంది. ♦

క్లాజులకాళ్ళు

నరకాలి (గత నెల
తరువాయి)

ఇప్పుడు నన్ను అవమానం
అంచున నిలబెట్టి
తూకమేసింది...
నా శరీరం నుంచి
నన్ను వేరు చేసింది..
ఏ వయసుకైనా
మనసుంటుందని
తెలియని తీర్చిది..
ఏ మనసుకైనా
గాయమౌతుందని

తెలియని తరుణమిది..
నాకు చర్మమెందుకు
మొలిచిందాని
ఆక్రోశించిన క్షణమిది..
చర్మం కిందేగా గుండె ఉండేది..
గుండెలో పారే రక్తమంటే
కేవలం ద్రవమని
భ్రమపడతాం కానీ
భావోద్వేగాలతో
పెనవేసుకున్న
అవయవాల
సమాహారమని
ఎందరికీ తెలుసు...!
మరి నా చర్మాన్ని మనసుని
వేరు చేసే ఈ తీర్చేమిటి..?

ఇప్పుడు కదా
నేను లా పుస్తకాల్ని
తగలెట్టాలి
ఇప్పుడు కదా
నేను పనికిమాలిన
మగ క్లాజుల కాళ్ళను
మొదలంటా నరకాలి..
అదిగో అప్పుడు
నా గుండెల మీద వాడి
మోచేయి వేయాలంటే
భయపడేది..
నా గొను ఎత్తడానికి
వాడి కాళ్ళ మధ్య
ఉప్పు నీరు కారేది..

నా చీర చెంగు లాగాలంటే
వాడి వేళ్ళు వణికింది..
తెల్లోళ్ళు నా దేశానికి
స్వేచ్ఛా స్వాతంత్ర్యాలు
ఇచ్చి డెబ్బే ఏళ్ళు దాటింది..
నా శరీరానికి, మనసుకి,
గుండెకి, చర్మానికి
స్వేచ్ఛా స్వాతంత్ర్యాలు
రావాలంటే
గొంగళపురుగు దశ కాస్తా
మొసలిగా రూపాంతరం
చెందే కొత్త దశ
వస్తేనే సాధ్యం కదా..
- అమూల్యచందు

'సైబహర్' సారథి శ్రీహర్షిత

కళ్లముందు తప్పు జరుగుతుంటే చూస్తూ ఉండలేం కదా.. న్యాయంగా దక్కాల్సింది చేజారిపోతుంటే ఊరుకోవద్దు. మన హక్కులు మనకు ఉన్నాయి. కానీ అవి అందరికీ తెలీవు. అందుకే హక్కుల గురించి అందరికీ పరిచయం చేస్తూ తాను చదివిన విద్యను ఊరికే పోనీయకుండా ఊరూరూ తిరిగి పాఠాలు చెబుతోంది. బతుకంటే ఏమిటో బడి స్థాయిలోనే నేర్పిస్తోంది. ఆమె హైదరాబాద్ కు చెందిన న్యాయ విద్యార్థిని చాడా శ్రీహర్షిత. లాక్ డౌన్ సమయంలో తెలంగాణ రాష్ట్ర పోలీస్ శాఖ, సింబయాసిస్ లా స్కూల్ సంయుక్తంగా చేపట్టిన అతిపెద్ద ఆన్ లైన్ అవగాహనా కార్యక్రమం 'సైబహర్'లో ఈమెది కీలకపాత్ర. ఈమె కథ అందరికీ స్ఫూర్తి దాయకం.

నేరుగా

నోటీసులిచ్చి

సమస్యలు

పరిష్కారం అయ్యేలా

చూసింది. న్యాయ విద్యార్థిగా

సేవలు అందిస్తూనే

సామాజిక కార్యకర్తగా తన

పాత్ర పోషిస్తోంది. తాను పని చేసిన

'కౌన్సిల్ ఫర్ ట్రాన్స్ ఫార్మింగ్

ఇండియా' ద్వారా డ్రైవింగ్ లైసెన్సుల్లో

బ్లడ్ గ్రూపు చేర్చేందుకు

ఉద్యమించారు. ఏదైనా రోడ్డు

ప్రమాదంలో క్షతగాత్రులను

కాపాడేందుకు ఇది ఎంతగానో

ఉపకరిస్తుంది. ఈ ఆలోచనను ఈమె

ఆ రోజుల్లో రాష్ట్రపతి ప్రణబ్ ముఖర్జీ,

ఉపరాష్ట్రపతి వెంకయ్య నాయుడులతో

తన ఆలోచన పంచుకున్నారు. కరోనా

ప్రపంచాన్ని కుదిపేస్తున్న సమయంలో

జీవన విధానం అంతా ఆన్ లైన్ లోకే

మారింది. నిత్యవసరాలు విద్య, వైద్యం

అన్నీ ఆన్ లైన్ కే పరిమితం. అలాగే

సైబర్ నేరగాళ్లకు కూడా ప్రధాన

లక్ష్యంగా మారింది. మహిళలు, పిల్లలు

రక్షణ కోసం 'సింబయాసిస్ లీగల్

ఎయిడ్ సెంటర్' రాష్ట్ర మహిళా భద్రత

హైదరాబాద్ లో సింబయాసిస్ లా స్కూల్ విద్యార్థి. కాలేజీలో ఉన్న లీగల్ ఎయిడ్ సెంటర్ ద్వారా తన బృందంతో కలిసి హైదరాబాద్ చుట్టుపక్కల గ్రామాల్లో అవగాహనా కార్యక్రమాల విభాగానికి మూడేళ్లపాటు అధ్యక్షురాలిగా ఉండి బాధ్యతలు నిర్వహించింది. చట్టాల గురించి సామాన్యులకు అర్థమయ్యేలా వివరించింది. ముందుగా స్థానిక సమస్యలను అర్థం చేసుకుని వీరి బృందం వాటికి పరిష్కారాలు వెతుకుతుంది. పాఠా లీగల్ వాలంటీర్ గా ఈమె ఆయా ఊళ్లలో ఉండి వారి సమస్యల గురించి డిస్ట్రిక్ట్ లీగల్ అథారిటీ దృష్టికి తీసుకెళ్లింది. సమస్యలపై సంబంధిత అధికారులకు

ఈమె

హైదరాబాద్ లో

సింబయాసిస్ లా

స్కూల్ విద్యార్థి. కాలేజీలో

ఉన్న లీగల్ ఎయిడ్ సెంటర్

ద్వారా తన బృందంతో కలిసి

హైదరాబాద్ చుట్టుపక్కల గ్రామాల్లో

అవగాహనా కార్యక్రమాల విభాగానికి

మూడేళ్లపాటు అధ్యక్షురాలిగా ఉండి

బాధ్యతలు నిర్వహించింది. చట్టాల

గురించి సామాన్యులకు అర్థమయ్యేలా

వివరించింది. ముందుగా స్థానిక

సమస్యలను అర్థం చేసుకుని వీరి

బృందం వాటికి పరిష్కారాలు

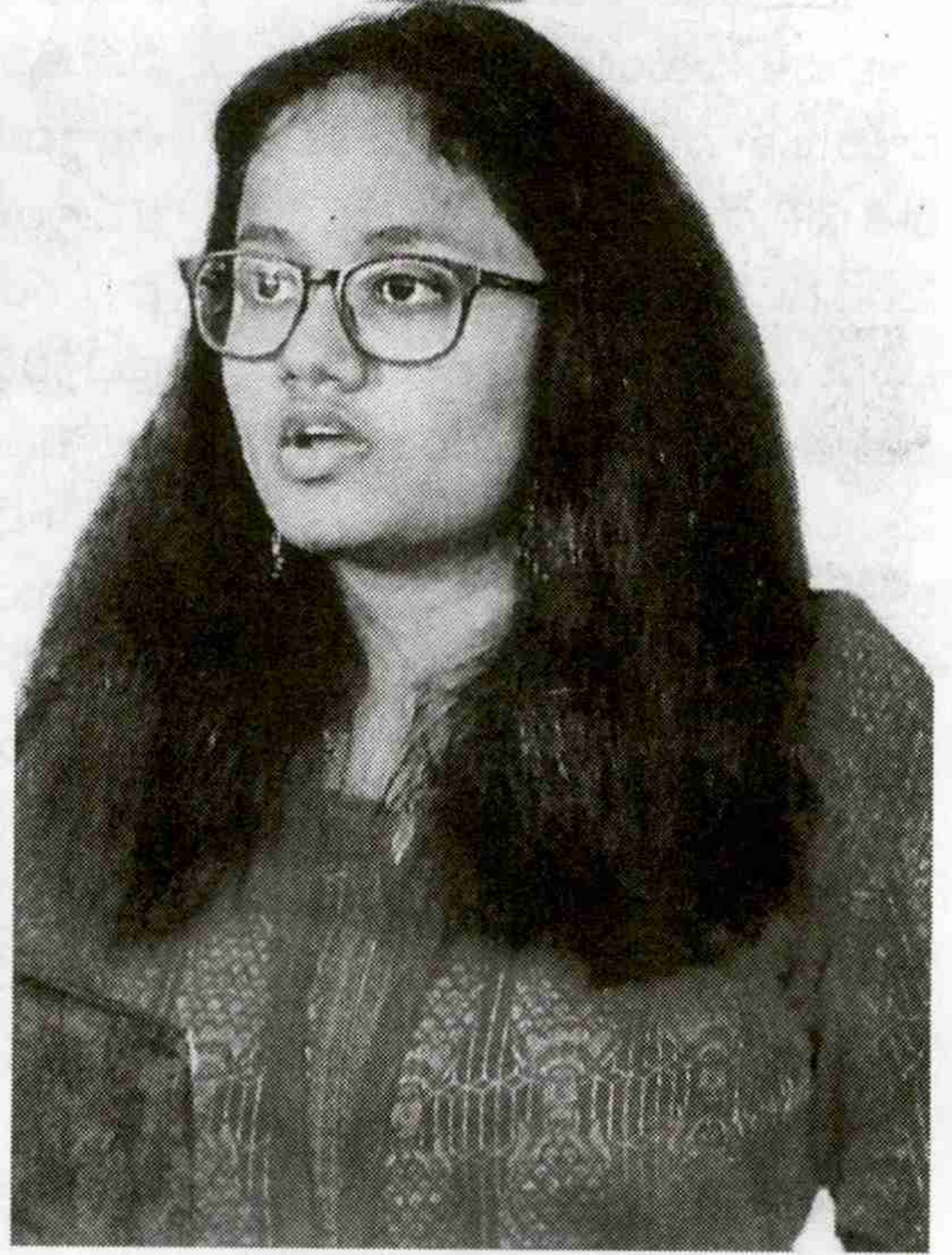
వెతుకుతుంది. పాఠా లీగల్

వాలంటీర్ గా ఈమె ఆయా ఊళ్లలో

ఉండి వారి సమస్యల గురించి డిస్ట్రిక్ట్

లీగల్ అథారిటీ దృష్టికి తీసుకెళ్లింది.

సమస్యలపై సంబంధిత అధికారులకు

విభాగంతో కలిసి సైబహర్ ఉద్యమానికి నేతృత్వం వహించిందిమె. దీని ద్వారా పోలీసులు విద్యా సంస్థల్లో ఏర్పాటు చేసిన లీగల్ లిటరసీ క్లబ్ ద్వారా విద్యార్థులకు సైబర్ నేరాలు, చట్టాలపై అవగాహన కల్పించారు. దేశం మొత్తం మీద ఆన్ లైన్ లో జరిగిన ఈ ఉద్యమానికి సారథ్యం వహించిందిమె. లాయర్లను, పోలీసు అధికారులను స్వచ్ఛంద సంస్థ ప్రతినిధులను, సైబహర్ నిపుణులను, సైకాలజిస్టులను ఇలా అందరినీ ఒక తాటిమీదకు చేర్చి ఫేస్ బుక్, ఇన్ స్టా, యూట్యూబ్ లో లైవ్ కార్యక్రమాలు చేసింది. పేదలకు ఉచితంగా న్యాయం అందిస్తానని చెబుతూ తన చదువు అయిపోగానే లిటిగేషన్ లా చేసి మానవ హక్కుల కోసం పోరాడతానని చెబుతోంది శ్రీ హర్షిత. ♦

కరోనా టీకాపై అపోహలొద్దు!

కరోనా వైరస్ యావత్ ప్రపంచాన్ని వణికిస్తోంది. సెకెండ్ వేవ్ మన దేశాన్ని ప్రమాదంలోకి నెట్టింది. ప్రాణాలను హరిస్తోంది.

ప్రజలను భయభ్రాంతులకు గురిచేస్తోంది. వ్యాక్సిన్ వచ్చినా అది ఎంత వరకు శ్రేష్టం? దాని వల్ల ఉపయోగం ఉంటుందా?

వ్యాక్సిన్ తీసుకుంటే చనిపోతారేమో అనే అపోహలు కూడా లేకపోలేదు. ఈ నేపథ్యంలో ప్రముఖ వైద్యుల ద్వారా సేకరించిన సమాచారాన్ని సులభంగా అర్థమయ్యేందుకు ప్రశ్నలు-సమాధానాల రూపంలో మీ ముందుకు తెస్తున్నాం.

వ్యాక్సిన్ కరోనా వైరస్ ని ఖతం చేస్తుంది అన్నారు, నిజమేనా?

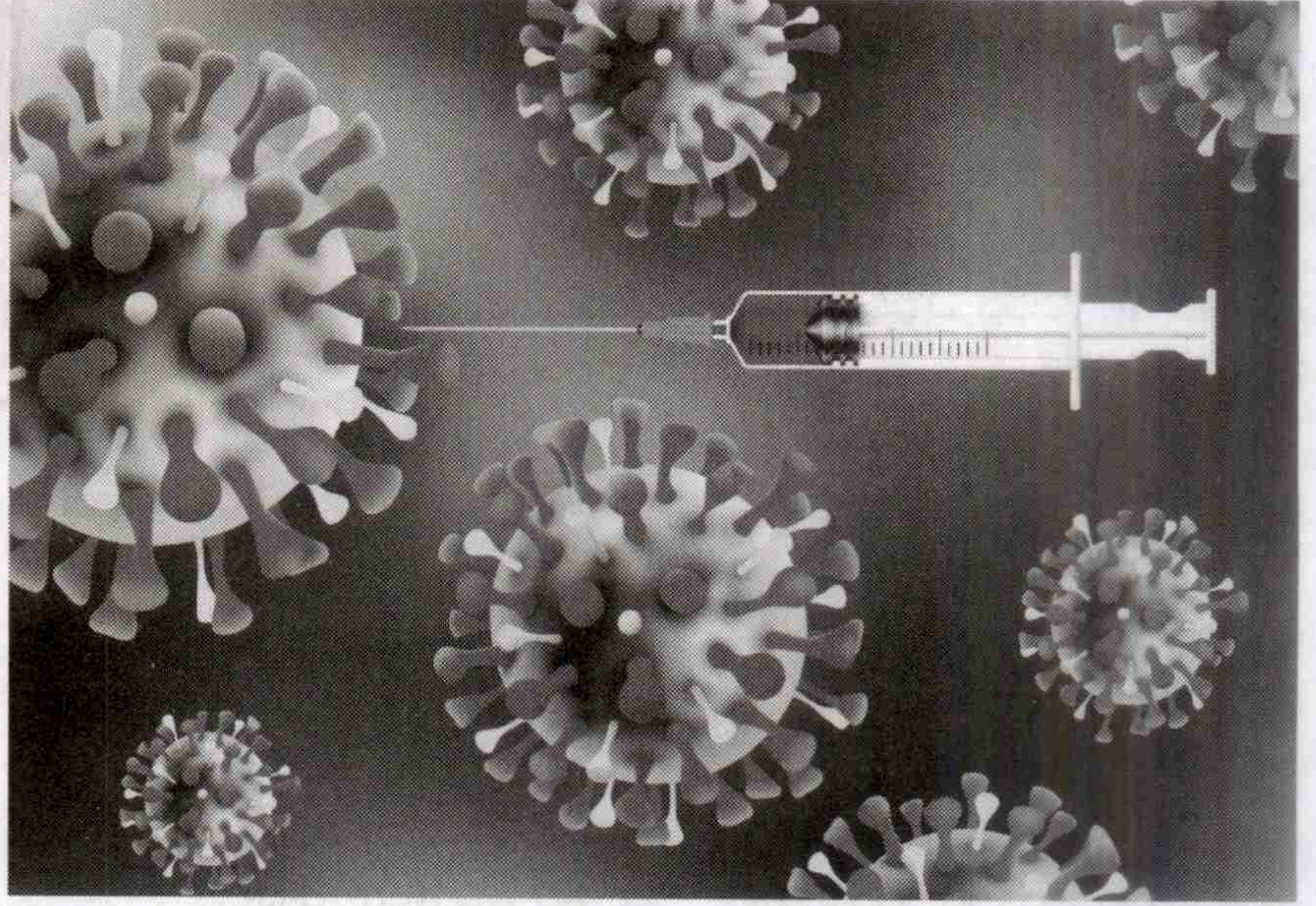
సమాధానం: అలా జరగదు. వ్యాక్సిన్ అనేది కరోనా వైరస్ ని ఖతం (చంపడం) చేయదు.

మరి వ్యాక్సిన్ వల్ల ఉపయోగం ఏమిటి?

సమాధానం: వ్యాక్సిన్ అనేది మన శరీరంలో ఉండే మన రక్షక కణ (యాంటీ బాడీస్) వ్యవస్థని నిద్ర లేపుతుంది. మనలో యాంటీ బాడీస్ తయారయ్యేలా మన ఇమ్యూనిటీ సిస్టంని బూస్ట్ అప్ చేస్తుంది.

వ్యాక్సిన్ ని ఎలా తయారు చేస్తారు..?

యాక్టివ్ గా ఉన్న కరోనా వైరస్ లను నిర్వీర్యం చేసి వ్యాక్సిన్ గా ఇస్తారు. అంటే చచ్చిపోయిన కరోనా వైరస్ నే

మనకు వ్యాక్సిన్ గా ఇస్తారన్న మాట.

కొన్నిసార్లు వైరస్ ని తీసుకొని దానిలోని హానికర జీన్స్ ని తీసివేసి ఆ ప్లేస్ లో బ్యాక్టీరియా జీన్స్ పెట్టి, వెక్టార్ వ్యాక్సిన్ గా ఇస్తారు. ఈ విధంగా రకరకాలుగా వ్యాక్సిన్ ని తయారు చేసి మనకు ఇస్తారు.

భారత్ బయోటెక్ వాళ్ళు కొవాగ్జిన్, ఆస్ట్రాజెనికా వాళ్ళు కోవిషీల్డ్ ఎలా తయారు చేశారు?

భారత్ బయోటెక్ కొవాగ్జిన్: వీళ్ళు కరోనా వైరస్ ని తీసుకొని ఫార్మాల్డిహైడ్ ద్రావణంలో ముంచి, చచ్చిపోయిన కరోనా వైరస్ ని వ్యాక్సిన్ గా ఇస్తారు. **ఆస్ట్రాజెనికా కోవిషీల్డ్:** వీళ్ళు ఎడిన్ వైరస్ ని తీసుకొని దానిలోని హానికర జీన్స్ తీసి వేసి, ఆ ప్లేస్ లో బ్యాక్టీరియా జీన్స్ పెట్టి వెక్టార్ వ్యాక్సిన్ ని తయారు చేశారు.

కొవాగ్జిన్ ఎలా పనిచేస్తుంది..?

ముందే చెప్పినట్లు కొవాగ్జిన్ పేరుతో

ఉన్న వ్యాక్సిన్ లో చచ్చిపోయిన కరోనా వైరస్ ఉంటుంది. దానినే వ్యాక్సిన్ గా ఎక్కిస్తారు. మనం కొవాగ్జిన్ వేయించుకుంటున్నాం అంటే మన శరీరంలోకి చచ్చిపోయిన కరోనా వైరస్ ని ఎక్కిస్తున్నారని అర్థం. వాటితో మనకు ఏ ప్రమాదమూ ఉండదు. ఐతే మన శరీరంలోని రక్షణ వ్యవస్థ “బతికి ఉన్న వైరస్ ఏ వచ్చింది”, అనుకొని ఎక్కువ మొత్తంలో రక్షణ కణాలు (యాంటీ బాడీస్) ఉత్పత్తి చేస్తుంది. ఆ తర్వాత ఎప్పుడైనా నిజమైన కరోనా వైరస్ వచ్చినా.. ముందే ఉత్పత్తి అయిన యాంటీ బాడీస్ కానీ, లేదా ఇంతక ముందు వచ్చిన చచ్చిపోయిన వైరస్ ని (పోలిన, ఈ అసలు వైరస్ కూడా అలాంటిదే అని) మన రక్షణ వ్యవస్థ గుర్తుపట్టి, ఇంకా ఎక్కువ మొత్తంలో యాంటీ బాడీస్ ని ఉత్పత్తి చేస్తుంది. ఈ యాంటీబాడీస్ కొత్తగా మన ఒంట్లోకి చేరిన వైరస్ తో పోరాడి

ఆ వైరస్‌ల పని పడతాయి.

వ్యాక్సిన్ వేసుకుంటే 100 శాతం మనకి రక్షణ ఉంటుందా..?

సాధారణంగా ఏ వ్యాక్సిన్ కూడా 100 శాతం పని చేయదు. ప్రస్తుతం ఇప్పుడు అందుబాటులో ఉన్న ఏ వ్యాక్సిన్‌లు కూడా 100 శాతం ఎఫెక్టివ్‌గా లేవు. ఒక వ్యాక్సిన్ 70శాతం, ఇంకోటి 80 శాతం, మరొకటి 90 శాతం ఎఫెక్టివ్‌గా పనిచేస్తున్నాయి.

అంటే వ్యాక్సిన్ లలో లోపం ఉన్నట్లా..?

టెక్నికల్‌గా చూస్తే వ్యాక్సిన్‌లలో ఏ లోపం లేదనే చెప్పాలి. వ్యాక్సిన్ తయారీలో లోపం ఏమీ ఉండదు. వ్యాక్సిన్ కరెక్ట్‌గానే తయారు చేయబడి ఉంటుంది. కానీ మన శరీరంలోని రక్షణ వ్యవస్థ బద్ధకంగా ఉండొచ్చు. యాంటీ బాడీస్ ఉత్పత్తికి సరైన వాతావరణం మన లోపల ఉండకపోవచ్చు.. ఉదాహరణకి అగ్గిపెట్టె, అగ్గిపుల్ల ఉన్నా అగ్గిపెట్టె తడిచి ఉంటే ఉపయోగం ఉండదు. ఆ విధంగా ప్రతి ఒక్కరి శరీర తత్వం, లోపల ఉన్న పరిస్థితులను బట్టి వ్యాక్సిన్ పనిచేయటం, పని చేయకపోవటం అనేది ఉంటుంది. మరికొన్ని సార్లు వ్యాక్సిన్‌ని సరైన ఉష్ణోగ్రతల మధ్య నిల్వ చేయకపోవడం వల్ల కూడా అది సరిగ్గా పని చేయదు. వ్యాక్సిన్ పని చేయక పోవటానికి, ఈ విధంగా చాలా కారణాలు ఉంటాయి.

ఒకసారి వ్యాక్సిన్ వేసుకుంటే ఇక ఎప్పటికీ యాంటీ బాడీస్ ఉత్పత్తి అవుతూనే ఉంటాయా..? లేదా ఆల్ రెడీ ఉత్పత్తి అయిన యాంటీబాడీస్ ఎప్పటికీ అలానే వైరస్ రాక కోసం కాచుకుని కూచుంటాయా..?

ఉత్పత్తి అయిన

యాంటీ

బాడీస్ 3

నెలలు

ఉండొచ్చు, 3

సంవత్సరాలు

లేదా

అంతకంటే

ఎక్కువ కూడా

ఉండొచ్చు.

కాదంటే 3

రోజులే

ఉండొచ్చు. అది వారి శరీర తత్వం, తీసుకునే ఆహారం, హెల్త్ ప్రొఫైల్, వయస్సు మొదలగు అంశాలపై ఉంటుంది. (ఈ విషయంలో ఇంకా రీసెర్చ్ జరగాల్సి ఉంది).

ఒకసారి కరోనా వస్తే మళ్ళీ 100 శాతం ఖచ్చితంగా రాదా..?

అలా అని ఖచ్చితంగా చెప్పలేం. ఒకసారి కరోనా వచ్చి తగ్గిపోయింది అంటే మన శరీరంలో ఉత్పత్తి అయిన యాంటీబాడీస్ ఆ వైరస్‌తో పోరాడి, ఆ వైరస్ పనిబట్టి విజయం సాధించినట్టు లెక్క. ఇక రెండోసారి కరోనా సోకినప్పుడు, ఒకేసారి అత్యధిక సంఖ్యలో వైరస్‌లు వచ్చి దాడి చేస్తే లేదా ఆ టైంలో మనలో యాంటీ బాడీస్ సరైన మోతాదులో లేకపోతే.. మనకు మళ్ళీ కరోనా పాజిటివ్ వస్తుంది. మంచి ఆహారం తీసుకొని డి విటమిన్, సీ విటమిన్ లాంటివి కరెక్ట్ మోతాదులో ఉంటే, యాంటీ బాడీస్ యాక్టివ్‌గా ఉంటే మరొకసారి కరోనా రాకుండా ఉండే అవకాశం కూడా ఉంటుంది.

ఒకసారి కరోనా వచ్చినవాళ్ళు, వ్యాక్సిన్ తీసుకున్న వాళ్ళు ఇద్దరూ సమానమేనా..?

ఒక రకంగా ఇద్దరూ సమానమే

అని చెప్పొచ్చు. కరోనా వచ్చి పోయిన వాళ్ళకి వారి లోపల యాంటీ బాడీస్ ఆల్ రెడీ ఉంటాయి. వ్యాక్సిన్ వేసుకొన్న వాళ్ళ ఒంట్లో కూడా (ఆ వ్యాక్సిన్ సరిగ్గా పనిచేస్తే..) యాంటీ బాడీస్ తయారై ఉంటాయి. ఈ విధంగా చూస్తే.. ఒకసారి కరోనా వచ్చి తగ్గిన వాళ్ళూ, వ్యాక్సిన్ వేయించుకున్న వాళ్ళూ ఇద్దరూ సమానమే.

వ్యాక్సిన్ వేసుకున్నాక అది పనిచేస్తుందో లేదో తెలుసుకోవటం ఎలా..?

యాంటీ బాడీస్ టెస్ట్ చేపించుకుంటే తెలుస్తుంది.

ఏ యే యాంటీ బాడీస్ టెస్ట్ చేపించుకోవాలి.

ఐజీజీ, ఐజీఎం అనబడే రెండు రకాల యాంటీ బాడీస్ టెస్ట్‌లు చేయించుకోవచ్చు.

వ్యాక్సిన్ తీసుకోను, మంచి ఆహారం తీసుకుంటాను. ఆరోగ్య కరమైన జీవన విధానం పాటిస్తాను. వ్యాక్సిన్ తీసుకోకపోయినా పరవాలేదా..? వైరస్ సోకినా ఏమీ కదా..?

ముందే చెప్పినట్లు వ్యాక్సిన్ అనేది మనలో ఉన్న రక్షణ కణాలు తయారు చేసే వ్యవస్థని నిద్ర లేపుతుంది. మీ

శరీరంలో ఉన్న రక్తక కణాలు ఆల్ రెడీ జాగరూకతతో ఉండి ఉంటే వ్యాక్సిన్ తీసుకోకపోయినా మీకు ఏమీ కాకపోవచ్చు. కానీ అదెలా తెలుస్తుంది..? తెలియదు. కాబట్టి ఏమాత్రం రిస్క్ తీసుకోకూడదు అంటే.. వ్యాక్సిన్ తీసుకోవడమే అన్నివిధాలా ఉత్తమం. కోవిషీల్డ్ వ్యాక్సిన్ ఎలా పనిచేస్తుంది..?

కోవిషీల్డ్ వ్యాక్సిన్ అంటే ఎడినో వైరస్ ని ఎక్కించటం.

కరోనా వైరస్ కి ఉత్పత్తి అయ్యే యాంటీ బాడీస్, ఎడినో వైరస్ కి ఉత్పత్తి అయ్యే యాంటీ బాడీస్ రెండూ ఒకటే.

కోవిషీల్డ్ ద్వారా ఎడినో వైరస్ వెక్టార్ వ్యాక్సిన్ మన శరీరంలో ఎక్కించినా అవే యాంటీ బాడీస్ ఉత్పత్తి అవుతాయి.

కోవిషీల్డ్ వ్యాక్సిన్ వేయించుకున్నాను. సెకండ్ డోస్ తర్వాత కొన్ని రోజులకు యాంటీ బాడీస్ టెస్ట్ చేపించుకున్నాను. కాని

యాంటీబాడీస్ ఏమీ లేవు. అదెలా సాధ్యం? అంటే వ్యాక్సిన్ పని చేయలేదా ఏంటి..?

ఇక్కడ ఒక మతలబు ఉంది. మనం గతంలో ఎడినో వైరస్ కి గురి అయ్యి ఉంటే ఆ సమయంలో యాంటీ బాడీస్ ఉత్పత్తి అయ్యి, ఆ వైరస్ కు సంబంధించిన సమాచారం మన రక్తకణ కణాల మెమోరీలో ఉంటుంది. ఈసారి ఎడినో వైరస్ ఒకటో రెండో

వ్యాక్సిన్ ద్వారా ఎక్కించినా వందలు, వేల సంఖ్యలో యాంటీ బాడీస్ ఉత్పత్తి కావు. కానీ నిజం గా కరోనా వైరస్ కి గురి అయితే యాంటీ బాడీస్ ఉత్పత్తి అవుతాయి. సో.. గతంలో ఎడినో వైరస్ వల్ల ఏదో ఒకటి వచ్చిన వాళ్ళకి ప్రస్తుతం కరోనా వచ్చినా త్వరగా తగ్గిపోవటానికి స్కోప్ ఉంటుంది. వ్యాక్సిన్ ఒకొకరికి ఒకోలా ఎందుకు పనిచేస్తుంది..?

చికెన్ కర్రీ చేసి 100 మందికి పెట్టి

ఇలాంటి వాటిని బట్టి వ్యాక్సిన్ ఎంత వరకు పనిచేస్తుంది, ఎంత వరకు పని చేయట్లేదు అనేది ఉంటుంది.

వ్యాక్సిన్ వేయించుకున్నాక సినిమా నటులు, రాజకీయ నాయకుల లాగా ఎక్కడ పడితే అక్కడ గుంపులు గుంపులుగా ఇష్టం వచ్చిన రీతిలో తిరుగుతూ ఉండొచ్చా..?

ఉండ కూడదు. వ్యాక్సిన్ తీసుకున్నాం అంటే మన పక్కన ఇద్దరు అంగ రక్తకులు రెడీగా ఉన్నట్లు లెక్క అంతే..

దొంగలు (కరోనా వైరస్ లు) ఒకేసారి 10 మంది, 20 మంది వస్తే మన పని అవుట్. ఉన్న ఆ ఇద్దరు అంగరక్తకులు మనల్నే కాపాడుతారు..? అందుకే వ్యాక్సిన్ వేసుకున్నా, వేసుకోకపోయినా మాస్క్ ధరించటం, జాగ్రత్తలు పాటించటం అన్నీ కంపల్సరీ. వ్యాక్సిన్ వేసుకుంటే మందు తాగకూడదా..?

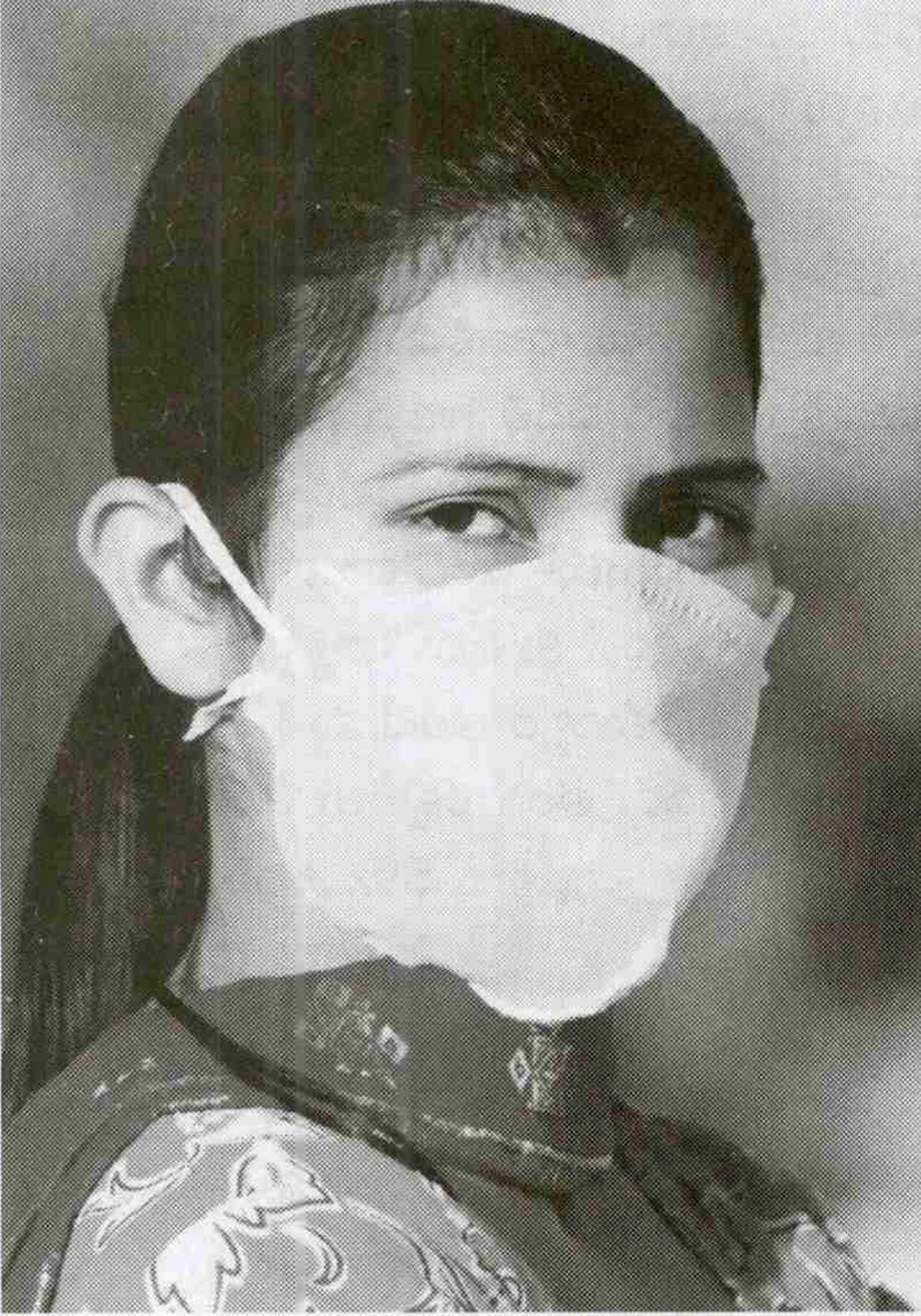
కరోనా జాగ్రత్తలు

- ఉదయం, సాయంత్రం ఆక్సిజన్ లెవెల్స్ చెక్ చేసుకోండి.
- 94 కంటే తక్కువగా ఉంటే రిపోర్టు చేయండి
- రోజుకొక్కసారి 6 నిమిషాలు నడక పరీక్ష చేసుకోండి.
- ముందుగా ఆక్సిజన్ శాచురేషన్ నోట్ చేయండి. ఆరు నిమిషాలు నడవండి. ఆ తరువాత మళ్ళీ ఆక్సిజన్ శాచురేషన్ చెక్ చేసుకోండి. ముందు రీడింగ్ కంటే 3 శాతం కన్నా ఎక్కువగా ఆక్సిజన్ శాచురేషన్ తగ్గితే రిపోర్టు చేయండి.
- రోజూ ఉదయం, సాయంత్రం టెంపరేచర్ చెక్ చేసుకోండి.
- 98.6 డిగ్రీల ఫారెన్ హీట్ వరకు సాధారణమే. జ్వరం ఎక్కువగా ఉన్నట్లు అనిపిస్తే లేదా ఆయాసం దమ్ము అనిపించినా రిపోర్టు చేయండి.
- ఏవైనా ప్రత్యేకమైన రోగ లక్షణాలుంటే రిపోర్టు చేయండి.

ఎలా ఉంది అంటే కొందరు ఉప్పు తక్కువ అయ్యింది అనీ, ఇంకా కొందరు ఉప్పు కొంచెం ఎక్కువైంది అనీ అలా తలా ఒకరకంగా చెప్తారు. నిజానికి అందరూ కర్రే. వాళ్ళ శరీరంలోని కెమికల్స్ కాంబినేషన్స్ వల్ల వాళ్ళు అలా చెప్తారు. వ్యాక్సిన్ కూడా అంతే, ఎవరి శరీరంలో ఎంత కాల్షియం ఉంది, ఎంత డీ-విటమిన్ ఉంది, ఎంత సి-విటమిన్ ఉంది..

స్మోకింగ్ చేయకూడదా..?

సాధారణం గానే ఆల్కహాల్, స్మోకింగ్ మంచిది కాదు. ఆ అలవాట్లు మన రక్తకణ వ్యవస్థని బలహీన పరుస్తాయి. వ్యాక్సిన్ వేసుకున్న కొన్ని రోజులు కనీసం యాంటీ బాడీస్ ఉత్పత్తి అయ్యే వరకైనా కొన్ని రోజులు ఆల్కహాల్ కి, స్మోకింగ్ కి దూరంగా ఉంటే మంచిది. వ్యాక్సిన్ వేసుకున్నాక కొన్ని రోజులకు తాగొచ్చా, స్మోకింగ్ చేయొచ్చా..?

డోస్ ఎప్పుడు తీసుకోవాలి?

ప్రస్తుతం ఉన్న గైడ్ లైన్స్‌ను బట్టి కొవాగ్జిన్ ఐతే 4-6 వారాలు, కోవిషీల్డ్ 6-8 వారాల గ్యాప్‌తో సెకండ్ డోస్ తీసుకోవాల్సి ఉంటుంది.

వ్యాక్సిన్ వేసుకున్నాక ఏమైనా అవుతుందా..?

మనిషి మనిషిని బట్టి, అది పని చేస్తుందా లేదా చేస్తే, ఎంత మోతాదులో పని చేస్తుంది అనేదాన్ని బట్టి, మీ మీ హెల్త్ ప్రొఫైల్స్‌ని బట్టి ఆధారపడి ఉంటుంది. కాని సాధారణంగా 2-3 రోజులు ఫీవర్, వ్యాక్సిన్ ఇంజెక్షన్ చేసిన దగ్గర కొంచెం నొప్పి

కొంచెం ఎక్కువ రక్తణ ఉంటుంది. ఎ బ్లడ్ గ్రూపు వాళ్ళకి కొంచెం తక్కువ రక్తణ ఉంటుంది. అందుకే ఎ-వాళ్ళు కొంచెం ఎక్కువ జాగ్రత్త ఉండాలి. అయితే ఇది 1-10% మాత్రమే. ఎవరికైనా వస్తుంది, ఎవరు అయినా జాగ్రత్తగానే ఉండాలి, అందరూ ఈక్వల్ గానే జాగ్రత్తగానే ఉండాలి. సాధారణ జాగ్రత్తలు ఏమిటి..?

డి - విటమిన్ కోసం రోజుకి 30 నిమిషాలు ఎండలో నిలబడటం లేదా డి విటమిన్ ట్యాబ్లెట్స్ వేసుకోవటం, సి విటమిన్ ట్యాబ్లెట్స్ లేదా ఫ్రూట్స్ తగిన మోతాదులో తీసుకోవడం, మంచి ఫౌస్టిక ఆహారం, తగిన వ్యాయామం, మొదలగు సాధారణ జాగ్రత్తలతో పాటు... బయటికి వెళ్తే మాస్క్ ధరించటం. బయట ఏమి ముట్టుకున్నా శానిటైజర్స్ వాడటం లేదా సబ్బుతో చేతులు కడుక్కోవడం, ఇతరులతో ఆరు అడుగుల వరకు భౌతిక దూరం పాటించటం మొదలైనవి చేయాలి.

రకరకాల మనుష్యులు, పత్రికలు, టీవీలు, డాక్టర్లు రకరకాలుగా చెప్తున్నారు. ఏది నమ్మాలి..?

చాలా మంది డాక్టర్స్ తో పాటు, మనుష్యులు, పత్రికలు, టీవీల్లో చాలా ఫేక్ సమాచారం ఉంది. ఎవరినీ పూర్తిగా నమ్మొద్దు నాతో సహా.. మీకు మీరే సాధారణ జాగ్రత్తలు తీసుకోండి. భయపడాల్సిన అవసరం లేదు, కానీ ఏమాత్రం అజాగ్రత్తగా ఉండవద్దు. మీ రక్తణ మీ చేతుల్లోనే ఉంటుంది. వైరస్ మీ దగ్గరకు కావాలని రాదు. మీకు మీరై దాని దాని దగ్గరలోకి వెళ్తే మాత్రం మీకు తప్పకుండా అంటుకుంది. ♦

తప్పుడు అనుకుంటే తాగొచ్చు, స్మోకింగ్ చేయొచ్చు. కాని దాని వల్ల మీలో ఉత్పత్తి అయిన యాంటీ బాడీస్ కొన్ని అయినా ఖచ్చితంగా తగ్గిపోతాయి.

వ్యాక్సిన్ వేసుకుంటే ఆహారపు అలవాట్లు మార్చుకోవాలా..?

వ్యాక్సిన్‌కి ఆహారపు అలవాట్లకి సంబంధం ఏమీ లేదు. ఇష్టం వచ్చిన ఫుడ్ తినొచ్చు.

కొవాగ్జిన్ బెటర్ ఆ..? కోవిషీల్డ్ బెటర్ ఆ..?

రెండూ బెటరే.. ఐతే సాధారణంగా డెడ్ వైరస్ ఉన్న వ్యాక్సిన్ కొంత బెటర్ అంటున్నారు కాని ఏ వ్యాక్సిన్ అయినా, అది మీ శరీరతత్వాన్ని బట్టి, మీ శరీరంలోని హెల్త్ ప్రొఫైల్, కెమికల్స్ స్థాయిని బట్టి ఉంటుంది. అన్ని వ్యాక్సిన్‌లూ అందరికీ ఒకేలా పనిచేయవు.

కొవాక్సిన్ సెకండ్ డోస్ ఎప్పుడు తీసుకోవాలి? అలాగే కోవిషీల్డ్ సెకండ్

ఉంటుంది.

ఫీవర్ వస్తే వ్యాక్సిన్ పనిచేస్తుంది అని అనుకోవచ్చు..?

అలా ఏమీ ఉండదు. పనిచేస్తున్నా ఫీవర్ రావచ్చు, రాకపోవచ్చు, పని చేయకపోయినా వేరే కారణాల వల్ల కూడా ఫీవర్ రావొచ్చు, రాకనూ పోవచ్చు. సమాధానం అవును మరియు కాదు అని చెప్పాల్సి ఉంటుంది.

ఏ వయస్సు వారు వ్యాక్సిన్ వేసుకోవచ్చు ?

ప్రస్తుతం 45 మరియు ఆపైన ఉన్న వారికి ఇస్తున్నారు. ముందు ముందు 18 ఆపైన కూడా ఇవ్వొచ్చు.

వ్యాక్సిన్ స్టాక్ లేదు అంటున్నారు..?

అది ప్రభుత్వాలను, కంపనీలను, వ్యాక్సిన్ సెంటర్స్‌ను అడగాలి. బ్లడ్ గ్రూప్స్‌ను బట్టి కరోనా తీవ్రత ఉంటుందా..?

ఉంటుంది. బ్లడ్ గ్రూపు వాళ్ళకి

స్వతంత్రత!

ఆయన రైతు. ఆమె గృహిణి. ఇద్దరి మధ్య 15 ఏళ్లకుపైగా అంతరం ఉంది. ఆమె చిన్నవయస్సులోనే ఆయనికిచ్చి వివాహం చేశారు పెద్దలు. వారికి ఇద్దరు పిల్లలు. ఒకరికి పెళ్లయింది. తల్లి ఒకచోట. తండ్రి మరో చోట. కొడుకు వేరుగా ఉంటున్నారు. ఎవరికి వారు స్వతంత్రతను ఎందుకు కోరుకున్నారు తెలియాలంటే ఇది చదవాల్సిందే.

ఆ రోజు చాలా రోజుల తరువాత ఐదవ అదాలత్లో కేసులు తక్కువగా ఉన్నాయి. అబ్బో జనాల్లో మంచి అవగాహన వచ్చినట్లుంది. ఈ రోజు కేసులే లేవు. ఎప్పుడూ ఇలా ఉంటే ఎంత బాగుంటుంది అని నవ్వుకుంటున్నారు ఐదవ పెద్దలు. ఇంతలో 25-30 ఏళ్ల మధ్య వయసు యువకుడు అక్కడికొచ్చాడు. 'మీతో మాట్లాడాలి' అన్నాడు. కంప్లయింట్ రాసి ఇవ్వమంటే అలాగే ఇచ్చాడు. 'ఇప్పుడు చెప్పు నీ సమస్య ఏమిటి?' అని అడిగారు ఐదవ పెద్దలు. 'మేడం నేను చిన్న ప్రైవేటు కంపెనీలో పని చేస్తున్నాను. ఐటిఐ చదివాను. మా మేనమామ కూతురుతో నాకు పెళ్లయింది. ఒక బాబు కూడా ఉన్నాడు' అన్నాడు. 'అయితే ఇంకెంటి సమస్య. అంతా బాగానే ఉంది కదా' అని ఐదవ పెద్దలన్నారు. 'నా సమస్య మా అమ్మా నాన్నలే. నాకు ఒక తమ్ముడు కూడా ఉన్నాడు. వాడు బీటెక్ చదువుతున్నాడు. కానీ మా అమ్మానాన్నలు కలిసి ఉండరు. అమ్మ గుడివాడలో చిన్న బట్టల వ్యాపారం

చేస్తుంది ఇంట్లోనే. అక్కడికి దగ్గర్లోని పల్లెలో ఉన్న కొద్దిపాటి పొలంలో పనులు చేసుకుంటూ తన బతుకు తును బతుకుతున్నారు నాన్న. నేను, నా భార్య, బాబును తీసుకొని వారానికి ఒకసారి వెళ్లి నాన్నను చూసి వస్తుంటాను. అప్పుడప్పుడూ మా అత్తయ్య, మామయ్య కూడా వస్తారు మాతో. నేను మొన్నటి వరకూ అమ్మతో కలిసే ఉన్నాను. ఈ మధ్యే వేరుపడ్డాను' అని అన్నాడు.

'అమ్మ తన కష్టాధింతతో వ్యాపారం వృద్ధి చేసుకుంటోంది. రూపాయికి మరో రూపాయి ఎలా చేర్చాలో మా అమ్మకు చాలా బాగా తెలుసు. కానీ డబ్బులు ఎక్కువ మొత్తం తమ్ముడికే ఇస్తుంది. ఎప్పుడైనా నాకు ఇస్తుంది. ఆమె మాకు ఉన్న చిన్న ఇంటిపైన బ్యాంకు లోను తీసుకొని పై అంతస్తు వేయిస్తోంది. కానీ లోను మాత్రం ముగ్గురం కలిసి కట్టాలంటోంది. నాకు వచ్చే జీతంతో నేను లోను కట్టలేను. అందుకే మీరు మా వాళ్లతో మాట్లాడి మా అమ్మా నాన్న కలిసి ఉండేలా చేయండి' అని అడిగాడు ఆ యువకుడు. వచ్చే వారం

మీ అమ్మగారిని తీసుకొని రమ్మని చెప్పారు ఐదవ పెద్దలు. చెప్పినట్లుగానే తరువాత వారం ఆమెను తీసుకొచ్చాడు. ఆమె తన చిన్న కొడుకును వెంట తీసుకొచ్చింది. తన గతాన్నంతా ఐదవ పెద్దలకు వివరించింది. 'నన్ను, నా మేనమామకు ఇచ్చి చిన్న వయస్సులోనే పెళ్లి చేశారు. అసలు మా అక్కను ఇచ్చి చేద్దామనుకున్నారు. కానీ అక్క అప్పటికే వేరొక వ్యక్తిని ప్రేమించి అతన్నే పెళ్లి చేసుకుంటానంది. ఇంకేమి చేయలేక నన్నిచ్చి చేశారు. మా ఇద్దరికీ వయస్సులో 15 ఏళ్లు అంతరం ఉంది. మావారు పొలం పనులు చేసేవారు. పెద్దగా చదువుకోలేదు. నేను 10వ తరగతి వరకూ చదివాను. మాకు ఇద్దరు పిల్లలు. జీవితం బాగానే సాగుతోంది. కానీ నాకే నచ్చలేదు. నాకు అతనితో కలిసి ఉండాలని అనిపించలేదు. ఇప్పటివరకూ నా జీవితాన్ని అందరూ వాళ్ల చేతుల్లోకి తీసుకున్నారు. ఇకనైనా నా ఆనందం కోసం బతకాలనుకున్నాను. నా దగ్గర ఉన్న కొద్దిపాటి బంగారాన్ని తాకట్టు

పెట్టి బట్టల వ్యాపారం మొదలుపెట్టా. నా అదృష్టం ఏమో అది నాకు కలిసి వచ్చింది. ఇంట్లోనే ఉండి వ్యాపారం చేస్తాను. నా పిల్లల బాధ్యతలు కూడా నేనే తీసుకున్నాను. పెద్ద బాబుకు పెళ్లి చేశాను. నా భర్త కూడా నాకు దూరంగా వెళ్లినా పిల్లల బాధ్యతలు కొన్ని తను కూడా తీసుకున్నారు. కోడలు అన్న కూతురే. మొన్నటి వరకూ నా దగ్గరే ఉన్నారు. ఈ మధ్యే వేరుగా వెళ్లారు. బాబు పెళ్లికి నా భర్త చుట్టం చూపుగా వచ్చారు' అని ఆమె చెప్పారు.

'చాలా రోజులుగా నా డబ్బులు ఎలా వృద్ధి చేయాలి. ఒక రూపాయిని వ్యాపారంలో ఎన్ని విధాలుగా పెట్టాలి వంటి మెళకువలన్నిటికీ నాకు మా ఇంటి ఎదురుగా ఉన్న వ్యక్తి సహాయం చేశారు. నా డబ్బు వృథా కాకుండా రోటేషన్ చేయడంతో వృద్ధి అయింది. అతనికి వివాహం కాలేదు. మంచి వాడు, సాటివాడు అని ఆలోచనతో నేనూ, నా పిల్లలు కూడా అతనితో చనువుగానే ఉంటాం. తరచూ మా ఇంటికి వస్తూనే ఉంటాడు. పిల్లలకు కూడా ఆయనంటే ఎంతో అభిమానం. ఇలాంటి సమయంలో నేనూ, నా భర్త కలిసి ఉండాలని నా పెద్ద కొడుకు పట్టుపడుతున్నాడు' అని అందామె.

'నేను ఏనాడో నా భర్తకు దూరమయ్యాను. మా ఇద్దరి జీవితాలు వేరయ్యాయి. మేం వేర్వేరుగా ఉన్నా పిల్లలకు చేయాల్సిన న్యాయం చేశాం. ఇప్పుడు నేను పెద్ద వయస్సుకు వచ్చిన నా భర్తను భర్తగా అంగీకరించలేను. నా మేనమామగా నా దగ్గరకు వచ్చి ఉంటే నాకు ఎటువంటి అభ్యంతరం లేదు. బాబు ఇంటిపై లోను కట్టకపోయినా పర్వాలేదు. నా

తంటాలు నేను పడతాను. నాకు ఈ వయస్సులో లేనిపోని సమస్యలు వద్దు. ఇప్పటికే నా వయస్సు 50 దాటింది. నేను వ్యాపారం చూసుకుంటూ వీళ్లందరికీ సపర్యలు చేయలేను. నా బాధను అర్థం చేసుకొని నాకు సరైన న్యాయం చేయండి' అని చెప్పిందామె. ఐదవ పెద్దలు ఆమె పెద్ద కొడుకుని పిలిచి వచ్చే వారం మీ నాన్నగారిని తీసుకురమ్మని చెప్పారు. అనుకున్నట్లుగానే తరువాత వారం తండ్రితో వచ్చాడు. 'మేడం మీరు మాట్లాడుతూ ఉండండి. నేను బయటకు వెళ్లి వస్తాను' అని చెప్పి వెళ్లిపోయాడు ఆ యువకుడు. మామూలు ప్రశ్నలు అయ్యాక ఆయన ఇలా చెప్పారు. 'మేడం మీ వద్దకొచ్చే ముందు నేను చాలా ఆలోచించాను. ఇక్కడ వాతావరణం ఎలా ఉంటుందో. ఏకపక్షంగా మాట్లాడతారేమో అనుకున్నాను. కానీ మీరంతా చాలా ఉన్నతమైన ఆలోచనలు ఉన్నవారని మీరు నన్ను గౌరవించే విధానాన్ని బట్టి నాకు అర్థమైంది.

మీకు ఇప్పుడు నా సమస్య తెలిసే ఉంటుంది. నేను ఇక అక్కడికి వెళ్లి ఉండలేను. నా ఉనికిని భరించలేని చోట నేను ఎలా బతకగలను. ఆమె జీవితం ఆమె తనకు నచ్చినట్లుగా మలుచుకుంది. నేను నా పొలంలో చిన్న ఇంట్లో ఉండి నాకు కావల్సిన గింజలు పండించుకుని తింటూ కాలక్షేపం చేస్తున్నా. మేం ఇద్దరం కూడా స్వతంత్ర జీవితానికి అలవాటు పడ్డాం. అలా అని పిల్లల్ని మేం నిర్లక్ష్యం చేయలేదు. దయచేసి ఈ వయస్సులో నన్ను ఇబ్బంది పెట్టి నా గౌరవాన్ని తగ్గించేలా తీర్చివ్వకండి. పిల్లల

తరుపున ఏ సమస్య వచ్చినా నేను చూసుకుంటాను' అని చెప్పి నమస్కరించి ఎంతో సంస్కారవంతంగా మాట్లాడి వెళ్లిపోయాడు.

ఇంతకీ అక్కడ సమస్య ఏమంటే ఆ పెద్దాయనకు ముఖం మీద, చేతుల మీద పెద్ద సైజులో తెల్ల మచ్చలు కనిపిస్తున్నాయి. అదే ఆ దంపతుల సమస్య అని అర్థమైంది. ఈ పరిస్థితుల్లో ఎవరి పద్ధతిలో వాళ్లు జీవిస్తున్నారు. ఒకరిపై ఒకరు నిందలు వేసుకోవడం లేదు.

కించపరుచుకోలేదు. వారు చేసిన తప్పేంటి? వీరి వల్ల ఎవరికీ ఏ విధమైన నష్టం లేదు కదా. అన్ని సమస్యలూ ఒకే విధంగా ఉండవు. పరిష్కారం లేని సమస్యలు ఇలాంటివి కూడా ఉంటాయి. ఈ సమస్యను ఆ దంపతులే పరిష్కరించేసుకున్నారు. కేవలం డబ్బు కోసం కొడుకు వారిద్దరినీ కలపాలనుకున్నాడు. అందుకే కొడుకుని పిలిచి నచ్చజెప్పి నీవు 30 ఏళ్ల వాడివి. నువ్వు మీ అమ్మనాన్నలకు సమస్య సృష్టించకు. నీ జీవితం నువ్వు చూసుకో. వారి స్వేచ్ఛను కాదనడానికి మనం ఎవరం అన్నారు ఐదవ పెద్దలు. విడిగా ఉన్నా మీ తల్లిదండ్రులు ఉన్నతంగానే ఉన్నారు. వారిని గౌరవించు అని చెప్పారు. జీవితంలో సర్దుకుపోతున్న సమయంలో ఆ దంపతుల మధ్య చెప్పుకోలేని సమస్య వచ్చి చేరింది. వారికి తోచిన పరిష్కారం వారు చేసుకున్నారు. ఎవరికి వారు గౌరవంగా జీవిస్తున్నారు. ఒకరికొకరు వారి ఆలోచనను గౌరవించుకున్నారు. వారికి లేని సమస్య పిల్లలకెందుకు అని ఆ యువకుడికి చెప్పి పంపారు ఐదవ పెద్దలు. ♦

మానవీయతను తట్టిలేపే ఐడీ

ఒక పని
అప్పచెబుతారు. ఆ
రోజు ఇంట్లో
ఉంటుంది కాబట్టి
రంగు వెలిసిన
అపార్ట్‌మెంట్

ఎవరో తనకు గుర్తు లేదని చెప్పి
చేతులు దులుపుకొంటాడతను.

ఈ టెన్షన్‌లోనే ఆ రాత్రి
పార్టీ జరుగుతుంది. సిటీలో వీక్
ఎండ్స్‌లో జీవితం ఎలా గడుస్తుందో
మనకు చెబుతుంది ఆ సీన్. ఆ
తాగుడు, సిగరెట్లు మధ్య కూడా
వారిలో ఉండే మానవ హృదయ
స్పందన ఇది. చారు పెయింటర్‌ను
మర్చిపోలేకపోతుంది. ఆమె రూట్స్
మనకు అక్కడ అర్థం అవుతాయి.
ఆమె సిక్కిం యువతి. తోటి సిక్కిం
కుర్రాన్ని ఈ విషయంగా సహాయం
అడుగుతుంది చారు. అతను
మరుసటి రోజు కొంత వరకు
ఆమెతో తిరిగి మనకే ఇక్కడ భద్రత
లేదు, నువ్వు ఇంకొకటి నెత్తికి
తెచ్చావు అని విసుక్కుంటాడు.
మిగతా రూమ్మేట్స్ నుండి కూడా
పెద్ద సాయం రాదు. ఇక ఆ
పెయింటర్ ఐడీ కోసం చారు వంటరి
అన్వేషణ మొదలు అవుతుంది. ఈ
మధ్యలోనే ఆ పెయింటర్
చనిపోయినట్లు వార్త తెలుస్తుంది.

నిజానికి ఆమె డబ్బులు ఖర్చు
అవటం తప్ప చారుకి జరిగిన నష్టం

మ రొక గొప్ప సినిమా
'ఐడీ'. 'భారతీయ సినిమా
ఇన్ని అద్భుతాలు చేసిందా?
అదీ ఇటీవల కాలంలో?'

అని ఆశ్చర్యపడుతూనే ఈ సినిమా
అంతా చూశాను. 2012లో వచ్చిన
ఐడీ సినిమా గురించి పెద్దగా ఎవరూ
మాట్లాడినట్లు లేదు. హిందీలో వచ్చిన
ఈ సినిమా కొన్ని ఫిల్మ్ షోస్‌లో
ప్రదర్శింపబడింది కానీ, ఖచ్చితంగా
పెద్దగా డబ్బులు వచ్చి ఉండవు.
బాంబేలోని ఒక ప్రైమ్ లోకాలిటీలో
అపార్ట్‌మెంట్ దొరుకుతుంది
'చారు'కి. ఇద్దరు ఫ్రెండ్స్‌తో కలిసి
ఆమె దాన్ని పంచుకుంటుంది. కొత్త
అపార్ట్‌మెంట్‌లో సాయంత్రం లిక్కర్
పార్టీ. రేపు అటెండ్ కాబోతున్న ఒక
ప్రామిసింగ్ మార్కెటింగ్ ఇంటర్వ్యూ.
ఎక్సైట్‌మెంట్‌తో ఉంటుంది.
రూమ్‌మేట్స్ వర్క్‌కు వెళుతూ చారుకు

గోడకు పెయింటింగ్ వేయించమని.
పెయింటర్‌ను కూడా ఫ్రెండ్ మాట్లాడి
పంపుతుంది.

అక్కడే అసలు కథ మొదలు
అవుతుంది. మంచి నీళ్లు కావాలని
అడిగి పని చేసుకుంటున్న
పెయింటర్ సడన్‌గా పడిపోతాడు.
స్పృహ తప్పి ఉన్న అతన్ని ఏమి
చేయాలో తెలియక పరుగులు
పెడుతుంది చారు. వాచ్‌మాన్
సహాయంతో దగ్గరలోని హాస్పటల్‌కి
తీసుకొని వెళుతుంది. అత్యవసరంగా
రూ.21000 కట్టాల్సి వస్తే
గత్యంతరం లేక కడుతుంది.
ఎంఆర్ఐ స్కాన్ తీసి అతనికి
అర్జెంట్‌గా బ్రెన్ సర్జరీ చేయాలని
అంటారు. ఏమి చేయాలో పాలుపోక
అతన్ని పంపిన కాంట్రాక్టర్ దగ్గరకు
వెళతారు రూమ్మేట్స్. అతనిని ఇంకో
వ్యక్తి ద్వారా పంపాననీ, అతను

ఏమిలేదు. పోలీస్ కష్టదీలోకి శవం వెళ్లిపోతుంది.

అతని వస్తువులు వెదుకుతుంటే అతని పాడైపోయిన పర్స్ లో ఒక చిన్ని పాప ఫోటో కనబడుతుంది. ఆ ఫోటోను చూసి ఆమె బాధ్యత నుండి పూర్తిగా తప్పించుకోలేక లేకపోతుంది. పోలీస్ స్టేషన్ కూ, మార్చురీకి, కాంట్రాక్టర్ ఇంటికి ఆమె తిరుగుతూనే ఉంటుంది.

చివరకు శవం ముఖాన్ని ఫోటో తీసుకొని అతని ఆచూకీ కోసం బయలుదేరుతుంది. అక్కడ నుండి బాంబే అట్టడుగు జీవితం చారూకీ, మనకీ కూడా ఓపెన్ అవుతుంది. బాంబేలో ఉన్న 'మన్ ఖుర్ద్' లాంటి ఆసియాలోనే అతి పెద్ద చెత్త విసర్జన స్థలం పక్కన ఉన్న స్లమ్స్ కు దారి తీస్తుంది కథ. ఐడెంటిటీ, ఆదరవా లేనీ వేలాది వలస పక్షులను చూపిస్తుంది. ఎవరికీ తెలియకుండా అదృశ్యం అయిపోతున్న మనుషుల గురించి చెబుతుంది కథ.

చనిపోయినపుడు పేర్లతో కాకుండా సంఖ్యతో మాత్రమే గుర్తించబడుతున్న అనామకుల గురించి చెబుతుంది కథ. భారతదేశంలోనే కాదు, ప్రపంచవ్యాప్తంగా వలసజీవుల దయనీయ స్థితి మనసును కలిచివేసేటట్లు గుర్తుకు తెప్పిస్తుంది. కడుపు చేత పట్టుకొని పనుల కోసం నిలువు కాళ్లతో గంటలు తరబడి వేచి

చనిపోయినపుడు పేర్లతో కాకుండా సంఖ్యతో మాత్రమే గుర్తించబడుతున్న అనామకుల గురించి చెబుతుంది కథ. భారతదేశంలోనే కాదు, ప్రపంచవ్యాప్తంగా వలసజీవుల దయనీయ స్థితి మనసును కలిచివేసేటట్లు గుర్తుకు తెప్పిస్తుంది. కడుపు చేతిలో పట్టుకొని పనుల కోసం నిలువు కాళ్లతో గంటలు తరబడి వేచి ఉంటున్న వారిలో కూడా ఉన్న సహృదయత, తోటి పనివాడి పట్ల మరచిపోని బాధ్యతను దృశ్యమానం చేస్తుంది ఈ సినిమా.

ఉంటున్న వారిలో కూడా ఉన్న సహృదయత, తోటి పనివారి పట్ల మరచిపోని బాధ్యతను దృశ్యమానం చేస్తుంది ఈ సినిమా.

స్లమ్ ఏరియాల్లో జరిగే స్థానిక సమస్యల ఉద్యమాలు, మత సంస్థల ఉనికి గురించి కూడా చెబుతుంది ఈ కథ. శవం ఫోటోని ఫోన్ లో పెట్టుకొని వంటరిగా తిరుగుతున్న చారుకు ఒక ట్రాన్స్ జండర్ ప్రమాదం నుండి తప్పించి సహాయం చేస్తుంది. చివరకు చారూకి తెలిసిన సమాచారం పరిమితమైనదే. ఆ పెయింటర్ కొద్ది సేపు 'సమీర్, ఇంకొద్ది సేపు 'ఇక్బాల్ తమ్ముడు' గానే మిగిలిపోతాడు. పనికి రాబోయే ముందు అతను.. పరుగులు పెడుతున్న మెట్రో ఎక్కబోతూ పడిపోయాడని మాత్రమే

తెలుసుకోగలుగుతుంది. ఆ దెబ్బ అతని ప్రాణం తీసిందని అర్థం చేసుకుంటుంది. ఈ సినిమాలో సహజంగా తీయటానికి ఫోన్లో ఒక ఫోటో పట్టుకొని 'ఇతను మీకు తెలుసా!' అని అడుగుతూ స్లమ్స్ లో తిరిగారట సినిమా బృందం. బక్కచిక్కిన ముఖాలతో, గుంటలు పడ్డ కళ్ళతో వారి సహజ సహాయ స్వభావాన్నీ వారి ముఖకవళికల్లో చక్కగా పట్టుకోగలిగారు. ఇండియన్ ఇనిస్టిట్యూట్ ఆఫ్ ఫిల్మ్ అండ్ టెలివిజన్ (ఐఐఎఫ్ టీ) నుండి వచ్చిన కుర్రాళ్లలో ఈ సినిమా డైరెక్టర్ 'కమల్ కె ఎం' ఒకరు. (ఎం అంటే మహమ్మద్. ఆ 'ఎం' అతను లాస్ ఏంజెల్స్ లో హాజరు కావాల్సిన తన సొంత సినిమా ప్రీమియర్ కు వీసా ఇవ్వకుండా చేసింది) కేరళలోని అందరికీ తెలిసిన కమ్యూనిస్టు యాక్టివిస్టు మహ్మద్ కొడుకు ఈ కమల్. రాజీవ్ రవి లాంటి ప్రధాన స్రవంతి సినిమా మేకర్స్ కొందరు కలిసి ఈ సినిమాను ప్రొడ్యూస్ చేశారు.

'లైయర్స్ డైస్'లో నటించిన సిక్కిం నటి 'గీతాంజలి తప్ప' చారూగా నటించింది. 'డిస్ ప్లేస్ మెంట్' సమస్యను అప్పర్ క్లాస్ కు అర్థం చేయించే ప్రయత్నమే ఇది, అందుకే కథా నాయికను అక్కడ నుండే తీసుకొన్నాను అన్నారు కమల్. నిజంగా ఇది చాలా ముఖ్యమైన విషయం. ♦

నేతల వర్ధంతి కార్యక్రమాలు..

- తిరుపతిలో ఐదవ
ఆధ్వర్యంలో అంబేద్కర్ 130వ
జయంతి సదస్సు
నిర్వహించారు. ఈ సదస్సులో
సామాజిక కార్యకర్త, రచయిత
అరుణ గోగులమండ,
వేమేశ్వరి, ఐదవ రాష్ట్ర
కార్యదర్శి రమాదేవి, శ్రామిక
మహిళ రాష్ట్ర కన్వీనర్
కె.ధనలక్ష్మి ప్రసంగించారు.

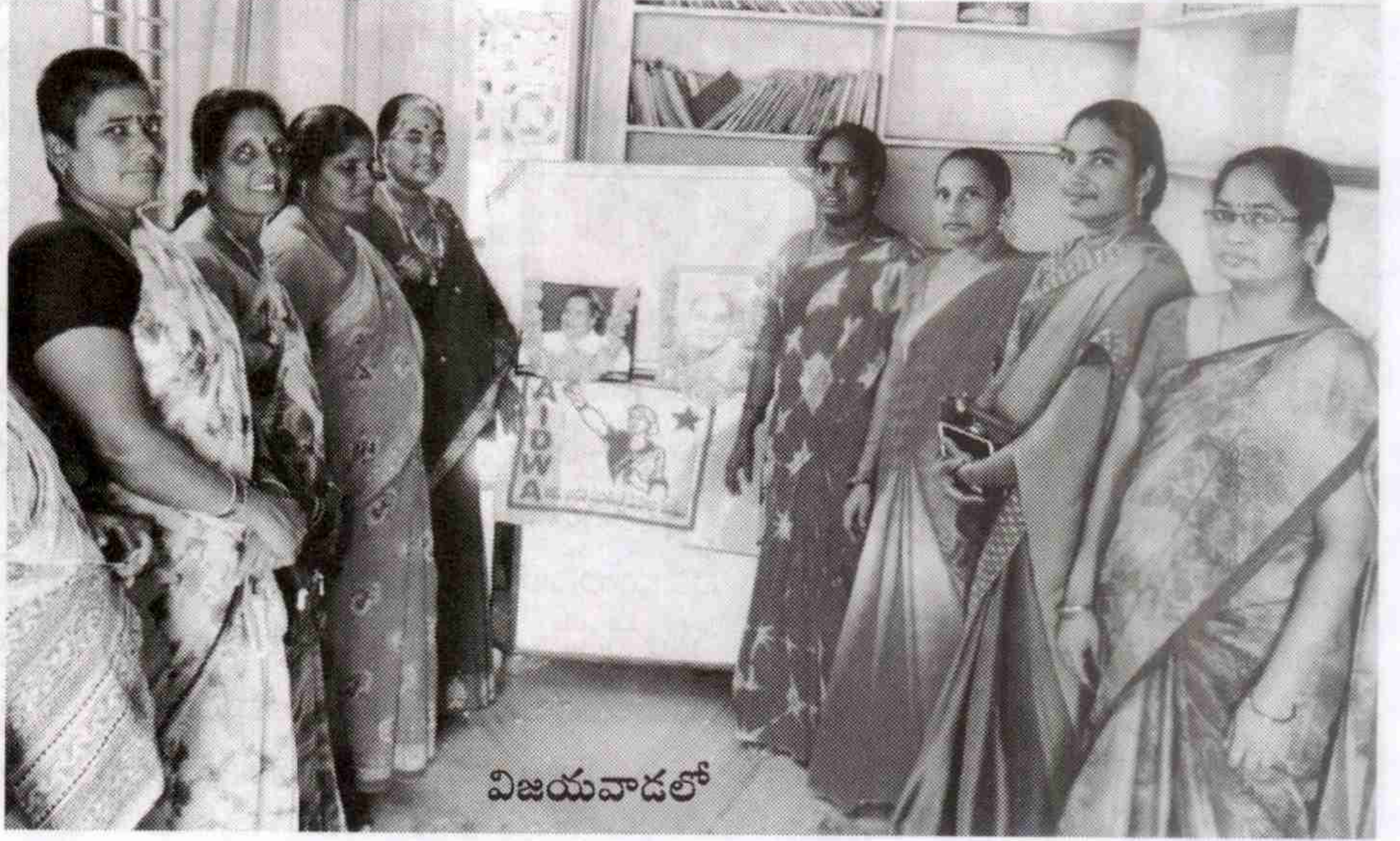
- పార్వతీపురం జిల్లా ఐదవ
ఆధ్వర్యం శ్రీదేవి తల్లి
మరణించిన సందర్భంగా
విజయనగరం ఐదవ జిల్లా కమిటీ
నివాళి అర్పించింది.

- కమ్యూనిస్టు ఉద్యమ నిర్మాత,
కామ్రేడ్ బసవపున్నయ్యగారి వర్ధంతి
సందర్భంగా సీపీఎం, ఐదవ
నాయకులు తిరుపతిలో సభ
నిర్వహించి నివాళులు అర్పించారు.

- అమలాపురంలోని
ఈదరపల్లిలో బొంతువారిపేటలో
ఐదవ నూతన కమిటీ సమావేశం,
మోటూరి ఉదయం వర్ధంతి
కార్యక్రమాన్ని ఐదవ సభ్యులు
నిర్వహించారు.

- ఒంగోలులో ఉదయం గారి
19వ వర్ధంతి సందర్భంగా ఐదవ
నగర సభ్యులు ఉదయం గారి
చిత్రపటానికి పూల మాలలు
వేసినివాళి అర్పించారు.

- నెల్లూరులో ఉదయం గారి
చిత్రపటానికి ఐదవ నగర కమిటీ
సభ్యులు 39వ డివిజన్ వారు

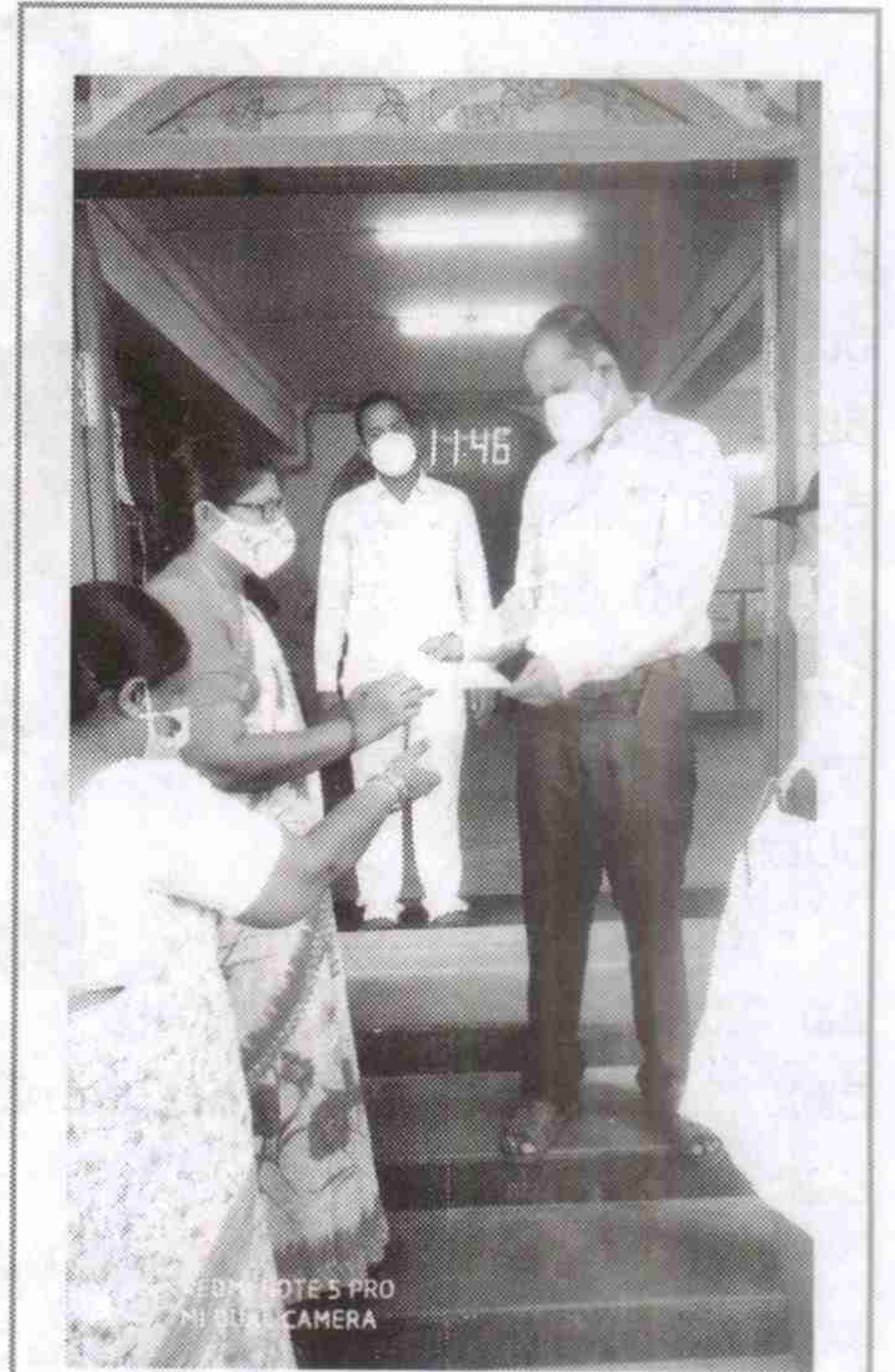
విజయవాడలో

పూలమాలలు వేసి నివాళు
అర్పించారు.

- అనంతపురంలోని ఐదవ
నగర సభ్యులు ఉదయం వర్ధంతి
సభ నిర్వహించి నివాళి
అర్పించారు.

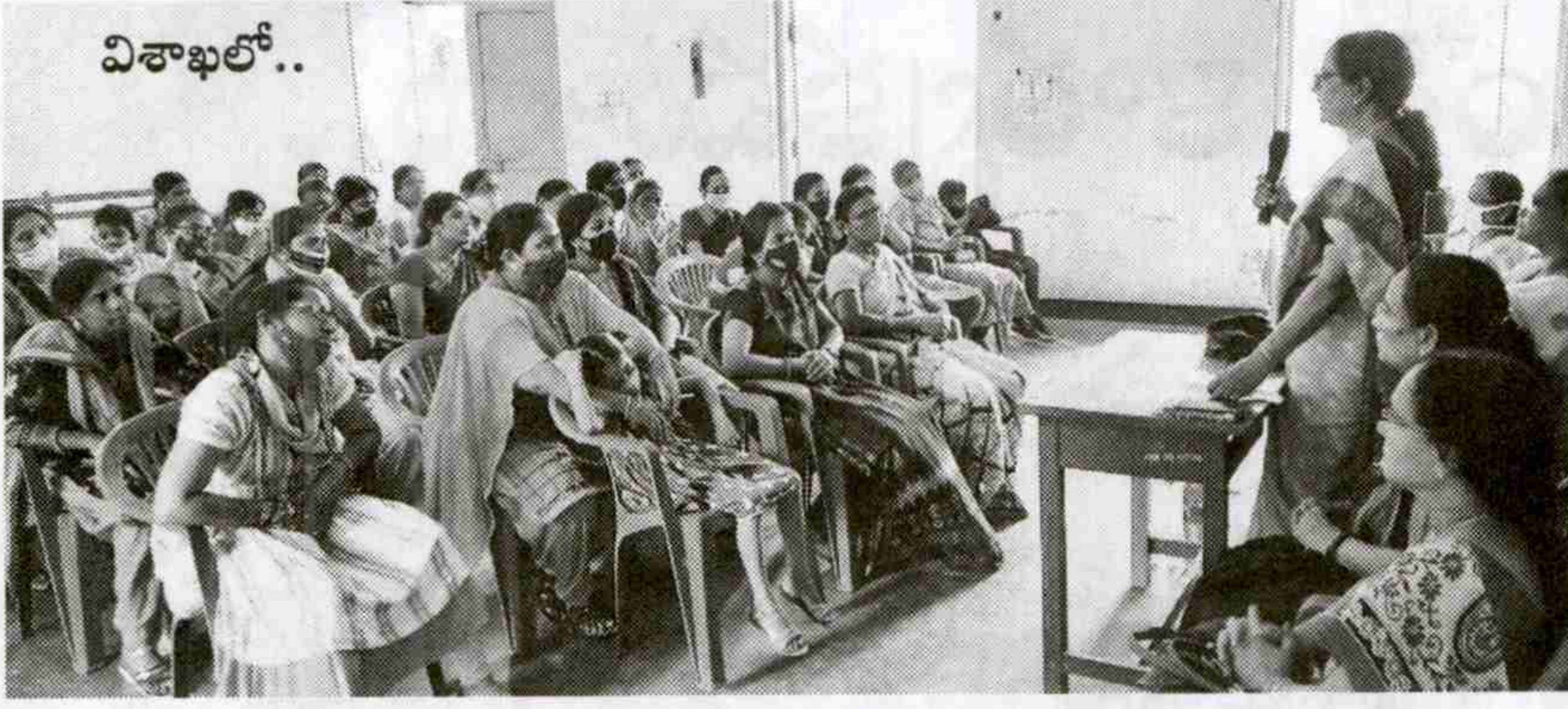
- దండమూడి బిక్షావతి,
ఉదయం గార్ల వర్ధంతి
కార్యక్రమాలను విజయవాడలోని
కృష్ణా హోటల్ సెంటర్‌లో ఐదవ
సెంట్రల్ కమిటీ నిర్వహించింది.
ఈ కార్యక్రమంలో దేవీకుమారి,
పిచ్చమ్మ, విజయలక్ష్మి, సిహెచ్
అరుణ, శివపార్వతి, లత, సుజాత,
మానవి పాల్గొన్నారు.

- విశాఖలో అంబేద్కర్
జయంతి ఐదవ కార్యకర్తలు
జరిపారు. కాకినాడ రూరల్‌లోని
చీడిగ గ్రామంలో ఐదవ డివైఎఫ్‌ఐ
ఆధ్వర్యంలో కందుకూరి
వీరేశలింగం 173వ జయంతి సభ
నిర్వహించారు.

కర్నూలులో తాగునీరు, పారిశు
ధ్య సమస్యను పరిష్కరించాలని
మున్సిపల్ అధికారికి వినతిపత్రం
అందిస్తున్న ఐదవ నాయకులు

విశాఖలో..

విశాఖ ఉక్కుపై నిరసనలు..

- వైజాగ్ స్వతంత్ర నగర్ మహిళలతో ఐదవ మహిళల సమావేశమై స్టీల్ ప్లాంట్ పరిస్థితులపై గంగవరం పోర్టు సమస్యల గురించి వివరించారు. ఈ

కార్యక్రమంలో స్వరూపారాణి, సత్యవతి పాల్గొన్నారు.

- పెదగంట్యాడలో కూడా సీడబ్యూలసీలో ఐదవ నాయకులు సమావేశమై స్టీల్ ప్లాంట్ పరిరక్షణకు సమాయత్తమవ్వాలని సూచించారు.

- విశాఖలోని దేశపాత్రునిపాలెంలో

కూడా ఐదవ నాయకులు సభ నిర్వహించారు. స్టీల్ ఉద్యమం గురించి చర్చించారు. మల్కీపురం జోన్ లో స్టీల్ ప్లాంట్ ప్రవేటికరణపై మహిళల ప్రభావం గురించి ఐదవ నగర కార్యదర్శి ప్రయాంక సభ నిర్వహించారు.

- స్టీల్ ప్లాంట్ ప్రవేటికరణ ఆపాలంటూ ఐదవ, ప్రజా సంఘాలు, కార్మిక సంఘాలు కలిసి రిలే నిరాహార దీక్షలు చేపట్టారు.

- ప్రభుత్వ రంగ పరిశ్రమ అయిన స్టీల్ ప్లాంట్ ను కాపాడుకుందామని దీక్షలో పాల్గొని రాష్ట్ర ఐదవ అధ్యక్షురాలు ప్రభావతి ఉపన్యసించారు.

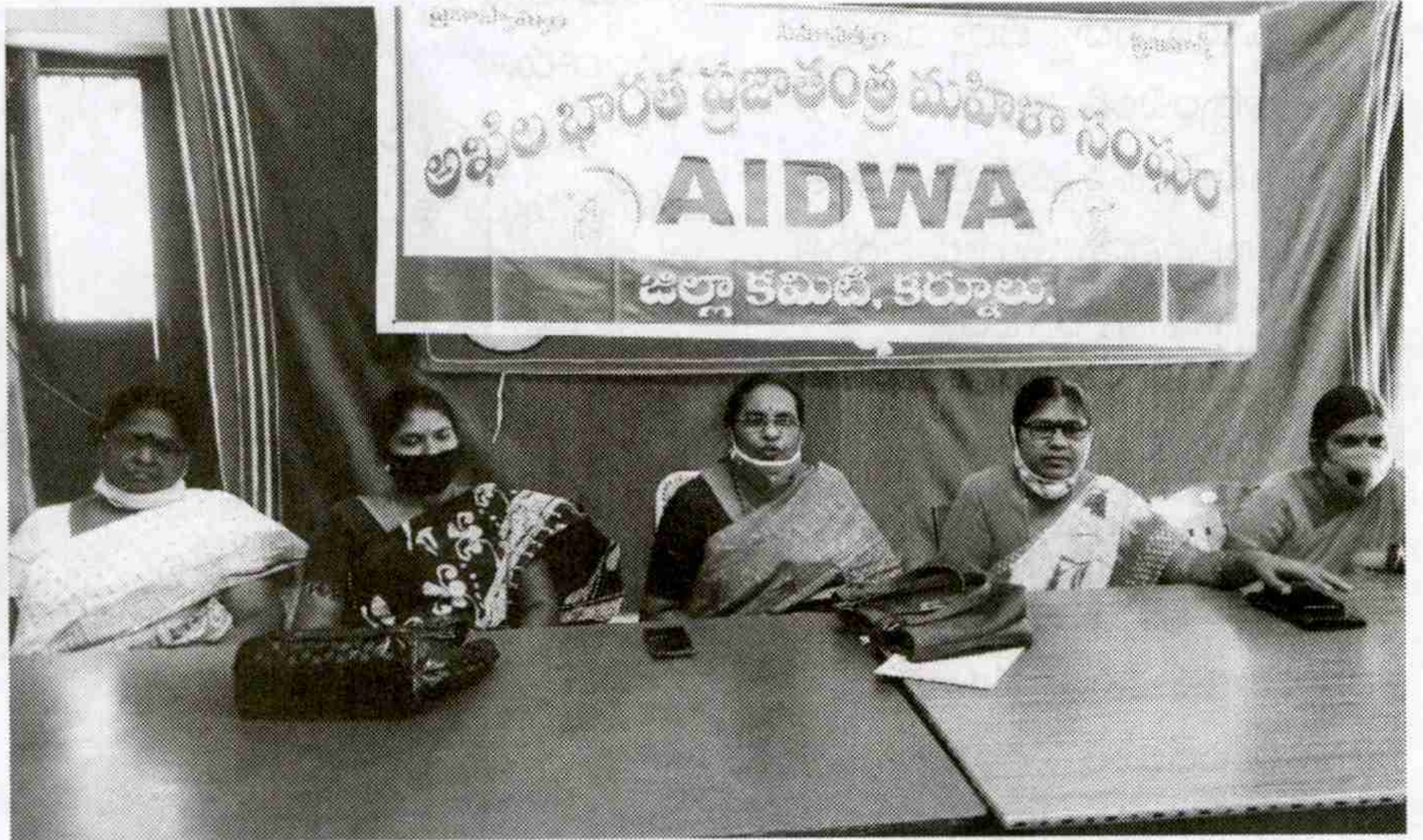
స్థానిక అంశాలపై..

- ప్రభుత్వం గతంలో మాదిరిగానే రూ.5లక్షలు వరకు వడ్డీ లేకుండా రుణం ఇవ్వాలని, డ్వాక్రా మహిళలకు విడుదల చేసిన డబ్బును కోత లేకుండా వారి ఖాతాలకు జమ చేయాలని డిమాండ్ చేస్తూ ఐదవ జిల్లా కమిటీ సభ్యులు, నాయకులు కర్నూలులో సమావేశం నిర్వహించి డ్వాక్రా మహిళలకు అండగా నిలిచారు.

- తిరుపతి ఎంపీ నియోజకవర్గ ఉప ఎన్నికల సందర్భంగా ఏర్పాటు చేసిన సభలో ఐదవ రాష్ట్ర కార్యదర్శి రమాదేవి ఉపన్యసించారు.

- అన్యాయయాన్ని నిరసించడం, ప్రతిఘటించడం ప్రతి బాలికకూ ఉన్న హక్కు. ఈ హక్కులను ఉపయోగించాలంటే ఆత్మరక్షణ విద్యలైన కరాటే వగైరా విద్యలలో బాలికలకు తరగతులు నిర్వహించారు. ఐదవ ఆధ్వర్యంలో జరిగిన ఈ విద్యా తరగతుల్లో పశ్చిమ బెంగాల్ వాసి అయిన కేశవ్ కరాటే విద్యాబోధకుడుగా పాల్గొన్నారు.

- నూతన పోషణ ట్రాకర్ విధానాన్ని రద్దు చేయాలని

కశింకోట అంగన్ వాడీ ప్రాజెక్టు కార్యాలయం వద్ద జరిగిన ధర్నాలో అంగన్ వాడీ వార్కర్స్, హెల్పర్స్ కు మద్దతుగా ఐదవ జిల్లా అధ్యక్షులు డి.వరలక్ష్మి, కార్యకర్తలు పాల్గొన్నారు.

- విశాఖనగర జేఎస్ శిబిరంలో ఐదవ నగర కార్యకర్తలు 250 మంది పాల్గొన్నారు. తణుకు మున్సిపల్ కమిషనర్ కు ఐదవ కార్యకర్తలు చైతన్యమానవి మాసపత్రిక అందించారు. విశాఖ నగరంలో యూత్ క్లాసులు, ఆటల పోటీలు నిర్వహించారు.

కసింకోటలో అంగన్ వాడీ సమస్యలపై ఐసీడీఎస్ ప్రాజెక్టు వద్ద ధర్నా చేసి అధికారులకు వినతి పత్రం ఇస్తున్న ఐదవ్యా నేతలు

నెల్లూరు జిల్లా బుచ్చి మండలం ఐదవ్యా సీనియర్ నాయకురాలు బొట్టా జయమ్మ హఠాన్వరణం పాలయ్యారు. ఐదవ్యా రాష్ట్ర, జిల్లా కమిటీ సంతాపం తెలిపింది.

తిరుపతి పార్లమెంటు నియోజకవర్గ సీపీఎం అభ్యర్థి నెల్లూరు యాదగిరి గెలుపు కోసం ఐదవ్యా మహిళలు తిరుపతి, నెల్లూరు జిల్లా పెందూరులో ప్రచార కార్యక్రమం.

విశాఖ ఉక్కును పైవేటికరణను ఆపాలని డిమాండ్ చేస్తూ విశాఖలో ఐదవ్యా ఆధ్వర్యంలో ఆందోళన కార్యక్రమం జరిగింది.

తిరుపతిలో..

విశాఖలో..

ఒంగోలులో..

మహిళలకు నివాళి

రాజ్యాంగ నిర్మాత బిఆర్ అంబేద్కర్, సంఘ సంస్కర్త కందుకూరి వీరేశలింగం పంతులు జయంతి కార్యక్రమాలూ... మహిళా సమస్యలపై అలుపెరగని పోరాటాలు సల్పిన మోటూరు ఉదయం, మార్క్సిస్టు ఉద్యమకర్త మాకినేని బసవపున్నయ్య, స్త్రీ సమస్యలపై పోరాడిన విమలా రణదివేల వర్ధంతి కార్యక్రమాలు రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా విద్యా ఆధ్వర్యంలో జరిగాయి.

విజయవాడలో..

కాకినాడలోని చీడిగలో..

ఇబ్రహీంపట్నంలో..

అమలాపురంలో..

చైతన్య మాసవి

విద్యా రాష్ట్ర కార్యాలయం
31-5-6, ప్రకాశరావు వీధి,
మారుతీ నగర్, చుట్టుగుంట వద్ద,
విజయవాడ-4, ఆంధ్రప్రదేశ్,
ఫోన్ : 94900 98620

మహిళా ఫౌండేషన్
పుస్తకాల పరిశీలనాపట్టిక

పుస్తకం సంఖ్య	Inv01/A-201
పుస్తకం పేరు	మౌనీకా
తారీఖు	21-8-2023
ముందు అడ్డు	Yes
వెనుక అడ్డు	Yes
మొత్తం పేజీలు	41
పెద్ద సైజు పేజీలు	no
ఖాళీ పేజీలు	no
లేఖ పేజీలు	no
తయారు చేసినది	mounika
పేజీలు విడదీసినది	mounika
టైప్ చేసినది	Sandhya
పరీక్ష చేసినది	RAMYA
వజ్రాలు నల్లచూసినది	
లైండింగు చేసినది	
ప్యాకింగు చేసినది	
టైప్ చెయ్యబడింది	
తప్పులు	no
పరిస్థితి	Good